

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy

Vznik a vývoj Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

The origin and development of The Czech Giant Mountains Club Ski Jilemnice

Vedoucí práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D

Autor: Bc. Ivana Horáčková

Praha 2013

Název:

Vznik a vývoj Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

Anotace:

Diplomová práce se zabývá historií Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice. V úvodní části mapuji vznik a vývoj lyžování ve světě a příchod lyží do českých zemí. Hlavní část popisuje vývoj spolku a činnost v jednotlivých letech od vzniku spolku do současnosti.

Klíčová slova:

historie, lyžování, Jilemnice

Title:

The origin and development of The Czech Giant Mountains Club Ski Jilemnice

Summary:

This diploma thesis deals with the history of The Czech Giant Mountains Club Ski Jilemnice. In the introduction I map the origin and development of skiing in the world and introduction of skis in our country. The main part describes the development of the club and the club's activities in each year since its beginning until today.

Key words:

history, skiing, Jilemnice

Prohlašuji, že diplomovou práci na téma Vznik a vývoj Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice jsem zpracovala samostatně, uvedla všechny použité literární zdroje a řídila se zásadami vědecké etiky.

V Nové Pace 12.5.2013

Děkuji vedoucímu mé práce PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi za pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování diplomové práce. Dále děkuji panu Stanislavu Henychovi za poskytnutí historických materiálů o činnosti ČKS Ski Jilemnice.

OBSAH

Úvod	7
Cíle a úkoly práce	9
Metody práce.....	10
1. Počátky lyžování ve světě.....	11
1.1 Využití lyží pro vojenské a sportovní účely.....	15
2. Počátky lyžování v Čechách	19
2.1 Založení prvního českého lyžařského klubu	21
2.2 Lyžování v Krkonoších	25
2.2 Počátky lyžování v Jilemnici.....	27
3. Český krkonošský spolek Ski Jilemnice	28
3.1 Tragický závod	34
3.2 Dění v klubu před vypuknutím 1. světové války	38
3.3 První světová válka	39
3.4 Meziválečné období.....	42
3.4.1 První zimní olympijské hry	49
3.4.2 Dění ve spolku po olympijských hrách	51
3.4.3 Druhé olympijské hry	56
3.4.4 Pořádání 36. mezinárodních závodů v Jilemnici	61
3.5 Druhá světová válka	71
3.6 Činnost spolku po druhé světové válce.....	74
3.6.1 Obnovení tradice pořádání závodů	76
3.7 Dění ve spolku v 60. letech 20 století	79

3.8 Činnosti spolku v 70. letech 20. století	85
3.9 Činnost spolku v 80. letech 20. století	94
3.10 ČKS Ski Jilemnice po vzniku České republiky	104
Shrnutí a závěry	109
Seznam použitých zdrojů	111
Seznam obrázků	116
Seznam použitých zkratk	118
Příloha	

Úvod

Lyžování je velmi oblíbený sport a to jak v horských a podhorských oblastech, tak i v celé České republice. Protože pocházím z Podkrkonoší, i já mám k lyžování velmi blízko. Vždy se mi velmi líbily historické lyže a obdivovala jsem původní i současné lyžaře, kteří je dokázali ovládat. Staré lyže mě právě přivedly k zájmu o počátky lyžování u nás. Od příchodu lyží do Krkonoš už uběhlo mnoho let, pravidelně se pořádají na různých místech závody na historických lyžích, ale přesto se domnívám, že povědomí o počátcích a vývoji lyžování není příliš vysoké.

Historií lyžování jsem se zabývala již v mé bakalářské práci. Zde jsem se zaměřila na počátky lyžování ve světě, příchod lyží do Čech a hlavně historii lyžařských spolků v Krkonoších. Vývoj spolků jsem popsala od jejich založení do první světové války.

Myslím si, že i v období po válce došlo k velkému rozvoji lyžařského sportu, k technickému pokroku lyžařského vybavení a v neposlední řadě k mnoha úspěchům závodníků. Vzhledem k tématu bakalářské práce jsem se nicméně nemohla podrobněji věnovat novodobé historii jednotlivých lyžařských spolků, ačkoli tato část jejich historie není o nic méně zajímavá.

Rozhodla jsem se tedy, že svou diplomovou práci navážu na práci bakalářskou a podrobněji zmapuji historii vybraného lyžařského spolku od jeho založení po současnost.

Vybrala jsem si nejstarší lyžařský spolek v Krkonoších, kterým je Český krkonošský spolek Ski Jilemnice. Materiály dostupné o počátcích tohoto spolku až do první světové války jsem plně vyčerpala již v bakalářské práci. Nyní bych chtěla navázat a popsat dění ve spolku až do současnosti. Historie tohoto spolku jako celku nebyla dosud nikde zpracována, i v Krkonošském muzeu v Jilemnici jsou zmapovány pouze počátky lyžování v Jilemnici, nikoli ovšem další činnost spolku. Při práci jsem tedy vycházela především z jednatelejších listů a zápisů z výborových schůzí a výročních zpráv ČKS Ski Jilemnice. Prostudovala jsem i dobový tisk věnující se lyžování. Vzhledem k tomu, že z regionu Jilemnicka pocházím, zpracovávání této

diplomové práce pro mne bylo velmi zajímavé a domnívám se, že i přínosné
vzhledem k historii tohoto regionu.

Cíle a úkoly

Hlavní cíl:

Zmapovat vývoj Českého Krkonošského spolku Ski v Jilemnici.

Dílčí cíle:

Popsat nejstarší zmínky o lyžování ve světě a rozšíření lyží do Čech.

Hlavní část zaměřit na vznik a vývoj Českého Krkonošského spolku Ski v Jilemnici od počátků dodnes.

Úkoly:

1. nalézt a shromáždit materiály o vzniku a vývoji lyžování v Jilemnici
2. vyhledat a shromáždit všechny dostupné materiály o Českém krkonošském spolku Ski Jilemnice
 - navštívit muzeum a knihovny
 - prostudovat dobový tisk a kroniky
 - vyhledat pamětníky a hlavní představitele
 - požádat je o informace a studijní materiály jako jsou kroniky a výroční zprávy spolku
 - prostudovat internetové stránky zabývající se historií lyžování a ČKS Ski Jilemnice
3. získané materiály zhodnotit a sestavit chronologický přehled

Metody práce

Indukce

Metoda empirického studia jevů, která postupně přechází od jednotlivých faktů k obecnějším údajům. V diplomové práci jsem použila hlavně tzv. neúplnou indukci, kdy nejsou k dispozici všechny informace, ale dostupné údaje mají společnou vlastnost a tu jsem zobecnila.

Přímá metoda

Zkoumané období jsem poznávala a popisovala prostřednictvím jednoho či více pramenů. Je to prostý popis daných skutečností.

Diachronní metoda

Daný jev byl zkoumán v závislosti na časovém vývoji.

Synchronní metoda

Sledovala jsem jev odehrávajícího se na několika místech současně. Jedná se o zobecněný pohled zkoumaného materiálu.

Progresivní metoda

Zachycení sledu událostí tak, jak po sobě následovaly od minulosti do současnosti.

Obsahová analýza

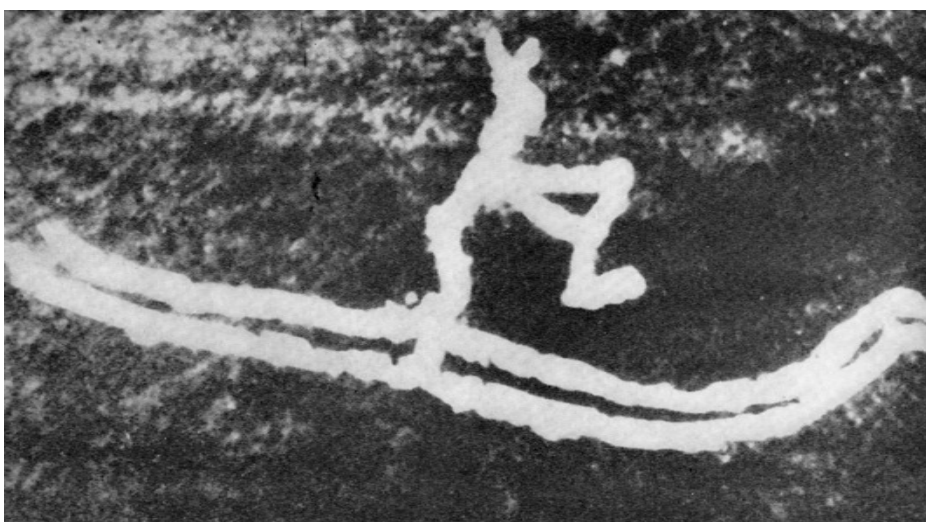
Získávání informací z primárních a sekundárních pramenů. Jednalo se o prameny osobního charakteru, dobový tisk, výroční zprávy, odbornou literaturu.¹

¹ Hroch, M a kol. *Úvod do studia dějepisu*, Praha: SPN, 1985

1. Počátky lyžování ve světě

První lyže se začaly používat v době, kdy se člověk naučil obrábět dřevo a začal vyrábět různé nástroje pro usnadnění své činnosti.²

„Lyže byly zpočátku používány hlavně při lovu zvěře kulturami obývajícími arktické a subarktické oblasti Eurasie. První zmínky spadají do období střední doby kamenné (mezolitu), což je období 8000-4000 let př. n. l.³ Domněnka o mezolitickém stáří lyží se opírá o nálezy skalních kreseb lovců na lyžích na území Norska a Ruska a o četné archeologické doklady uchované v rašelinném prostředí ve všech severských zemích. Přesto, že pocházejí již z doby rozvoje neolitické kultury v této oblasti nebo ještě mladších období, dokonalé formy a opracování pozůstatků dřevěných lyží jsou svědectvím o jejich dlouhém předcházejícím vývoji. Za nejstarší hmotný doklad vůbec je pokládána lyže, zvaná podle švédské obce, u níž byla nalezena, „Hotting“. Pochází z doby kolem 2500 let př. n. l.. Stejněho stáří jsou i dvě skalní kresby objevené na norském ostrově Rödöy, ležícím v blízkosti polárního kruhu, zatímco více než dvacet skalních kreseb zjištěných na území Ruska při pobřeží Bílého moře a Ladožského jezera je datováno do doby kolem roku 500 př. n. l.“²

Obr. 1: Lovec ve zvířecí masce na ostrově Rödöy u pobřeží Norska z doby 2 500 let př. n. l.

²Gnad, T. a kol. *Kapitoly z lyžování*, Praha: Karolinum, 2005, str. 7

³Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 4

Lyže se nepochybně vyvinuly ze sněžnic, které sloužily k chůzi ve sněhu. Lyže však umožňují pohyb skluzem, který je mnohem rychlejší. Proto se lyže rychle rozšířily na velmi rozlehlém území v severních oblastech světa, od Skandinávie přes Asii až po severní oblasti Ameriky. Výskyt u mnoha etnických skupin vzdálených od sebe tisíce kilometrů zapříčinil vznik různých typů lyží.

Otázka původu lyží není dosud dostatečně objasněna. První pokus o řešení tohoto problému učinil slavný polární badatel Fridtjof Nansen. Porovnání pojmenování lyží v severoevropských a severoasijských jazycích dospěl k tezi o asijském původu lyží. Podle ní není pravlastí lyží oblast nejstarších nálezů Skandinávie, ale střední Asie (okolí Bajkalského jezera a Altajských hor), kolébka ugrofinských kmenů, které při svých výpravách na východ a západ zprostředkovaly poznání lyží jiným etnickým skupinám a jako první osídlily nejsevernější kraje Evropy. Přestože Nansenova teorie je dodnes uznávaná, nelze vyloučit možnost vzniku lyží současně a nezávisle u různých kmenů od sebe tisíce kilometrů vzdálených, ale žijících v přibližně stejných geografických podmínkách.⁴

Nalezené lyže z různých dob a míst byly rozděleny do tří základních funkčních a tvarových typů: lyže jižního typu, arktického typu a severního typu.

Nejvíce se od ostatních liší lyže severního typu, které nejsou stejně dlouhé a široké. Zpravidla levá lyže je delší a užší a má skluznici se žlábkem. Pravá lyže je kratší a širší, často se skluznicí potaženou zvířecí kůží. Pravá lyže je nazývána andor a sloužila k odrážení. Levá lyže byla lyže skluzná a sloužila k jízdě.⁵ Lyže severního typu jsou i mladší než lyže jižního a arktického typu. Objevily se patrně až v 9. století n. l. a byly užívány výlučně na území severních zemí a Finska. Norové, Švédové, Finové a Laponci jezdili na těchto lyžích běžně na počátku 20. století.

⁴ Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 7

⁵ Chovanec, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str.9-10

Obr. 2: Laponský lovec na lyžích severního typu

Lyže jižního i arktického typu jsou obě stejně dlouhé. Avšak lyže jižního typu jsou o něco kratší, bez koženého potahu, vzadu příčně oříznuté. Areál jejich rozšíření sahá na východě od Uralu přes ruské území, do jižního Finska, jižního a středního Švédska. Nejstarším zbytkem lyže typu jižního je lyže zvaná Hotting, nalezená u Hottingu ve Švédsku a její stáří je určeno na více než 4000 let. Lyže arktického typu jsou vpředu i vzadu zašpičatělé a často na obou koncích ohnuté. Skluznice byly většinou opatřeny zvířecí kůží, srstí dozadu. Tyto lyže byly rozšířeny především v severní Sibiři a severní Skandinávii. Jsou typickými představiteli nejstarších typů lyží, které ještě v nedávné době používali některé sibiřské kmeny a Laponci. Nejstarší lyže arktického typu jsou chronologicky shodné s lyžemi jižními. Nejstarší naleziště je u obce Kalvträsk ve Švédsku. Stáří zde nalezených lyží se odhaduje rovněž na 4000 let.

Od nejstarších dob doplňovala lyžařskou výzbroj hůl nebo dvě hole. U pravěkých a primitivních kmenů převládalo používání jediné hole, což dokládají nejstarší skalní kresby a archeologické nálezy. Lyžařská hůl pomáhá nejen při ovládnutí lyží za jízdy, ale byla zároveň funkčně uzpůsobena potřebám lovecké

a pastevecké činnosti. Sloužila jako kopí, oštěp, lopata k odhazování sněhu, jako podpěra při střelbě z kuše a podobně. Již hole pravěkých a primitivních kultur byly opatřeny talířky zlepšujícími využití odrazové síly rukou.⁶

Kromě archeologických nálezů dokumentují počátky používání lyží i zmínky historiků v dobových kronikách.

Nejstarší zprávy o lyžování v Evropě přinesl již v polovině 6. století n. l. řecký historik Prokopius, který se ve svém líčení o válkách Gótů zmiňuje o národě nazývaném „lyžující Finové“. Sporadické zmínky o lyžování na severu Evropy obsahuje i celá řada pozdějších západoevropských kronik. Již od raného středověku hrály lyže významnou úlohu v životě Finů a Laponců a jejich západních sousedů skandinávských germánských národů Norů a Švédů. V severských ságách, bájích a eposech nalézáme příběhy, jejichž hrdinové překonávají na lyžích dlouhé vzdálenosti. Umění jízdy na lyžích bylo výsadou i součástí výchovy vládnoucích vrstev. Nejvýznamnějšími postavami severské mytologie se stal pár lyžařských bohů Ull a jeho ženský protějšek Skadi. Tito bohové z eposů Edda putovali na lyžích po pohořích za lovem. Je podle nich pojmenováno několik obcí a dokonce i název Skandinávie je odvozen od bohyně Skadi.⁷

Teprve počátkem 16. století se rozšířil počet literárních děl, která podrobněji seznamuje střední a západní Evropu s životem severských národů. Vedle historických prací to byly nejprve geografické a encyklopedické přehledy, k nimž později přibyly cestopisy a díla etnografického zaměření. Pojednávaly o lyžování jako typickém jevu pro Skandinávii a Rusko a často přinášely rytiny lyží a lyžařů, které jsou cennými obrazovými dokumenty. Ojedinele se v 16. a 17. století dostávaly do střední a západní Evropy i první jednotlivé exempláře lyží.

Nejvýznamnější knihou tohoto období je dílo od Olause Magnuse - *Historia de Gentibus septemtrionalibus* (Historie severských národů) vydané v Římě roku 1555. Olaus Magnus byl biskupem v Upsale, odkud byl švédským králem Gustavem

⁶Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 7

⁷Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988 str. 7 - 8

Vasou vypovězen do vyhnanství. Uchýlil se tedy do Říma a zde začal psát svou knihu. Shrnul v ní v širokém rozsahu veškeré tehdejší poznatky a vědomosti o lyžování.⁸

Obr. 3: Rytina Cest do kostela (Olaus Magnus 1555)

Je známo, že lyžování se rozvíjelo hlavně v severních oblastech zeměkoule. Výjimkou je však území Kraňska, které leží ve střední Evropě. Toto území je obýváno slovinskými sedláky. První písemné zmínky o lyžování pocházejí sice až z konce 17. století, ale předpokládá se, že zde lyže byly známy již v době osídlování Kraňska Slovany v 7. století.

1.1 Využití lyží pro vojenské a sportovní účely

V 18. století se ve Skandinávii a Rusku začíná čím dál častěji využívat lyží pro vojenské účely. V Norsku se začínají objevovat první lyžařské vojenské oddíly cvičené v jízdě na lyžích ve zvláštních výcvikových střediscích a vyšel také první služební lyžařský předpis. V rámci výcviku byly v roce 1767 konány první branné lyžařské závody.

⁸Chovanec, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str. 11

Obr. 4: Cvičení norské armády 1796

Rovněž ruská armáda s úspěchem využívala pohyblivosti vojenských lyžařských jednotek. Už v 16. století v pověsti o careviči Mustafovi jsou na dvou obrázcích z války proti Tatarům vyobrazeni vojáci na lyžích. Ruské lyžařské oddíly porážely v roce 1543 litevské jezdecké oddíly na koních. Lyže se také skvěle osvědčily při výzvědných akcích za povstání Jemeljana Pugačova v letech 1773 až 1775. Jako transportního prostředku pro přepravu děl použil lyží při přechodu Alp v roce 1790 generál Suvorov. Lyžařské oddíly se účastnily operací švédsko - ruské války v letech 1808 - 1809 a za Napoleonova vpádu do Ruska roku 1812 přepadali a ničili ruští partyzáni, využívající rychlosti lyží, ustupující francouzskou armádu. Význam a důležitost využití lyží v armádě byla oceněna oběžníkem ruského vojenského ministerstva v roce 1866, kterým bylo zavedeno studium lyžařství jako vojenského předmětu ve vojenských učilištích.⁹

Rozšiřující se využívání lyží pro vojenské účely předznamenalo počátek jejich postupné přeměny z dopravního prostředku lovců a sedláků v předmět zábavy, rekreace a sportu. V čele tohoto vývoje bylo od 2. poloviny 18. století především Norsko, kde s nástupem kapitalistického podnikání a přílivem

⁹Chovanec, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str.14

venkovského lidu do měst došlo k rychlému zlidovění jízdy na lyžích. Využívání lyží pro zimní zábavy a kratochvíle městského a vesnického obyvatelstva vyústilo ve vznik sportovního lyžování. Za jeho počátek jsou pokládány závody uskutečněné 2. dubna 1843 v Trömse, které jako první měly podobu novodobého sportovního soutěžení.

Sportovní lyžařství působilo na zdokonalování lyží a techniku jízdy. V kraji Telemarken vznikl nový typ lyží, způsob jízdy byl oprostěn od závislosti na jedné holi a obohacen o nové prvky ovládání lyží při sjezdu - telemark a kristiáanii. V rámci centrálního sportovního svazu, založeného v roce 1861, se dostalo norskému lyžování organizační základny. Od roku 1862 pořádal svaz každoročně lyžařské závody, na jejichž programu byl běh, skok a sjezd. Výrazem stoupajícího zájmu o lyžařský sport i jeho propagaci byla první lyžařská výstava uspořádaná v roce 1862 v norském přístavním městě Trondhejmu a vydání první lyžařské příručky v roce 1865. Vynikající sportovní výkony a techniku ovládání lyží, které předvedli Sondre Anversen Nordhei a jeho žáci bratři Hemmestveitové na závodech v Oslo v roce 1868, se staly podnětem k založení první lyžařské školy. Výuku S. A. Nordheima, nazývaného po zásluze otcem lyžařského sportu, a bratří Hemmestveitů absolvovali tisíce adeptů, kteří pak šířili umění jízdy na lyžích doma i za hranicemi Norska. V roce 1877 založili norští lyžaři v Oslo Christiania – Ski Club, první lyžařský klub na světě. Závody na lyžích zvané Husebyrennen, pořádané klubem od roku 1879, zahájily tradici soutěží v Homenkollenu. Ty až do první světové války byly neoficiálními mistrovstvími Evropy.¹⁰ Na programu závodů v Holmenkollenu byl závod v běhu, ve skoku i ve slalomu. Tehdejší slalom byl závodem, při kterém se nehodnotila rychlost projetí tratě, jak je tomu dnes, ale způsob a bezpečnost projetí překážkové dráhy a kopce. Výkony ve skoku dosahovaly délky kolem 20 až 30 metrů. V rámci Holmenkollenských závodů se uskutečnil první vytrvalostní závod v běhu na 50 km, který se stal od té doby tradiční součástí lyžařských závodů. Vítězem této první padesátky se stal Torjus Hemmestveit.¹¹

¹⁰ Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988 str. 10

¹¹ Chovanec, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str.16 - 17

Souběžně s počátky rozmachu sportovního lyžování v severských zemích došlo v západní Evropě k prvním snahám využít lyží jako tělovýchovného náčiní v zimní přírodě. Lyžování propagovali ve svých dílech klasikové tělesné výchovy v Německu A. Vieth a I. Ch. Guts Muths, který cvičil jízdu na lyžích norského původu již roku 1795. Přestože kolem poloviny 19. století byly pokusy v jízdě na lyžích konány již ve všech horských oblastech Evropy, ekonomicko-sociální předpoklady rozmachu lyžování, vytvářené rozvojem sítě přístupových a horských komunikací, ubytovacích a pohostinských zařízení a služeb, dozrály až v posledním desetiletí století. Lyžování se začlenilo do širokého proudu tělovýchovného a sportovního hnutí, jehož nositelem byly především podnikatelské vrstvy a inteligence.¹²

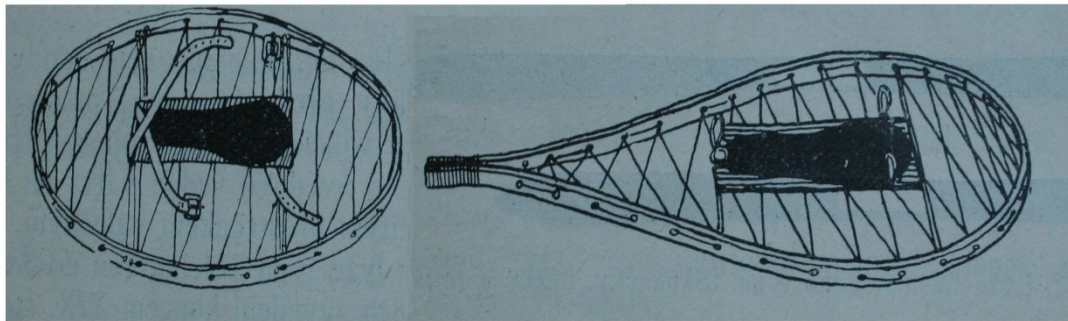
Mimořádný propagační význam pro světový rozvoj lyžařství měla polární expedice Fridtjofa Nansena do neprozkoumaných oblastí Grónska, která se uskutečnila v roce 1888 a skončila velkým úspěchem. Nansenova družina překonala v průběhu 40 dnů vzdálenost 560 km a nadmořskou výšku 2 700 metrů v obtížných ledovcových a klimatických podmínkách (teploty mnohdy až -50°C). Svou cestu Nansen popsal v díle „Paa ski over Grönland“, kde mimo jiné uvedl, že výprava byla úspěšná jedině a právě proto, že použila lyže.¹³ Světová veřejnost se jen minimálně zajímala o vědecké výsledky expedice, ale obdivovala Nansena a nový dopravní prostředek Ski. Spolu se zprávou o Nansenově vítězství rostla i sláva lyží jako nového dopravního prostředku. Lyže se tak staly známými na celém světě.

¹²Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988 str. 10

¹³Gnad, T. a kol. *Kapitoly z lyžování*, Praha: Karolinum, 2005 str. 12

2. Počátky lyžování v Čechách

Ojedinělé pokusy o jízdu na lyžích lze doložit téměř ve všech horských oblastech Evropy již kolem roku 1850. V Krkonoších se podle některých autorů lyže používaly již kolem roku 1840. Před příchodem lyží se však v horských oblastech hojně používaly sněžnice.

Obr. 5: Sněžnice

Předpokládá se, že sněžnice se k nám dostaly současně s emigrací valašského pastevectví. Počátky výroby krkonošských sněžnic spadají do konce 17. století. Sněžnici tvořil kulatý rám vypletený řemínky. Tyto sněžnice se nazývají krokve nebo kraple. Kromě sněžnic se v Krkonoších používal ještě jeden předchůdce lyží. Bylo to prkno dlouhé asi 1 metr a široké 25 - 30 cm, špičku mělo zúženou a ohnutou vzhůru. Tyto tzv. lyže nebo také svážnice používali horníci z rudných dolů v údolí Svatého Petra a Špindlerova Mlýna. Na těchto lyžích horníci sjížděli z rudných dolů umístěných vysoko na úbočích do údolí. Jezdec stál na lyži oběma nohama a držel se motouzu, upevněného na špičce lyže.¹⁴

¹⁴Expozice Krkonošského muzea ve Vrchlabí

Obr. 6: Svážnice

První zmínka o lyžích v české literatuře je s největší pravděpodobností obsažena v díle „Kronika Moskevská“, přeložená z latiny od Matouše Hozia z Vysokého Mejta v roce 1590. Hozius ve svém překladu použil výraz kostle, jež se shoduje s moravským kúslé. To prozrazuje, že již v 16. století byl u nás znám nástroj k chození po sněhu nazývaný kostle. O kostlích se dále můžeme dočíst v Jungmannově Slovníku česko – německém z roku 1836, kdy kostle jsou nástroj k navázání k nohám a k běhání nebo klouzání se po ledě a sněhu, jinak též kraple. Z Jungmannova slovníku je zřejmé, že byl u nás znám i jiný výraz pro lyže – narty, používaný v Rusku. Koncem 80. let 19. století proniká stále častěji do českého písemnictví, časopisů a novin zmínka o skandinávských ski, na kterých se odvážní Norové pohybují způsobem pro střední a západní Evropu zcela neznámým. Nikdo si zpočátku neuvědomil, že existuje souvislost mezi primitivními kostlemi, nartami a novým pojmem “ski”. O použití slova lyže se prvně pokusil v roce 1838 Antonín Marek v článku „jenisejská gubernie“. Toto slovo se ale zatím neuchytilo. V Ottově slovníku najdeme výraz lyže až v roce 1897. První literární doklad použití slova lyže je z roku 1894. V překladu finského národního eposu Kalevala užívá slovo lyže Josef Holeček. Právě tomu vděčíme za zavedení výrazu lyže do českého jazyka.¹⁵

¹⁵Chovanec, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str. 24 - 25

2.1 Založení prvního českého lyžařského klubu

Po pádu Bachova absolutismu v roce 1859 nastalo politické a národnostní uvolnění. Začaly vznikat různé čtenářské, pěvecké, divadelní a jiné spolky. V roce 1867 bylo navíc prosazeno liberálnější spolkové právo spolkovým zákonem č. 134/1867 ř. z. Zákon upravoval podmínky vzniku spolků.¹⁶ Za těchto podmínek se na sklonku 19. století začalo velmi aktivně rozvíjet i sportovní a tělovýchovné hnutí. Kromě Tyrše, se jedním z nejvýznamnějších průkopníků našeho sportu stal pražský obchodník a průmyslník Josef Rössler – Ořovský, člen pražského Bruslařského klubu. Ořovský stál u kolébky většiny sportovních odvětví u nás a to bruslařství, kanoistiky, jachtingu, tenisu, kopané. Právě jemu náleží zásluha na prvním úspěšném zavedení lyží do českých zemí.

Jako člen Bruslařského klubu Josef Rössler – Ořovský psal v zimě 1886 - 87 různým firmám do Kristiánie, Stockholmu atd. o nabídky sportovních výzbrojí. Ořovský byl velmi překvapen, když mu od skandinávské firmy Heyde, která v korespondenci přetvořila jméno klubu na „Bruslar SKI Klub“, přišlo kromě vyobrazení a cen závodních bruslí, také vyobrazení a ceny lyží. A tak Josef Rössler – Ořovský ze zvědavosti kromě závodních bruslí objednal i dva páry lyží. Na sklonku roku lyže do Prahy přišly a hned je úspěšně vyzkoušeli. Roku 1887 Ořovský zakládá při tehdejší Bruslařském klubu v Praze Lyžařský kroužek, který měl na počátku 14 členů: iniciátor J. Rössler Ořovský, A. Bürgermeister, J. Hingst, O. Krajíček, J. Kučera, Dr. M. Mandl, J. Melichar, J. Müller, H. Netval, Dr. F. Prokop, B. Prokop, F. Protivinský, Dr. K. Rössler a F. Wodvárka. Společně pořádali cvičení v jízdě na lyžích a výlety do nejbližšího okolí Prahy. V historii lyžařského sportu je tudíž rok 1887 počátkem sportovního lyžařství jak v českých zemích, tak i v Evropě. V roce 1889 klub vlastnil už 12 párů lyží a stejný počet párů byl v držení pražských lyžařů. Členská základna rychle narůstala a klub začal rozvíjet bohatou sportovní činnost. Cílem lyžařských výprav „skijáků“ se staly Brdské lesy, Dobříš, Křivoklátsko, Sázavsko, Štěchovicko a další oblasti.¹⁷

¹⁶ Systém ASPI – stav k 7.2. 2012

¹⁷ KULHÁNEK, O. Zlatá kniha lyžování, Praha: Olympia, 1989, str. 38

V roce 1894 se lyžařský kroužek osamostatnil od Bruslařského klubu a přejmenoval se na Český Ski Klub Praha. Stanovy klubu byly schváleny až v roce 1896. Obsahovaly například cíle klubu, pořádání společných výletů a závodů. Členové si zde určili za jednacím jazykem češtinu a dohodli se na klubových příspěvcích. Stanovy vypracoval Josef Rössler – Ořovský, který byl jednou z nejvýraznějších postav počátků sportovního dění u nás. Iniciativní, věčný novátor, „tělem i duší“ propadlý sportu, sám aktivní sportovec, byl však především vášnivým lyžařem. Nejvíce se zasloužil o posunutí vývoje českého sportu o celé desetiletí díky svému rozhledu a předvídavosti.¹⁸

V roce 1894 navázal Český Ski Klub Praha a jeho předseda Josef Rössler – Ořovský styk s řídícím učitelem Janem Bucharem z Dolních Štěpanic. Podnětem bylo několik článků v novinách o činnosti krkonošských lyžařů. Téhož roku byly uskutečněny první zájezdy pražských lyžařů do Krkonoš a na Šumavu, na Špičák. Nejnavštěvovanější lyžařskou oblastí byly zpočátku Krkonoše s hlavním střediskem Jilemnicí. Bylo to hlavně díky kontaktům s Janem Bucharem. Šumava se díky špatnému vlakovému spojení řadila na druhé místo. Brzo se členové ČSK rozdělili do dvou směrů. Ty které upoutaly Krkonoše vedl J. Rössler – Ořovský. Ti kteří tíhli k Šumavě byli vedeni prof. Dr. Bohuslavem Braunerem a Bédou Prokopem.¹⁹

ČSK a jeho členové v čele s Josefem Rösslerem – Ořovským, velkým vlastencem, nehledali v Krkonoších jen sportovní vyžití. Snažili se také podporovat místní české obyvatele proti stálému útlaku německými obyvateli. Záměrně vedli své výpravy do Krkonoš přes česká města Jilemnicí a Vysoké nad Jizerou, aby posílili jejich národní uvědomění. Najímali a kupovali horské chaty, aby v obecních výborech získali českou většinu.

Od roku 1897 se ČSK mohutně rozvíjel. Jedním z mnoha důvodů byly pravidelně pořádané lyžařské kurzy. Kurzu se mohl bezplatně zúčastnit kdokoli. Nezáleželo ani na tom, zda dotyčný byl nebo nebyl členem ČSK. V kurzech se tak naučilo tisíce lyžařů ovládat lyže. Kurzy se konaly na Benecku, Žalý, na Mísečkách, na Dvoračkách na Špičáku a jinde. V letech 1887 – 1895 v kurzech vyučovali čeští

¹⁸Chovanec, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str. 27

¹⁹KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989, str. 38

instruktoři: J. Rössler – Ořovský, MUDr. Fr. Protivínský, Běda Prokop, O. Krajíček, J. Müller a Ing. Krajník. V roce 1895 přijel do Čech první lyžařský instruktor ze zahraničí Franjo Bučar, středoškolský učitel ze Zábřehu. Druhým zahraničním instruktorem byl Ing. Estlander z Helsinek. Na sezonu 1895 - 1896 do Krkonoš a do Prahy přijel Nor Hagbarth Steffens, běžec a skokan, který se účastnil i závodů v Holmenkollenu. Díky němu došlo k zásadnímu obratu. Čeští lyžaři začali při běhu používat dvě hole, což mělo mnoho výhod a tento způsob běhu se začal velmi rychle používat. I v dalších letech do Čech přijížděli zahraniční instruktoři a učili tak České lyžaře novým dovednostem.²⁰

Kromě lyžařských kurzů Český ski klub pořádal i další akce. Členové pravidelně pořádali zájezdy na hory. Výjimkou nebyly ani Vánoce, které Pražané začali trávit také na horách na některých z bud nebo klubových chat. Na boudách zaváděli staniční knihy, kam se všichni návštěvníci zapsali.

Český Ski klub začal v roce 1906 vydávat první český sportovní časopis, věnovaný právě lyžování.

²⁰KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989, str. 40 - 41

Obr. 7 Ukázka z časopisu Zimní sport

První číslo vyšlo 1. prosince 1906. První čtyři ročníky vycházel časopis pod názvem Týdenní zprávy „Českého Ski klubu Praha“. Později se nazýval Zimní sport a následně Lyžařství. Časopis poskytoval informace o výletech, dění v klubu, zápisy ze členských schůzí a valných hromad, inzerci, zprávy o stavu sněhu v Krkonoších, na Šumavě, v Jizerských horách i v okolí Prahy.

2.2 Lyžování v Krkonoších

K hlavnímu rozvoji lyžování dochází v Krkonoších. Oproti Praze, kde nebyly vhodné klimatické podmínky a lyže tak zůstaly na okraji sportovních zájmů pouze u bohatých pražských sportovců, v Krkonoších se staly nezbytnou potřebou většiny obyvatel.

K vlastnímu rozvoji lyžování v Krkonoších dochází za velmi nepříznivých podmínek národnostního útlaku a tíživé hospodářské situace. Díky řadě obětavých a nadšených propagátorů sportu, bylo lyžování v českých oblastech Krkonoš na vyšší úrovni než v německých oblastech, přestože němečtí obyvatelé prováděli první pokusy v jízdě na lyžích dříve než Češi.

Čeští obyvatelé Krkonoš začali s lyžováním v Jilemnici, ve Vysokém nad Jizerou a poté i v Harrachově. Zásahu na rozvoji lyžování v Krkonoších měl hrabě Jan Harrach, kterému patřilo rozsáhlé panství v Harrachově, Jilemnici, Horní Branné a jinde.

V roce 1892 se hrabě Harrach zúčastnil dvorní hostiny ve Vídni. Zde si tehdejšímu norskému – švédskému vyslanci stěžoval, s jakými obtížemi se setkává jeho lesní personál při službě v zimě, když je mnoho sněhu. Hrabě Harrach dostal radu, aby svému lesnímu personálu pořídil lyže, které umožní poměrně snadný pohyb i ve velmi hlubokém sněhu. Téhož roku Harrach navštívil Světovou výstavu v Christiánii v Norsku. Tam si mimo jiné prohlédl expozici sportovních potřeb a lyže ho velmi zaujaly. Na jeho příkaz 17. prosince 1892 objednala lesní správa v Horní Branné jeden pár jasanových lyží u firmy Gantzerer v Teenebergu v Norsku a jeden pár bukových lyží u firmy Thonet ve Vídni. Tehdejší hornobranský lesmistr Ludvík Šmíd byl také přesvědčen o možnosti praktického využití lyží v zavátých lesích. O Vánocích roku 1892 lyže do Branné přišly a ihned je Ing. Reich a lesní praktikant Šmíd vyzkoušeli. Jejich první lyžařské kroky byly sice velmi nejisté, ale brzy dosáhly takové jistoty, že novému sportu získaly téměř okamžitě mnoho příznivců. Podle dovezených vzorů byly pod dohledem lesního Ing. Reicha vyrobeny u koláře Františka Soukupa v Horní Branné první lyže domácí výroby. Vázání vyrobil branský sedlář Štěpán Šír také podle dovezených vzorů. Vázání se skládalo z rákosu a dvou

řemenů vedených přes špičku a nárt. K jízdě se používalo jedné dlouhé hole. Kovové součástky vázání dělal kovář Patočka a zámečník Beran také z Horní Branné. Nezávisle na sobě také sekerník Antonín Vondrák vyrobil první lyže v zimě 1892 - 93. Lyže byly určeny pro lesní personál. Lesní správa za ně zaplatila 4 zlaté za pár. Později, když výroba byla lepší, cena stoupla i na 5 zlatých a 50 krejcarů. Stále to však byla poloviční cena oproti dovezeným vzorkům. Ještě v zimě 1892 – 93 se výroba lyží přesunula na dolnoštěpanickou pilu. To bylo pro lesní správu ekonomičtější. Lyže se vyráběly jednak pro lesní dělníky, tak i pro lyžaře z Jilemnice a Dolních Štěpanic. Zhotovoval je zde sekerník Antonín Vondrák, proslulý odborník své doby. Výroba lyží se rozšířila i do ostatních dílen v okolí, bez toho aby to vědělo panstvo ze zámku. O lyže měli zájem i místní rolníci a ostatní občané.²¹

Také Jan Buchar si u bratří Thonetů objednal pár lyží. Poprvé je vyzkoušel na Štědrý den 1892. Při cvičení jízdy na lyžích nebyl ani on, stejně jako před lety Josef Rössler – Ořovský v Praze, ušetřen škodolibého posměchu spoluobčanů. Na Silvestra 1892 se vydal na výlet na Žalý a na Šeřín. Zkušenosti z výletu sice nebyly nijak povzbudivé, ale Buchar se nevzdal.²²

Lyže, původně určené pro lesní dělníky, postupem času začaly domácnět a pronikat ke všem vrstvám krkonošského obyvatelstva. Velmi oblíbené se staly lyže u mládeže. Mohlo by se zdát, že díky vysokým pořizovacím cenám, byly lyže stejně jako v Praze dostupné pouze pro zámožné vrstvy obyvatelstva. V Krkonoších však dětem postačily lyže vyrobené úpravou dužniny od sudů. Kromě dopravy se lyže využívaly také jako levný prostředek k zábavě a sportu.

²¹Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 15-16

²²KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989 str. 47

2.3 Počátky lyžování v Jilemnici

V Jilemnici, kterou můžeme považovat za kolébku lyžování v Krkonoších, se kromě lesníků brzy naučili lyžovat i někteří občané. Nejvýznamnější osobností lyžování v Jilemnici se stal Jan Buchar, řídící učitel v Dolních Štěpanicích u Jilemnice. V jízdě na lyžích se při svých výletech rychle zdokonalil a začal na výlety vodit také školní děti a ostatní jilemnické zájemce. Již v roce 1893 uspořádali jilemničtí lyžaři první společné výlety do hor a ve stejném roce si poprvé, zatím sice jen neoficiálně, zkoušeli měřit své síly. Brzy také zahájily výrobu lyží dvě zdejší firmy Václav Lorenc a Hynek Mečír a spol.

Jan Buchar již tehdy patřil mezi uznávané znalce a propagátory Krkonoš a jeho program měl zcela jasný cíl. Začal směřovat do Krkonoš proud českých turistů, který měl pomoci v boji proti germanizaci a zlepšit postavení českých obyvatel. Proto Buchar lyže uvítal s nadšením a uvědomil si, že lyže jsou prostředkem, jak otevřít hory návštěvníkům i v zimních měsících, kdy zatím hory zely prázdnotou. Velkou výhodou lyží bylo také jejich využití k dopravě. V předchozích letech se krkonošští obyvatelé a hlavně žáci, kteří v době velikých vánic mívali nucené prázdniny, přes hluboké závěje nedostali do práce nebo školy. Nyní se cesta do školy pro děti stala zábavou a potěšením.

3. Český krkonošský spolek Ski Jilemnice

Prvními zastánci lyžování na Jilemnicku byli R. Kazda, H. Bedrník, F. Mládek, V. Lorenc, ve Štěpanicích Jan Buchar a další. V roce 1894 se v Jilemnici sešla skupina šestnácti lyžařů a zrodila se myšlenka založení lyžařského spolku, jehož účelem by bylo vyučovat a pěstovat jízdu na ski na zasněžených místech, pořádat výlety, pořádat závody, zábavy a veřejné přednášky. A tak založili Český krkonošský spolek Ski Jilemnice. Kvůli rakousko - uherské byrokracii byly stanovy spolku schváleny královským místodržícím až 15. dubna 1895. Schválením stanov vznikl oficiálně druhý lyžařský spolek v Čechách.²³

První valná hromada Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice se konala 25. října 1895 v místnostech Občanské besedy. Předsedou spolku se stal Rudolf Kazda. Místopředsedou byl zvolen Reich, jednatel Lukeš, pokladník Hrubý, náčelník Bedrník, správce Lorenc a pořadatel Mládek. Za klubovní místnost si členové zvolili Kozinec.²⁴

Dne 28. října 1895 se konala první výborová schůze na Kozinci. Předseda navrhl, že by se měly pořídit spolkové knihy, jedna pro jednatele a druhá pro pokladníka. Oba je měli pořídit na vlastní náklady, ale i přesto souhlasili. Dále se dohodli, že pořídí spolkový prapor, který se bude vyvěšovat na tyč každý den společného ježdění na ski. Odhlasovali si, že od 1. ledna 1896 budou odebírat časopis „Sportovní obzor“. První členská schůze se konala 2. prosince 1895. Pan Trdlica zde podal návrh na pořádání velkého výletu na ski a saních na Petrovu Boudu. Výlet se měl konat 25. prosince. Tento záměr uveřejnil Jan Buchar v časopise „Obrana severu“ a 21. prosince zde zveřejnil celý program výletu. Na výlet pozvali také pražský Ski klub, se kterým měli velmi dobře vztahy. Termín výletu byl nakonec přesunut na 12. ledna 1896. V závěru zápisu členské schůze je prvně použit pozdrav „Ať to frčí!“. Tímto pozdravem jsou pak ukončovány všechny zápisy. Tento nápis také zdobil spolkový praporek, který vlál na startu a cíli většiny závodů pořádaných jilemnickými „skiáky“. Pánové Vejnar a Jezdinský, kteří

²³KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989, str. 49

²⁴ Jednatelské zprávy 1894 - 1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

vlastnili pozemky na Kozinci, který byl hlavní základnou v počátcích jilemnického spolku, dovolili ježdění na Kozinci.²⁵

Jan Buchar v roce 1895 publikoval první metodický článek o lyžování v časopise Klubu českých turistů a zároveň započal s výukou lyžování při hodinách tělesné výchovy na své škole. Ve stejné době také úspěšně zažádal školní úřady o zavedení výuky lyžování do osnov hodin tělesné výchovy na horských školách a intenzivně se staral alespoň o nejnnutnější lyžařskou výzbroj pro své svěřence.²⁶

Český krkonošský spolek Ski v Jilemnici navázal velmi dobré vztahy s pražským Ski klubem a společně s ním se ujal organizování českého sportovního lyžování. V roce 1895 uspořádal na Kozinci své první skutečné závody. Vítězem se stal František Mládek. Dne 30. prosince pořádali členové klubu členský večírek, konal se na Kozinci a zakončili tak společně pro lyžování úspěšný rok 1895. Dne 18. ledna 1896 v Praze pořádá také Český Ski klub Praha své první závody. Bojů o mistrovství Království českého ve Stromovce se samozřejmě zúčastnili i jilemničtí závodníci a v konkurenci se rozhodně nenechali zahanbit. František Mládek, který vyhrál první závod na Kozinci, nenašel přemožitele ani v Praze. Na trase dlouhé 1050 metrů Mládek zvítězil časem 1 minuta a 50 sekund. Hynek Bedrník se umístil na druhém místě. Ovšem jilemnické závodníky mrzelo, že o jejich velkém úspěchu při závodech, nebyla v žádném českém časopise ani zpráva. Ale referát o závodě se objevil v německém *Spiel und Sport*, který vycházel v Berlíně.²⁷

Další výborová schůze se konala 23. ledna 1896. Zde se členové dozvěděli o pozvánce na závody na ski. Závody se konaly 9. února 1896 v bavorském Mnichově. Mládek i Bedrník měli veliký zájem, ovšem předseda spolku jim sdělil, že ve spolkové kase bohužel není dostatek peněz. To však neznamenovalo, že by byl první zahraniční start českých závodníků neuskutečnitelný. Když necelý týden před závodem stále neměli dostatek peněz, 4. a 5. února uspořádali sbírku. Ta byla úspěšná, 50 zlatek nutných ke startu se dalo dohromady, tak českým závodníkům

²⁵ Jednatelské zprávy 1894 - 1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

²⁶ BARTOŠ, M. a LUŠTINEC, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 18

²⁷ CHOVANEC, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989, str. 18 - 19

ve stratu už nic nebránilo. Po příchodu telegramu do Jilemnice byli všichni nadšení, jak dobře Mládek a Bedrník reprezentovali jilemnický spolek. V první jízdě skončil Bedrník druhý a v druhé jízdě si dokázal polepšit a závod vyhrál. Ani Mládek se v konkurenci neztratil a v druhé jízdě obsadil druhé místo. Na počest prvního mezinárodního vítězství lyžařů byl uspořádán uvítací večírek v hostinci „U Bílé růže“.²⁸

Pouhý týden po mnichovském triumfu, tedy 16. února 1896 se lyžaři účastnili dalších závodů na ski. Závody pořádal Český krkonošský spolek Ski Jilemnice. Skládaly se z jízdy o mistrovství Krkonoš na 12 kilometrů. Trasa vedla ze Žalý do Jilemnice. Dne 25. ledna byl pořádán výlet na Žalý, aby prozkoumali a připravili trasu pro závod. Závod byl přístupný všem amatérům Koruny české. Jízdu na 12 km vyhrál Hynek Bedrník z Jilemnice. Největšími soupeři pro Bedrníka byli Hron z Prahy, který skončil na 2. místě a Lorenc, který obsadil 3. místo. Bedrník tak potvrdil své kvality i v domácím prostředí a stal se nejlepším českým lyžařem. Závody pokračovaly jízdou členů Českého krkonošského spolku Ski, kteří dosud žádných cen na závodech nedobyli. Trasa byla dlouhá 1000 m a vyhrál Karel Buchar. Následovala jízda jinochů 14 - 18 let na 600 metrů ze Zadního na Přední Žalý a rychlojízda na 1800 m.²⁹

V roce 1897 si dokonce jilemnický spolek troufl zorganizovat první mezinárodní závody. Konaly se v Dolních Štěpanicích za účasti jednoho Němce a jednoho Nora. Závod se skládal z těchto soutěží: jízdy o mistrovství Krkonoš na 12 km, jízdy zahajovací na 1000 m, jízdy chlapců do 18 let na 1000 m, jízdy chlapců do 14 let na 500 m a hlavní jízdy na 6 km. Nově byly zařazeny některé disciplíny, jako například skok, který vyhrál Oldřich Řeháček z jilemnického spolku skokem 15,5 metrů. To byl na naše předválečné poměry úctyhodný výkon.³⁰ Nový můstek byl v Dolních Štěpanicích postaven právě v roce 1897. Můstek s dřevěnou hranou postavili dělníci ze štěpanické pily podle návrhu Hegenbartha Steffense.³¹ Další novinkou závodů byla jízda dam na 500 m. Ženy závodily v dlouhých sukních

²⁸ JINDŘIŠKOVÁ, N. a kol. *Sto let Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnicích* 1994, str. 3

²⁹ Jednatelské zprávy 1894 - 1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

³⁰ BARTOŠ, M. a LUŠTINEC, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 19

³¹ SLAVÍK, J. a S., *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Getiana, 2003, str. 88

a první vítězkou byla Julie Gassnerová také z jilemnického spolku. Před tisícem diváků se z vítězství v jízdě o mistrovství Krkonoš radoval František Hron.

Na XII. Výborové schůzi členové projednávali lístek od Českého Ski klubu v Praze, který jilemnickým navrhuje vytvoření „České jednoty skiácké“. Domluvili se, že pokud bude tato jednotka vytvořena, rádi k ní přistoupí. Ale k vytvoření jednoty nakonec nedošlo.³²

Vznik třetího lyžařského spolku ve Vysokém nad Jizerou vytvořil předpoklad pro založení celonárodní lyžařské organizace. Zdálo se, že rozmach nové organizace bude opět velmi rychlý, protože zástupci všech tří lyžařských klubů se sešli již 21. listopadu 1903 v hostinci Ráj v Jablonci nad Jizerou a založili zde Svaz českých lyžníků, první národní lyžařský svaz na světě. Hlavním iniciátorem založení celonárodní organizace byl Josef Rössler - Ořovský. Prvním předsedou svazu byl zvolen Jan Buchar. V předběžném programu byly vytyčeny první úkoly. Rozhodli se pořídit společný amatérský řád, zřídit stanice a staniční knihy, pořídit zimní mapy a pěstovat styky zimních turistů a lyžařů. Další schůzka svazu se uskutečnila 24. ledna 1904 na Dvoračkách. Zástupci Českého ski klubu Vysoké nad Jizerou se schůze nemohli zúčastnit. Přes velké množství sněhu se do hor nedostali. Byl zde předložen první návrh bodů stanov svazu. Třetí schůzka se konala 24. ledna 1904 ve Vysokém nad Jizerou. Rozmach svazu nebyl tak rychlý, jak všichni předpokládali. Vinu na tom nesly hlavně rakouské úřady, které měly spoustu výtek proti stanovám. Kvůli nim musel být změněn název svazu na „Svaz lyžařů v království Českém“. Problémy však byly i ve vztazích mezi jednotlivými kluby. Pražský klub si chtěl prosadit dominantní postavení ve svazu. Stanovy nakonec byly schváleny až 5. prosince 1906. Od roku 1907 nastal rychlý rozvoj svazu. 6. ledna 1907 přistoupil čtvrtý člen Lyžařský odbor SK Plzeň. Při této příležitosti odstoupil předseda Jan Buchar, za kterého byl do čela svazu zvolen Josef Rössler – Ořovský.³³

³² JINDŘIŠKOVÁ, N. a kolektiv, *Sto let Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici* 1994, str. 4

³³ Bartoš, M. a Luštinec, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988, str. 21

Každoročně se členové jilemnického spolku účastnili spousty závodů. V roce 1904 se závodů prvně zúčastňují ženy. Byl to závod v běhu na 800 metrů, který vyhrála M. Skrbková z Vysokého nad Jizerou.

V roce 1905, při příležitosti desátého výročí založení Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici, se členové zúčastnili prvního distančního závodu na padesátakilometrové trati. Trasa vedla z Vysokého nad Jizerou přes Nový Svět, Mumlavu, Kotel, Zlaté návrší, Mísečky, Tři kopce, Žalý, Benecko a Hrabačov až do Jilemnice. Závod se konal 3. února 1905. Na start se postavilo 21 odvážlivců. Prvním vítězem na této trati se stal Josef Kraus z Horních Štěpanic, člen Ski Jilemnice. Druhý ročník závodu se konal až v roce 1907 a vyhrál Bohumil Hanč, člen ČKS Ski Jilemnice. Prvně byla změněna trasa a vedla ze Sněžky do Jilemnice. Tento závod se konal každoročně až do roku 1913. Jilemničtí závodníci jako Hanč, Feistauer, Möhvald, Šír, Kučera a další se umísťovali vždy na předních místech.³⁴

Bohumil Hanč brzy dosáhl veliké formy a v domácím prostředí přesvědčivě porážel všechny své soupeře, hlavně v těžkém terénu na dlouhých tratích. Český Krkonošský spolek Ski tak Hanče poslal v roce 1907 do saského Annabergu, aby hájil české barvy. Hned po stratu svým soupeřům ujel o tolik, že to vzbudilo vlnu nedůvěry a protestů. Pořadatelé se domnívali, že má Hanč pod lyžemi špalíky nebo tulení pásy. Hanč přijel do cíle s velikým náskokem a téměř neunaven. Ihned mu pořadatelé prohlédli lyže, které byly v pořádku. Nedůvěra však stále pokračovala. Hanč ve svých 20 letech ujel dráhu měřící 28 km za 2 hodiny a 21 minut. Aby mu pořadatelé konečně uvěřili, nabídl se, že trať projede ještě jednou ve stejném čase. Když však dostali pořadatelé hlášení ze všech kontrol, prohlásili Hanče za vítěze a předali mu odznak a broušený pohár.³⁵

V roce 1907 poprvé Hanč vyhrál Mistrovství zemí Koruny české v závodě na 10 km a opakoval své vítězství přesvědčivě i v dalších letech. V roce 1908 běžel poprvé krkonošský závod na 50 km jako vojín a byl opět první. Jeho čas byl 7 hodin a 10 minut. Trasa vedla z Jilemnice přes Vrchlabí, Sněžku, Petrovu boudu a Rezek zpět do Jilemnice. Závod stejně jako předchozí rok pořádal ČKS SKI Jilemnice.

³⁴JINDŘIŠKOVÁ, N. a kolektiv, *Sto let Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici* 1994, str. 4

³⁵KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006 str. 24

III. MEJVALD (Mrklv) I. HANČ (Benecko) II. RATH (D. F. C.) VII. C. k. ndp. SITTIG (Liberec) V. RÖSSLER (Č. S. K.) VI. C. k. nadmysl. EMIL ADOLF (Liberec) IV. C. k. poddůstoj. FR. NEUMANN (Terezín)

Obr. 8: Klasifikovaní závodníci v závodě na 50 km roku 1907

Poprvé se distančního závodu na 50 km zúčastnila žena v roce 1909. Byla to Anna Hanušová z Mrklova členka Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici. V této době se ještě distanční závody jezdily tak, že všichni závodníci jeli společně, až na posledním úseku, který byl dlouhý kolem 10 km, se zrychlilo a bojovalo o vítězství. Na trase nebyly žádné kontroly. To, že závodníci absolvovali celý závod, dosvědčovala razítka, pro které si závodníci museli zajít do bud.³⁶

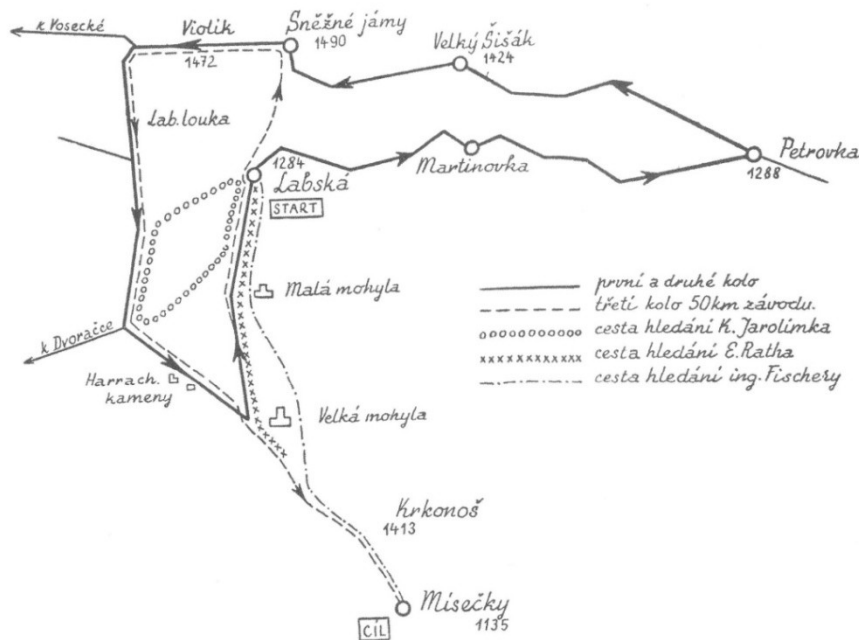
V roce 1912 Mistrovství zemí Koruny české pořádal jilemnický spolek, kdy vítězem se stal Gustav Franc.

V roce 1913 se bohužel při závodě stala první velká tragédie nejen v historii Jilemnického spolku Ski, ale i v dějinách lyžařství vůbec. 24. března 1913 umírá v závodě na 50 km benecký rodák Bohumil Hanč. Závod se prvně jel jako prostý závod rychlostní, kdy soutěžili od startu do cíle.

³⁶KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006, str. 26

3.1 Tragický závod

Účastníci VIII. mezinárodního lyžeckého distančního závodu na 50 km se sešli na Labské boudě již 23. 3. 1913 večer. Bylo rozhodnuto o změně trati, protože v okolí Luční boudy a Obří boudy nebylo dost sněhu. Nová trať vedla z Labské boudy k Martinovce, sedlem mezi Mužskými kameny a Velkým Šišákem na jižní bok Vysokého kotle, na Sněžné jámy, Violík, Novoslezskou boudu, Voseckou boudu, zpět na Violík a přes Harrachovy kameny na Labskou boudu. Toto kolo měli jet závodníci dvakrát. Třetí kolo bylo kratší, po prvním příjezdu na Violík se jelo přes Labskou louku na hřeben Krkonoše a přes Zlaté návrší do cíle na Mísečky.

Obr. 9: Trať tragického závodu na 50 km

Trať byla vyznačena červenými praporky a na kontrolách byli pořadatelé, kteří závodníkům podávali horký čaj, čokoládu a pomeranče.³⁷

Start závodu byl kvůli tajícímu sněhu určen už na 6 hodin 30 minut. Před startem byli všichni závodníci prohlédnuti lékařem. Na start závodu se nakonec postavilo 6 závodníků: B. Hanč za Český krkonošský spolek Ski

³⁷JEDLIČKA, M. *Hrdinná sága českého lyžování*. SKI magazín, 2003, roč. 9, č. 1, s. 74 – 76.

Jilemnice, J. Scheiner za Český Ski klub Praha, K. Jarolímek za Český spolek pro zimní sporty Praha, J. Feistauer za Český krkonošský spolek Ski Jilemnice, F. Walter za Berliner Sport – Club a O. Bartel za S. K. Windsbraut Polaun. V 7 hodin 10 minut byl závod konečně odstartován. Závodníci vyráželi na trať v půlminutových intervalech, první Bartel, za ním Hanč a ostatní. Ihned po startu rychlostního závodu startovala devítičlenná skupina turistů.³⁸

„Hanč brzy po startu předjel Bartla a ujal se vedení. Poté se však Hanč od Violíku vydal špatným směrem a o své vedení přišel. Náskok soupeřů však brzy dohnal. Na Labskou boudu dorazil Hanč s třicetivteřinovým náskokem na druhého Feistauera. Pořadatelé nečekali závodníky takhle brzo, neměli pro ně připraveno občerstvení. Do druhé kola vyrazili už jen 4 závodníci. Walter vzdal už na Violíku. Jarolímek si na Labské boudě sundal botu a měl sedřené paty. Chtěl, aby mu na ně doktor něco dal a mohl pokračovat v závodě. Doktor však řekl, že je to vážné a se závodem se musí rozloučit. Začal se zvedat vítr a zanedlouho se spustil silný liják. Vzájemný boj borců se nečekaně změnil v zápas s nepřátelskými silami přírody. V 10 hodin 20 minut Bartel vzdal a sjel k Labské boudě. Hanč dojel podruhé k Sněžným jámám jako první v 10 hodin 37 minut a pokračoval dál. O několik minut později se tam dopotácel zkřehlý a promočený Feistauer a za ním Schneier. Oběma došly síly. Kontroloři ze Sněžných jam jim poskytli první ošetření, a když si oba odpočinuli, sjeli do Labské boudy, kde je ošetřil doktor. Na trati zůstal Hanč sám. Na Novoslezské boudě mu dal kontrolor Muttich citron a rukavice a Hanč pokračoval dál. Na Violíku chtěl Hančovi kontrolor Dr. Veina říct, že už všichni vzdali. Přes silnou vichřici ho však Hanč neslyšel a myslel si, že ho jen upozorňuje na směr trati a pokračoval dál. Na Labské boudě se komise rozhodčích shodla, že závod přeruší pro nepřízeň počasí. Jediný problém byl, jak to dát vědět Hančovi, který jediný zůstal na trati. Dr. Vein se vrátil z Violíku a oznámil ostatním, že tam Hanč projel těsně před polednem. V jednu hodinu už byli všichni nervózní, protože kdyby bylo všechno v pořádku, Hanč už by na Labské boudě musel dávno být. A tak po dalších patnácti minutách bylo jasné, že mu musí vyjet na pomoc. Byli zvoleni ti závodníci, kteří vzdali nejdříve

³⁸KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006, str. 47 - 48

a tak už byli dostatečně odpočinutí. Rath měl jít ke Krkonoši a Jarolímek k Harrachovským kamenům. O pár minut později vyjel také Ing. Fischer, který mířil do Mísečných bud k cílové bráně a doufal, že Hanč sám uznal za vhodné přerušit závod a sjel k cíli. Emerich Rath bojoval proti nepřízni počasí, vichřice se stále stupňovala. Pokračoval ke Krkonoši. V úžlabině uviděl ležet postavu tváří k zemi. Muž mu neodpovídal, Rath věděl, že mu hrozí umrznutí. Chtěl ho začít třít sněhem, když mu rozepnul kabát, tak se zděsil. Pod kabátem měl závodní číslo 26. Rath pochopil, že je to Hanč. Chtěl ho co nejrychleji dopravit na Labskou boudu. Ušel s ním asi 500 metrů, ale v hlubokém sněhu to bylo velmi namáhavé a pochopil, že by tam umrzli oba. Vrátil se tedy pro lyže a spěchal na Labskou pro pomoc. Ihned se pro Hanče vydali všichni závodníci, ve vánici to nebylo jednoduché, ale brzy ho našli. Jeho kůže byla ještě teplá, ale srdce už mlčelo. Ve 3 hodiny 10 minut donesli Hanče do boudy a lékař Dr. Šimer provedl oživovací pokusy. Ani po hodinovém snažení se nepodařilo Hanče oživit. A najednou bylo všem jasné, že nepřemožitelný mistr Krkonoš je mrtev. Všichni byli velice smutní a vzpomínali na dobrého veselého Hanče.³⁹

„Fischer mezitím dorazil na Mísečné boudy a oznámil jim, že se už vítěze nedočká. Ptal se po Hančovi, zda ho někdo neviděl. Ptal se i německého dřevaře Möhwalda, který právě přišel směrem od Krkonoše. Přiznal, že u zabodnutých lyží do sněhu viděl ležet člověka, který na něho cosi česky volal. Ing. Fischer si byl jistý, že to byl Hanč. Rychle vyzval lyžaře, aby mu šli pomoci při hledání. Nikomu se do vichřice nechtělo, ale nakonec se tři starší muži odvážili. Fischer vyrazil sám napřed. Když našel dvoje zabodnuté lyže a pod nimi ležícího člověka byl přesvědčen, že je to Hanč. Ihned se ho pokoušel třít, aby ho zahřál. V tom přijel na místo nešťestí Dr. Zeman, který sjížděl z Martinovky na Mísečky a potkal německého horala Glasera, který vezl závodníkům na Labskou boudu šaty. Glaser šel tou cestou až po Möhwaldovi, našel zde člověka už mrtvého, tak ho označil lyžemi a pokračoval k Labské boudě. Když však Dr. Zemanovi o svém nálezku řekl, Zeman ho přesvědčil, aby se vrátili. A tak se zde sešli s Fischerem. Zanedlouho k místu přijeli tři lyžaři, kteří Fischerovi nabídli pomoc a kromě nich tři turisté

³⁹KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006, str. 48 - 58

jedoucí z Martinovky přes Labskou boudu do Míseček. Turisté jim řekli, že Hanč leží mrtvý na Labské boudě. Osoba, kterou sváželi na saních na Mísečky, byla druhou obětí bouře. Až druhý den, když se přišel ptát jeho bratr, se zjistilo, že je to Václav Vrbata, věrný Hančův kamarád."⁴⁰

Co se přesně stalo 24. března 1913 mezi Hančem a Vrbatou, se už asi nikdy nedozvíme. Ale můžeme předpokládat, že se tito dva nerozluční kamarádi setkali na Zlatém návrší. Hanč byl naplněn touhou dokázat, že Čech je pravým vítězem závodu a že dovede vzdorovat lidem, horám i počasí. Když Vrbata viděl, že Hanč je celý promrzlý a má na sobě led, dal mu svou čepici a kabát. Hanč pokračoval v závodě, ale jeho vysílený organismus byl silně podchlazený a přestával mu správně fungovat. Nakonec padl do sněhu a už se nedokázal zvednout. Vrbata sjíždějící k Mísečkám měl o Hanče strach a tak se rozhodl vrátit a pomoci mu. Vydal se směrem, kudy odjel Hanč. Našel však jen Hančovy lyže zabodnuté do sněhu, jak je tam zanechal Rath. Vrbata hledal Hanče ve všech směrech, ale marně. Nakonec se věrný kamarád vrátil k zabodnutým lyžím, vedle nich zabodl svoje a schoulil se do klubíčka v domnění, že se k nim někdo vrátí.⁴¹

Václav Vrbata a Bohumil Hanč prokázali svou odvahu a dali ostatním vzácný příklad lásky druhu ke druhu a zapsali se, i se svými zachránci, kteří projeví veliké hrdinství a obětavost, navždy do dějin lyžování.

⁴⁰ KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006, str. 48 - 58

⁴¹ JEDLIČKA, M. *Hrdinná sága českého lyžování*. SKI magazín, 2003, roč. 9, č. 1, s. 74 – 76.

3.2 Dění v klubu před vypuknutím první světové války

V roce 1914 se zúčastnila tříčlenná skupina složená z Karla Jarolímka, Južíka Scheinera a Josefa Kučery slavných závodů v Holmenkollen v Norsku. Všichni tři startovali na těchto světových závodech v obou bězích. Byly to závody na 17 a 50 kilometrů. Skoku se však naši závodníci neúčastnili. Přestože jejich umístění nebylo tentokrát v silné mezinárodní konkurenci nejlepší, získali zde řadu zkušeností pro další rozvoj závodního skoku a běhu v Čechách. Kučera skončil v závodě na 17 km 28. a na padesátikilometrové trati 29., což při účasti 43 závodníků nebyl vůbec špatný výsledek.⁴²

V předválečném období měl jilemnický spolek velmi silnou skupinu závodníků: Bedrník, Mládek, Kraus, Kubát, Möhvald, Hanč, Feistauer a další. Závodníci čestně obhájovali nejen vlajku Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici, ale při mezinárodních soutěžích i celou vlast.

⁴²JINDŘIŠKOVÁ, N.a kolektiv, *Sto let Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici* 1994, str. 4

3.3 První světová válka

První světová válka velmi ochromila a omezila činnosti všech spolků. V Českém krkonošském spolku Ski Jilemnice byly minimalizovány veškeré sportovní činnosti, které se v předchozích letech pravidelně pořádaly. Nadále se snažili pořádat alespoň výlety do okolí či závody pro mládež.

V souvislosti s kritickou válečnou dobou bylo na schůzi odsouhlaseno snížení členských příspěvků ze 3 korun na 2 koruny pro činné členy a z 2 korun na 1 korunu pro členy přispívající. V roce 1914 byl spolek požádán od Městského úřadu v Jilemnici o sdělení počtu ručních sáněk a následné bezplatné propůjčení k dopravě lehčích předmětů ve válce. Jednatel však odpověděl, že spolek žádné sáně nevládní. Členové se se svými saněmi zachovají podle vyhlášek. Jménem Českého krkonošského spolku Ski věnovali ze soukromé sbírky na postavení lyžařského můstku v Dolních Štěpanicích pan Hák a komisař Žák 100 korun na válečné půjčky.⁴³

C. K. místodržitelství schválilo 10. srpna 1915 nové stanovy výnosem ze dne 11. ledna 1915. V nových stanovách odhlasovali ponechání starého názvu spolku. V další části je popsáno, jak probíhá jmenování čestného člena. Čestnými členy se mohou stát ti, kteří buď složí 50 korun, nebo ti, kteří se obzvláště zasloužili o rozvoj spolku nebo českého lyžování. Všichni členové mají právo na řízení spolku. Dále stanovy zmiňují pravidla konání valných hromad, voleb atd.⁴⁴

Válka nadále komplikuje bezproblémový chod spolku. Jednatel sestavil seznam členů, kteří se účastnili světové války a kteří byli odvedeni. Jednatel a pokladník, kteří odcházejí na vojnu, předali archiv a pokladnu. V této souvislosti byla provedena revize a vše bylo shledáno v pořádku. Oboje prozatím převzal pan Hrubý.

V roce 1917 Svaz schválil ČKS Ski v Jilemnici pořádání Lyžařských závodů dorostu. Na pátek 2. února byl připraven na dopoledne od 10 hodin, na můstku v Dolních Štěpanicích, závod ve skoku dorostu a závod ve skoku ke sdruženému

⁴³ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁴⁴ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

závodu dorostu. Odpoledne byly od 2 hodin plánované závody na Kozinci. Byly to tyto závody: závod na 5 km (sdružený závod dorostu), krasojízda hochů, krasojízda dorostu, jízda dívek na 1000 metrů, jízda hochů na 1000 metrů, překážková jízda dorostu na 1500 metrů, jízda dam na 1000 metrů, jízda z vrchu bez holí (hoši), běh na 100 metrů (dorost) a závod v běhu na 100 metrů (hoši). Tyto závody však musely být odloženy na neurčito kvůli nedostatku sněhu.⁴⁵

Členové Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice pokračují v péči o tyčové značení lyžařských cest a umísťují tabulky na rozcestí.

Kromě rozvoje a šíření lyžařského sportu se v Krkonoších a obzvláště v Podkrkonoší stalo oblíbenou zimní zálibou sáňkování. V samotné Jilemnici, podle provedeného sčítání, obyvatelé vlastní přes 300 sáňek sportek. Rohačky jsou k vidění především ve vyšších polohách. V okolí Jilemnice se k jízdě na sáňkách kromě místních drah hojně využívají i cesty a silnice, především od Žalého a od Křížlic ke Štěpanicím a silnice z Horních Štěpanic.⁴⁶

V roce 1917 sněhové podmínky dovolily uspořádat pouze 14 větších výletů a několika vyjížděk jednotlivých členů do Vrbiček, na Kozinec a do Dlabolavska. Například deset členů ČKS Ski v Jilemnici se vydalo 14. ledna do Nového Světa a opět 10 členů podniklo v únoru výlet k Sněžným jamám a Labské boudě.⁴⁷

Po sněhově nepříznivém roce 1917 lyžaři s nadějí přivítali následující zimu. Dne 2. února 1918 spolek uspořádal lyžařské závody dorostu a školní mládeže v Jilemnici na Kozinci. Soutěžilo se v závodě na 5 km, ve sdruženém závodě dorostu, v jízdě hochů na 1000 metrů, v běhu dorostu na 100 m, v běhu na 100 m hochů, v překážkové jízdě dorostu na 2000 m. Pro dívky byla připravená jízda na 1000 m. Následovala jízda dam na 1000 m, krasojízda dorostu, krasojízda hochů, jízda s vrchu bez holí dívek a hochů, skok sdružený a samostatný.⁴⁸

⁴⁵ Lyžecké závody v Jilemnici. *Národní listy: Sportovní věstník*. roč. 57, č. 25

⁴⁶ AMBROŽ, J. Sáňkování v Krkonoších. *Národní listy*. roč. 57, č. 44

⁴⁷ Lyžení v horách. *Národní listy: Sportovní věstník*. roč. 57, č. 16

⁴⁸ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

Ani po pěti letech jilemničtí lyžaři nezapomněli na svého výborného závodníka Bohumila Hanče. K pětiletému výročí tragického skonu mistra Bohumila Hanče byla uspořádána větší výprava na místa tragédie, kde byly položeny smuteční stuhy s nápisem: „Hančovi a Vrbatovi Český krkonošský spolek Ski v Jilemnicí“.⁴⁹

Poměry v lyžařství a sportu celkově se následkem války velmi zhoršily. Proto byl konec první světové války příslibem lepšího rozvoje. Boje ustaly 11. 11. 1918. Lyžaři s nadějí hleděli do následující sezony, protože samostatnost zajisté přispěje ke zlepšení poměrů v lyžování.

⁴⁹ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

3.4 Meziválečné období

Po státním převratu a zřízení Československé republiky došlo k očekávané úpravě hranic na severovýchodu země. Bylo nutností upravit poměry pro cizinecký ruch, československou turistiku a sporty v Krkonošských a Jizerských horách. Hory byly obydleny převážně obyvatelstvem německé národnosti. Ti měli také velkou převahu v provozování turistiky i v úpravě a značení turistických cest. Po politickém převratu budou mít všichni čeští turisté a sportovci právo nejen volně se po horách pohybovat, ale i podílet se na rozhodování o otázkách týkajících se úprav a značení cest, bud a rozhleden. Po úvaze Českého krkonošského spolku Ski a Klubu československých turistů bylo dohodnuto doporučit československé vládě zřízení instituce inspektora jako vládního orgánu. Inspektor by měl za úkol navrhopvat a provádět potřebná opatření k udržení a zvýšení cizineckého ruchu, zimních a letních sportů i návštěvy lázeňských a klimatických míst v Krkonošských a Jizerských horách. Dále by se měl snažit navázat styk s českými a německými spolky, udržovat dosavadní cesty, rozhledny, boudy a značení v obou jazycích, budovat nové cesty, spojení železniční, silniční a autobusové. Měl by zajistit dozor nad ubytováním v boudách, značkování a vytyčení turistických a lyžařských cest, vést statistiku, zdravotní a záchranné pomůcky. Shodli se, že tuto funkci musí vykonávat někdo, kdo zná poměry na horách, již dříve podobnou akci provozoval a má rozsáhlé místní znalosti. Společně se shodli, že nejvhodnějším kandidátem na pozici inspektora je Jan Buchar (jednatel odboru turistů a předseda Českého krkonošského spolku Ski).⁵⁰

V sezóně 1918 – 1919 se musel spolek vyrovnat s odchodem několika členů na jiná působiště. Přistoupilo však 45 nových členů, což znamenalo nárůst celkového počtu členů na 188. Jan Buchar v tomto roce oslavil šedesáté narozeniny. Český krkonošský spolek Ski společně s odborem klubu turistů jako gratulaci uspořádali vycházku a domácí slavnost na Benecku ve Zlaté vyhlídce.⁵¹

Lyžování stále pociťovalo důsledky válečné doby, hlavně špatnou železniční

⁵⁰ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁵¹ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

dopravu, drahotu a nedostatek. Kromě válečných důsledků brzdil rozvoj v zimě 1919 – 1920 i nedostatek sněhu. Bohužel nebyly uspořádány odsouhlasené klubové závody, ani kurzy k výchově lyžařského dorostu. Přesto roste zájem o zimní sporty. Členové klubu doufali v konání mezinárodních závodů, o které je válka tolik let připravovala, ale ani ty se kvůli nedostatku sněhu neuskutečnily. Nadále pokračuje umísťování tabulek na rozcestích. Spolu se Svazem lyžařů republiky Československé a Klubem československých turistů domluvili, že letní i zimní cesty budou mít jednotné značení.⁵² Pravidelně lyžaře v celé republice informují o stavu sněhu v Krkonoších Národní listy.

Český krkonošský spolek Ski v Jilemnici pořádal se sokolským okrskem Vrbatovým na oslavu pětadvacetiletého trvání spolku Ski spolkové lyžařské závody. Konaly se ve dnech 10. a 11. ledna 1920 na Kozinci a v Dolních Štěpanicích. Sněhu bylo dost, avšak v sobotu 10. ledna odpoledne byl sníh vlhký a lepil se. Dopoledne při skoku rovněž neodpovídal potřebám skokanů, které hlavně brzdil při rozjezdu k můstku. Odpolední jízdy musely být pro vlhkost sněhu odloženy. Závodů se zúčastnili lyžaři z města a blízkého okolí, u skoku byl hostem pan dr. Havelka z Prahy, který klasifikoval odrazy. Ostatní soudci byli z Jilemnice. Do sobotní 15 km jízdy (sdružený závod lyžařů starších 20 let o přebornictví Českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici) nastoupilo na start 10 borců, z nichž 3 vzdali. Nejlepšího času docílil Josef Faistauer (67 minut a 52 vteřin). Za ním se umístil Antonín Gottstein (73 minut a 47 vteřin). Na třetím místě dorazil do cíle Bedřich Helta, který měl cestou defekt na vázání a musel si vypůjčit jiné lyže. Za ním přijel Antonín Kadlec, Alfons Kubát a František Trýzna. Při sdruženém závodě lyžařů mladších 20 let startovali 3 borci s výsledkem v pořadí: Pour Miloslav, Štoček Karel, Mečíř Václav junior. Samostatného závodu ve skoku se zúčastnilo 10 lyžařů. Nejdelší skok, který měřil 12 metrů, předvedl Pavel Pochop. Pro vlhkost sněhu nebyl možný lepší rozjezd k můstku. Celkový výsledek sdruženého závodu (běh a skok) na 15 km: Faistauer, Helta a Martin. Ve sdruženém závodě na 10 km bylo pořadí: Štoček, Pour a Mečíř.⁵³ Dále se jely závody v překážkové jízdě starších lyžařů na 3 kilometry, jízda žen na jeden kilometr, krasojízdy a rozestavný běh

⁵² Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁵³ AMBROŽ J. *Krkonoše v zimě a v létě*

na jeden kilometr (štafeta).

Nejlepší závodníci Českého krkonošského spolku Ski, Josef Faistauer, Bedřich Helta, Jaroslav Martin a Vladimír Kubánek, se účastnili ve dnech 27. až 29. února 1920 zimních sportovních her na Štrbském Plese v Tatrách. Hry pořádal Pracovní sbor sportovní a turistický v Praze. Nejlepších výsledků dosáhl Josef Faistauer, který v závodě o mistrovství Československé republiky obsadil druhou příčku. Mistrovství bylo pořádáno jako sdružený závod, který se skládal ze závodu na 15 km a skoku. Třetí pozici obsadil Helta a hned za ním se umístil Martin.⁵⁴ Závody o mistrovství Tater (sdružený závod překážkový na 5 km a skok) a o štít Dr. Diskaua (závod překážkový na 5 km) dokonce Faistauer vyhrál. Ani ostatní závodníci se mezi konkurencí neztratili. Trio Faistauer, Martin a Kubánek ovládlo za Český krkonošský spolek Ski i závod štafet.⁵⁵

Správní výbor spolku chtěl jako každoročně uspořádat lyžařský kurz pro členy a dorost za vedení nejlepšího svého odborníka mistra Faistauera, který po celou minulou sezonu byl ještě v činné vojenské službě a v lednu byl instruktorem lyžařského kurzu pro vojsko. Spolek podal žádost o uvolnění k řízení kurzu v Jilemnici, ale žádosti však nebylo vyhověno, protože Faistauera bylo potřeba k řízení kurzu pro vojsko v Tatranské Lomnici na Slovensku.⁵⁶

Činnost spolku však zdaleka nekončí pouze závodními úspěchy. Na další sezonu Jilemničtí plánují řádné zřízení sáňkařské dráhy z Žalého přes Mrklov do Dolních Štěpanic a také dráhy z Kozince pro dospělé, ale hlavně pro mládež.

V sezóně 1919 – 1920 Český Ski Klub Praha obnovil svou poválečnou činnost v plném rozsahu. Na komplikaci však narazil v obnovení závodu v běhu na 50 km. Nebyla ještě zapomenuta smrt Bohumila Hanče a vypsání závodu se setkalo s velkými obtížemi. Závodníci po závodě zvláště netoužili a ČKS Ski Jilemnice dokonce start svým závodníkům nepovolil. Po překonání obtíží a vážné opozice ze strany ČKS Ski byl první poválečný závod na 50 km uskutečněn 4. dubna 1920. Start a cíl byly na Petrově boudě. Startovalo celkem osm

⁵⁴Závody na Štrbském Plese. *Národní listy: Sportovní věstník*, roč. 60, č. 61

⁵⁵Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁵⁶Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

závodníků, mezi kterými byli i Jilemničtí. Zvítězil Ing. J. Havelka z ČSK Praha. Závod měl zcela hladký průběh, i přesto však vyvolal polemiku o tom, zda není závod na 50 km nebezpečný. V Německu a ve Švýcarsku bylo po naléhání lékařů od závodů na 50 km upuštěno. ČSK však v roce 1920 prokázal, že při správné organizaci závod není nebezpečný a zasloužil se o jeho zachování.⁵⁷

Následující sezóna byla pro spolek kvůli nedostatku sněhu velmi špatná. Proto se nekonaly vlastní závody ani lyžařský kurz. Avšak jilemničtí závodníci se účastnili mnoha cizích závodů. Ve dnech 29. - 30. ledna 1921 navštívili veřejné závody lyžecké ve Vysokém nad Jizerou pořádané Č.S.K. Vysoké a S. K. Himalaja v Ml. Boleslavi. Jako sokolové závodníci startovali na V. lyžařských závodech Sokolské župy Krkonošské ve Valteřicích 20. února 1921. Na Mezinárodní svazové závody v Tatrách 12. - 14. března 1921 byli posláni po vylučovacích závodech na Žalém Zelinka, Kovář a Malinský. Distanční závod lyžecký na 50 km uspořádal Český Ski klub Praha v neděli velikonoční 27. března 1921. Start byl u Martinovky a cíl na Labské. Třetí cenu získal Zelinka a pátou Martin.⁵⁸

V zimě 1921 - 1922 se spolku velmi dařilo. Konečně měli dostatek sněhu pro pořádání vlastních klubových závodů, které se opravdu vydařily. ČKS Ski v Jilemnici také spolupracoval s Českým ski klubem Praha na pořádání Vánočních závodů lyžařských na 20 km dne 28. prosince 1921. Závod vedl na trase Vosecká bouda – Benecko. Z dvanácti startujících závodníků závod dokončilo jedenáct (jeden závodník vzdal).⁵⁹

Ve dnech 14. - 15. ledna 1922 se konaly Národní lyžecké závody na Kozinci (sdružený závod I. a II. třídy na 15 km, skok, překážková jízda na 3000 m, závod starších nad 35 let, dámská jízda na 2000 m a štafetový běh na 2000 m).⁶⁰

Závodníci byli vysláni i na Národní lyžařské závody na Kopanině u Turnova, Sokolské závody ve Štěpanicích, Veřejné lyžařské závody ve Vysokém nad Jizerou a na XXII. lyžařské mezinárodní svazové závody provedené Českým ski klubem

⁵⁷ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování* Praha: Olymp 1989, str. 108-109

⁵⁸ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁵⁹ JÍLEK, J. *Ze závodů*, *Zimní sport*, roč. 1, č. 3

⁶⁰ JÍLEK, J. *Veřejné lyžařské závody v Jilemnici*, *Zimní sport*, roč. 1, č. 4

v Plzni na Špičáku. Pro Mezinárodní lyžařské závody v Zakopaném byl vybrán osvědčený závodník Josef Faistauer, ale bohužel mu nebylo umožněno se jich zúčastnit.⁶¹

Ve dnech 11. – 12. března 1922 pořádal Český Ski klub Praha XV. mezinárodní lyžařský závod na 50 km v Krkonoších. Jilemnický spolek se ho zúčastnil jednak postavením kontrolních stráží, které v počtu 20 dorostenců obsadili trať od Zlaté vyhlídky do Mísečných bud, tak vysláním závodníka Jaroslava Martina. Ten se kvůli špatnému značení vychýlil z trasy a nakonec skončil dvanáctý. V neděli 12. března se měl konat skok o putovní cenu ČSK Praha na závodním můstku na Čertáku. Počasí však konání závodu nedovolilo a tak byl závod přesunut na malý můstek na Sachrově kopci. Závodů se zúčastnilo 17 skokanů a Martin skončil třetí.⁶²

Dalším úspěchem v tomto roce bylo, že se konečně podařilo uspořádat lyžařské kurzy pod vedením Antoše a Kubánka a to 6. ledna 1922. Účast byla velmi hojná zvláště ze strany mládeže.⁶³

V roce 1922 bylo splněno přání jilemnických lyžařů, mít skokanský můstek, který by vyhovoval požadavkům velkých mezinárodních závodů. Můstek byl vybudován na Chmelnici stavitelem K. Matějkou. Výstavba i plány se řídily přesně vzorem můstku v Klosters ve Švýcarsku. Přednostmi tohoto můstku byla možnost dalekého skoku, let maximálně ve výšce dva a půl metru. Dřevěná konstrukce zajišťovala, aby skokan i při dalekém skoku nedopadl těžce na terén. Zajímavostí tohoto můstku bylo, že nájezd můstku byl ve Víchové, odrazová hrana v Hrabačově a dojezd v Dolních Štěpanicích. Můstek byl otevřen 20. 1. 1923, kdy se zde konaly první závody.⁶⁴ Stavbě můstku však předcházely dohady kvůli pozemkům, na nichž měl být můstek postaven. Pozemky patřily třem víchovským občanům a p. Otakarů Hrubému. Pan Hrubý přenechal pozemky bezplatně. Vojenské velitelství hraničářského praporu v Trutnově ochotně dalo spolku k dispozici 20 mužů, kteří

⁶¹ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

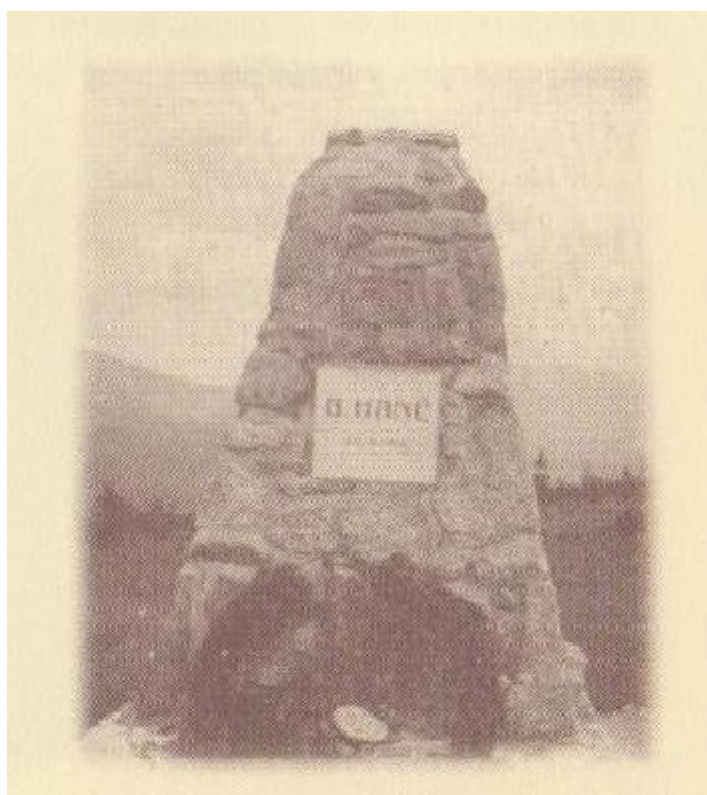
⁶² BRAUNER, O. *XV. Mezinárodní závod lyžařský na 50 km v Krkonoších*, Zimní sport, roč. 1, č. 8

⁶³ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁶⁴ SLAVÍK, J. a S. *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Gentiana, 2003, str. 97

provedli potřebné úpravy a při stavbě byli nápomocni.⁶⁵

Dalším velkým cílem Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice bylo vybudovat mohyly Hanče a Vrbaty k uctění jejich památky. Na stavbu mohyly by však spolek sám nestačil. Proto rozeslal všem spolkům, sokolským jednotám, příznivcům turistiky, peněžním ústavům a různým korporacím prosbu o finanční podporu. Na mohyle měl být vztyčen mohutný bronzový sokol, který je dílem členky jilemnického spolku, akademické sochařky, slečny Bělské z Jilemnice.

Obr 10: Mohyla z roku 1923

Slavnostní odhalení mohyly proběhlo v neděli 4. října v roce 1925. Zároveň byla také odhalena deska věnovaná Č. Ski Klubem v Hradci Králové.⁶⁶ Při slavnosti mluvili pan profesor J. Tuček a ředitel J. Buchar za Český krkonošský spolek Ski v Jilemnici, J. V. B. Piláček za ČSK Hradec Králové. Dále za Svaz lyžařů pan O. Holub.

⁶⁵ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁶⁶ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

Pietní vzpomínky na hrdiny Hanče a Vrbatu pronesli ještě architekt K. Jarolímek, profesor Mlynář, závodník Feistauer, pánové Kašpar a Ambrož.⁶⁷

Obr. 11: Pamětní deska

Již od počátků lyžování v Jilemnici se místní lyžaři snažili předávat své zkušenosti a lásku k lyžování mladším generacím. Práce s mládeží byla i nadále velmi důležitou činností členů spolku. Důkazem velké rozšířenosti a oblíbenosti lyžování u dětí byla účast dětí při závodech.

Ve dnech 8. – 11. 2. 1923 byl pořádán VII. mezinárodní lyžařský kongres spolku s 28. mezinárodními lyžařskými závody S. L. republiky Československé v Novém Světě - Harrachově. Jilemnický spolek se účastnil se svými závodníky pořádaných kurzů i závodů, pořídil ke kongresu spolkovou vlajku (velkou a malou dle návrhu p. uč. Lachmana), uvítal vlak vezoucí delegáty cizích států ke kongresu na jilemnickém nádraží a uspořádal zájezd členstva i dorostu k 50 km závodu do Jablonce nad Jizerou. Vedle hlavního závodu na 50 km byl zároveň hlavní den 8. února i dětským lyžařským dnem. V Jablonci byly uspořádány dětské závody na 2 kilometry, na které se přihlásilo přes 800 dětí.⁶⁸

⁶⁷ Památce Hančově a Vrbatově!, *Zimní sport*, roč. 15, č. 3

⁶⁸ Jednatelské zprávy 1894-1923 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

Každoročně spolek obesílal svými závodníky skoro všechny pořádané závody sezony. Kromě jiného v této sezóně doporučili své instruktory k lyžařským kurzům v jiných městech, pořádali výlety do okolí i do vzdálenějších míst a byl uspořádán druhý lyžařský Feistauerův kurz. Zvláštní zmínky zaslouží výlet pořádaný na Krkonoše "Hančův memoriál" 25. března, k uctění Hanče a Vrbaty.

3.4.1 První zimní olympijské hry

Zimní olympijské hry byly poprvé uspořádány od 25. 1. do 4. 2. 1924 v Chamonix. Původně se konaly jako Týden zimních sportů pod patronací Mezinárodního olympijského výboru. Teprve na VIII. olympijském kongresu v Praze v květnu 1925 byl přijat návrh Josefa Rösslera-Ořovského, aby tento "týden" byl se zpětnou platností uznán za I. zimní olympijské hry.⁶⁹

V Chamonix se soutěžilo v pěti druzích sportu – v jízdě na bobech, krasobruslení, ledním hokeji, lyžování a rychlobruslení. Lyžování zahrnovalo tradiční lyžařské disciplíny: běh na 18 a 50 km, závod sdružený a skok.⁷⁰ Dne 29. ledna proběhla soutěž vojska v jízdě na 20 až 30 km se střelbou (jeden důstojník a 3 muži), 31. ledna závod na 50 km, 2. února závod na 12 - 18 km a 4. února skoky. Protože českoslovenští závodníci věděli, že ve skoku ani v závodě na kratší vzdálenost nemají moc velké naděje na úspěch, byla zorganizována příprava v podobě kurzů a přípravných závodů.⁷¹ Československý olympijský výbor sdělil, že s jeho finanční podporou nemohou závodníci počítat, proto byla uspořádána sbírka.

Závodní a oficiální výprava odjela 23. ledna z Wilsonova nádraží. Mezi lyžaři byl Antonín Gottstein z Jilemnice. Všichni závodníci byli opatřeni závodními lyžemi pro běh a zvláštními pro skok. Měli stejný norský oděv, lehké norské kalhoty a světlešedivé košile se státní vlajkou pro běh a tmavomodré svetry s bílým límcem a s bílými rukavicemi pro skok.⁷²

⁶⁹<http://www.olympic.cz/cz/olympijske-hry/109/chamonix-1924>2.10.2012

⁷⁰ ČTVRTEČKA, J. *Lyžování*, Praha: SPN 1967 str. 22

⁷¹ SCHEINER, J. *Chamonix 1924*, Zimní sport, roč. 13 č. 1

⁷²Chamonix – odjezd výpravy, Zimní sport, roč. 13, č. 4

Československou výpravu tvořilo 27 sportovců, kteří sice nevybojovali žádnou z medailí, ale krasobruslař Josef Slíva skončil na čtvrtém místě, hokejisté byli pátí a překvapili lyžaři, kteří jako jediní byli schopni konkurovat závodníkům ze Skandinávie.⁷³ Ve všech lyžařských disciplínách zvítězili s převahou Norové, kteří obsadili rovněž většinu druhých až šestých míst. Naši závodníci se umístili v klasifikaci národů hned za skandinávskými státy – Norskem, Švédskem a Finskem, jejichž nadvláda v lyžařském sportu byla v té době neotřesitelná.⁷⁴ Jilemnický závodník Antonín Gottstein startoval v závodě na 18 a 50 km. Na kratší distanci obsadil 19. místo (třetí z našich). V padesátikilometrovém závodě se umístil dokonce na 14. místě (druhý z našich).⁷⁵

Obr. 12: Vytrvalci Štefan Hevák (č.2), Josef Německý (č.6) a Antonín Gottstein (č.8)

⁷³ <http://www.olympic.cz/cz/olympijske-hry/109/chamonix-1924>.10.2012

⁷⁴ ČTVRTEČKA, J. *Lyžování*, Praha: SPN 1967 str. 22

⁷⁵ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia 1989, str. 500

3.4.2 Dění ve spolku po olympijských hrách

ČKS Ski v Jilemnici pořádal v Jilemnici 29. mezinárodní závody. Závody proběhly v termínu od 17. do 20. ledna 1924 v Jilemnici. Na čtvrtek byl v plánu závod na 50 km. To bylo ještě počasí celkem dobré a zvítězil Štěpán Hevák. V sobotu na sedmnácti kilometrové trase si s velmi špatným počasím nejlépe poradil Otakar Německý. Přes špatné počasí se na nejkrásnější podívanou závodů ve skoku sešlo 5000 lidí. Můstek v Dolních Štěpanicích si všichni pochvalovali, pro jeho klidný nájezd, který dopřával závodníkům dost času k přípravě dobrého odrazu. Hrdinou dne se stal Nor Torleif Thunold Hansen. Stal se mistrem Československé republiky ve skoku. Znamení skoky podali ovšem i ostatní.^{76 77}

V roce 1924 byla nově ustanovená Krkonošská župa. Ta pověřila ČKS Ski Jilemnice pořádáním svých prvních závodů ve dnech 10. a 11. ledna 1925, ale následkem špatné zimy nebylo možné závody uspořádat. Jako náhradu společně se župou pražskou uspořádali distanční závod na 25 km z Benecka na Mísečky. V tomto závodě se vyznamenal člen jilemnického spolku Josef Erlebach, který docílil nejlepšího času. Ani ostatní členové se v konkurenci neztratili. Antonín Gottstein obsadil třetí pozici.⁷⁸

Jilemniční závodníci se jako každoročně účastnili téměř všech pořádaných závodů. Hlavně pak střeoevropských závodů konaných v Jánských Lázních 12. – 15. února, kde se opět Erlebach v závodě na 50 km umístil na 5. místě. A jako první z Čechů vůbec se stal vítězem II. třídy v 50 km i v 17 km závodě i přesto, že se cestou poranil.⁷⁹

Od roku 1925 je tradiční závod na 50 km obnovený po první světové válce nazýván jako Hančův memoriál.⁸⁰

Zima v letech 1925 – 1926 byla velmi špatná pro nedostatek sněhu. Spolek se i přesto snažil, aby návštěvnost české strany Krkonoš neklesala. Ani následující

⁷⁶ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia 1989, str. 488

⁷⁷ *Závody, Zimní sport*, roč. 13, č. 4

⁷⁸ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁷⁹ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁸⁰ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování* Praha: Olymp 1989, str. 109

zima mnoho sněhu nepřinesla. Proto organizace Mistrovství Svazu lyžařů RČS 1927 byla složitá. Nejprve se chtěla pořádání ujmout župa Beskydská. Poté mělo mistrovství pořádat S. K. Dvůr Králové v čele s Karlem Jarolínkem na Zvičině. Narychlo však pro nedostatek sněhu musely být závody přesunuty do Nového Světa v Krkonoších. S 50 km tratí si z jilemnických nejlépe poradili Bachtík M. a J. Feistauer. V 18 km závodě obsadil 3. místo Feistauer. Dále se závodilo ve skoku a závodě sdruženém.⁸¹

V Jilemnici se 8. – 9. ledna 1926 konal první ročník Memoriálu Dr. J. Synáčka. Jedná se o lyžařské závody dorostu v klasických disciplínách o putovní cenu J. Synáčka. Druhý ročník se konal opět v Jilemnici. Žáci soupeřili v běhu na 8 km, skoku a sdruženém závodě, dorostenky v běhu na 8 km a dorostenci v běhu na 10 km, skoku a závodě sdruženém. Skok byl pořádán na velkém můstku na Chmelnici.⁸²

Obr. 13: Putovní cena Memoriálu Dr. Synáčka

⁸¹ KALIBERA, J. Mistravství Svazu RČS 1927, *Zimní sport*, roč. 16, č. 6

⁸² KALIBERA, J. Synáčkův memoriál, *Zimní sport*, roč.16, č. 5

Třetí ročník se v roce 1928 konal v Malých Svatoňovicích. I tohoto ročníku se účastnily děti z Jilemnice. Hlavním závodem byl závod sdružený, dotovaný putovní cenou. Memoriál se stal vyhledávaným závodem mládeže, dorostenci soutěžili také v běhu na 2,5 a 8 km, dorostenky na 2 a 5 km. Ve skoku byli závodníci rozděleni do 3 věkových kategorií. Za prvních pět míst byly udělovány malé odznaky se zobrazením putovní ceny. Synáček byl jedním z nejlepších pracovníků československého lyžování. Pořádáním tohoto memoriálu bylo uctěno jeho jméno a hlavně práce.⁸³

Putovní cena byla zhotovena podle návrhu E. Weymanna vesměs z drahých kovů, mramoru a drahokamů.⁸⁴

Svaz lyžařů RČS se rozhodl pořádat přípravné výcviky a kurzy, aby se zvýšila úroveň lyžařských závodníků na II. zimních olympijských hrách. Byla sestavena listina závodů a kurzů pro zimní sezonu 1926 – 1927, aby se mohli závodníci svědomitě připravit a Svaz aby měl možnost výběru nejlepších závodníků. Nejprve se konaly přespolní běhy. Dne 11. a 12. prosince 1926 byl uspořádán první olympijský výcvik na Benecku, kterého se zúčastnilo 42 borců. Následoval kurz na Špičáku a několik interních klubových kurzů a závodů.⁸⁵ Po ukončení závodní sezony již bylo nutné vybrat závodníky do speciálního olympijského tréninku. Svaz lyžařů RČS uspořádal desetidenní olympijský výcvik v Tatrách od 8. dubna do 18. dubna 1927. Kurz vedl předseda technického odboru pan architekt K. Jarolímek. Jarolímek si dal za cíl, aby si všichni účastníci kurzu osvojili jednotnou stylovou jízdu a všem chtěl dát pokyny pro letní přípravu. V Tatranské Poliance se výprava zastavila za účelem lékařské prohlídky v sanatoriu Dr. Guhra, poté pokračovali na Štrbské Pleso. Při tréninku byla cvičena závodní technika i stylová jízda krátké i dlouhé jízdy. Například všichni lyžaři vydrželi 5 hodin v kuse v tempu, což svědčí o jejich dobré tělesné zdatnosti. Po týdenním kurzu se všichni podrobili opět lékařské prohlídce, aby se zjistilo, jak různě působí na každého namáhavé výstupy. Večer 16. dubna závodníci absolvovali výklad mezinárodního závodního

⁸³KULHÁNEK, O. *Malá encyklopedie lyžování*, Praha: Olympia 1987, str. 240

⁸⁴Putovní cena Memoriálu Dra. Synáčka, *Zimní sport*, roč. 17 č. 6

⁸⁵Zimní olympiáda, *Zimní sport*, roč. 17, č. 1

řádu. V rámci výcviku závodníci absolvovali několik tréninkových závodů, kde prokázali nečekanou vyrovnanost, což bylo nejlepším vysvědčením. Tohoto kurzu se vedle ostatních účastnili i Feistauer a Fišera z ČKS Ski v Jilemnici.⁸⁶

Obr. 14 Jilemnický Feistauer na přípravném olympijském kurzu v Tatrách

V červnu lyžaři absolvovali lehkootletický kurz v Praze na hřišti S. K. Slavia. Tento výcvik měl podpořit udržení lyžařů po celý rok v dobré tělesné kondici. Pro závodníky byl také vypracován přesný program letní přípravy na měsíce červen, červenec a září.⁸⁷

Závěrečný olympijský výcvik našich závodníků se konal na Štrbském Plese v Tatrách od 9. prosince 1927 do 10. ledna 1928. Do výcviku byli zařazeni: Josef a Otakar Němečtí, Josef Klouček, Josef Tryzna, Adolf Hynek, Vladimír Novák, Robert Kavan, Josef Feistauer, František Fišera, Miloš Bachtík, Jaroslav Martin,

⁸⁶ Přípravný olympijský výcvik v Tatrách, *Zimní sport*, roč. 16, č. 10

⁸⁷ Zimní olympiáda, *Zimní sport*, roč. 17, č. 1

Miloš Stehlík, Karel Čihař, Bohuslav Slonek, Ing. Vlad. Bártů a Josef Kulka. Společně s olympijskými závodníky, trénovali v Tatrách vysokoškoláci, kteří měli být vysláni na světové zimní hry do Cortina d'Ampezo v Itálii a vojíni pro závod hlídek na olympiádě.⁸⁸

O víkendu 7. - 8. ledna 1928 uspořádal ČSK Ski Jilemnice lyžařský přebor Krkonošské župy, nazvaný k počtě průkopníka českého lyžařství, memoriálem Bedrníkovým. Povětrností a sněhové podmínky ztížily závody a úplně znemožnily závěrečný závod ve skoku. K tomu se na Ptačinec scházeli z Jilemnice a z dalekého okolí tisíce a tisíce diváků. V sobotu odpoledne závodníci absolvovali na namáhavé závodní dráze Bedrníkův memoriál na 18 km a závod na 8 km. Bedrníkův memoriál absolvovalo 12 závodníků a vyhrál Feistauer. Závod na 8 km vyhrál Josef Buchar z Jilemnice. V neděli od rána až do poledne napadlo značné množství sněhu. Po 12. hodině však začalo pršet, takže skoky musely být odloženy pro mokrý sníh. Hoši i dívky jeli závod na 8 km. Po závodech byla vykonána pouť ke hrobům Hynka Bedrníka a tragicky zahynuvšího mistra lyžaře Bohumila Hanče. Vzpomínkové řeči pronesli předseda lyžařské župy prof. Mlynář a předseda ČKS Ski Jan Buchar.⁸⁹

Na Pustevnách - Radhošti se v době od 12. do 15. ledna 1928 konaly 33. mezinárodní závody lyžařů o mistrovství republiky. Trať 50 km závodu vyhrál Josef Feistauer a v závodě na 44 km se umístil na 3. pozici František Fišera. Dále následovaly závody v běhu na 18 km (Fišera 4. a Feistauer 6.) a ve skoku. Josef Feistauer a František Fišera patřili v této době nejen k nejlepším lyžařům jilemnického spolku, ale i v celorepublikové konkurenci. Jednatel ČKS Ski Jilemnice ocenil tyto dva závodníky, protože se nenechali zlákat profesionalismem a zůstali věrni svému spolku. Jilemničtí uspořádali v roce 1928 také členské závody, Hančův vzpomínkový večer a výlet k mohyle mistra Bohumila Hanče a Vrbaty.⁹⁰

V rámci příprav na II. zimní olympijské hry vydal Svaz lyžařů RČS svůj vlastní olympijský odznak. Výtěžek z jeho prodeje byl věnován na výpravu

⁸⁸ Zimní olympiáda, *Zimní sport*, roč. 17, č. 4

⁸⁹ Bedrníkův memoriál, *Zimní sport*, roč. 17, č. 4

⁹⁰ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

československého lyžařského závodního týmu na zimní olympiádě ve Svatém Mořici ve Švýcarsku.⁹¹

3.4.3 Druhé olympijské hry

Druhé zimní olympijské hry byly uspořádány ve švýcarském Svatém Mořici od 11. do 19. února 1928. Zúčastnilo se jich 495 sportovců z 25 zemí. Na programu byla tato sportovní odvětví: rychlobruslení, krasobruslení (ženy, muži a dvojice), lyžařské disciplíny (50 km, 18 km, skok a kombinovaný závod), skeleton, hokej, boby, závody vojenských hlídek.⁹²

Lyžařské závody probíhaly od 14. do 18. února. Nejdříve čekal soutěžící závod na 50 km, 17. února závod prostý na 18 km a první část sdruženého závodu. Následující den soutěže pokračovaly skokem ke sdruženému závodu a odpoledne skokem prostým.⁹³

Československo reprezentovalo 25 sportovců, mezi nimiž byla i jedna žena. Výpravu vedl Dr. J. Scheinera. Z ČKS Ski Jilemnice v československé výpravě závodili František Fišera a Josef Feistauer. Oba nastoupili do závodu na 50 km. Závod byl velmi náročný kvůli povětrnostním podmínkám. Při startu byl slabý mrazík, ale zhruba po půl hodině vítr rozehnal poslední mlhu a mraky. Teplota vystoupala až na 25°C a přinesla velké problémy s mazáním. Závod vzdalo několik favoritů. Ze 41 startujících závod dokončilo pouze 30. Z Čechoslováků závod nedokončil Feistauer. Fišera obsadil 18. místo (3. z československých reprezentantů). Celkově v závodě dominovali Švédové, kteří obsadili všechna medailová místa. K dobrým umístěním v jednotlivých závodech, přidal československý skokan Rudolf Burkert, první medaili ze zimních olympijských her. Mezi 38 startujícími skokany dokázal vybojovat bronzovou medaili.⁹⁴

Na kongrese FIS ve Sv. Mořici, konaném v průběhu ZOH, se Arnold Lunn znovu pokoušel prosadit sjezdové disciplíny. Narážel sice ještě na nepochopení skandinávských zemí a prezidenta FIS Ivara Holmquista, ale odmítání již nebylo

⁹¹ Zimní olympiáda, *Zimní sport*, roč. 17, č. 4

⁹² Zimní olympiáda, *Zimní sport*, roč. 17, č. 4

⁹³ KOMÁREK, I. Lyžařství na Zimní Olympiádě ve Sv. Mořici, *Zimní sport*, roč.17, č. 7

⁹⁴ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 11989, str. 137

tak nekompromisní jako v předchozích letech. Už 12 dnů po skončení II. ZOH byl ve Sv. Antonu odstartován první ročník slavného závodu Arlberg - Kandahar, po celá desetiletí vedoucího závodu sjezdového lyžování.⁹⁵

V Jilemnici již od počátku lyžování v Krkonoších kladli velký důraz na práci s mládeží. Tyto snahy pokračovaly i nadále. Pro dorostence jsou pravidelně pořádané kurzy ve skoku. V Jilemnici pan Bedrník žádá všechny závodníky, především Hanče a Fajstavra, aby se kurzu zúčastnili a zvýšili si svou výkonnost.⁹⁶

Kvalitní práce s mládeží se ukázala v neděli 27. ledna 1929 v Jablonci nad Jizerou. Zde byl pořádán populární závod lyžařské mládeže, nesoucí jméno zesnulého předsedy Svazu lyžařů a dotovaný krásnou putovní cenou, Synáčkův memoriál. Závod se stal oblíbenou a důležitou soutěží našich nejmladších, kolbištěm „příštích hvězd“. Nový můstek v Jablonci prokázal, že bude mít velkou budoucnost. Zaručoval to zejména dlouhý nájezd, který se dal ještě upravit. Kombinovaný závod o Memoriál vyhrál Lukeš z Jilemnice, běh ve třídě od 16 - 18 let Vancl ze Studence, běh ve třídě 12 - 16 let Tauchman z Jilemnice, běh dívek Knapová z Prahy, skok dorostu opět výborný Lukeš a skok žáků Bělohoubek z Olešnice. Jarka Lukeš byl dokonce znamenitým norským závodníkem S. Ruudem prohlášen za jednoho z nejlepších budoucích skokanů svazu. Z výsledků je zřejmé, že jilemnický spolek nemusel mít v budoucnu strach o nedostatek kvalitních závodníků.⁹⁷

ČKS Ski Jilemnice se kromě péče o mládež zajímal i o kulturní život nejen lyžařů, ale i ostatního obyvatelstva Jilemnice, pořádáním lyžařského plesu. Kromě toho se v roce 1928 podařila zavést nová telefonní síť s krkonošskou ústřednou v Jilemnici.⁹⁸

Dne 10. března 1929 se na Zvičině konal první svazový závod tříčlenných hlídek. Závod pořádal S. K. Slavie za přispění S. K. Dvůr Králové nad Labem. V pravidlech bylo dáno, že závodníci musí jet celou cestu pohromadě a každý nést

⁹⁵ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989, str. 137

⁹⁶ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

⁹⁷ Zprávy svazu lyžařů – Memoriál dr. Synáčka v Jablonci nad Jizerou, *Zimní sport*, roč. 18, č. 6

⁹⁸ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

5 kg břemeno. K závodě se přihlásilo 20 hlídek, ale na start jich nastoupilo pouze 15. Zvítězila hlídka z Jilemnice, která byla složena z bratrů Feistauerových a L. Erlebacha.

Obr.15: Vítězná hlídka: bratři Feistauerové a Erlebach

Na druhé pozici se umístila hlídka S. K. Slavia složená ze tří bratrů Německých. Závod nebyl jednoduchý, protože na trati vzdaly 4 hlídky.⁹⁹

Jilemničtí závodníci se úspěšně účastnili Mezinárodních závodů Svazu lyžařů ČSR o mistrovství ČSR pro rok 1929 na Štrbském Plese. Konkurenci jim tvořili Poláci, Němci, Rumuni, Jugoslávci a Maďaři. 14. února se na start závodu na 50 km pro panující mrazy z přihlášených 30 závodníků postavilo jen 19. Po napínavém závodě s minimálními rozestupy vyhrál Franz Donth. Na třetím místě se umístil František Fišera z Jilemnice o 10 vteřin před čtvrtým Německým. V sobotu 16. února v závodě na 18 km skončil Feistauer devátý a Fišera desátý. Odpoledne

⁹⁹ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

následoval závod žen na 8 a 10 km. Soutěže ukončil v neděli 17. února závod ve skoku.¹⁰⁰

Svou velmi dobrou kondici potvrdili jilemniční závodníci, kromě již zmiňovaných Mezinárodních závodů Svazu lyžařů ČSR o mistrovství ČSR, i v několika zahraničních závodech. Například Fišera byl vyslán do Klingentalu, Zakopaného a Schreiberhau. V Klingentalu obsadil v 18 km závodě 6. místo, v Zakopaném pak v závodě na 50 km místo 12. před Haakonsenem a všemi Poláky, Maďary a Jugoslávci. V závodě na 18 km tamtéž obsadil 11. pozici, těsně před jilemnickým Feistauerem (12.). Největšího úspěchu dosáhl Fišera vítězstvím ve Schreiberhau, kde zvítězil v mezinárodním závodě na 50 km. Jilemniční závodníci se dále úspěšně účastnili na našem území Bedrníkova memoriálu v Náchodě. Distanční závod na 18 km k němu patřící, se stal kořistí dvou jilemnických vynikajících distančních závodníků Fišery a Feistauera, kteří obsadili 1. a 2. místo. Distanční závod při veřejných závodech Krkonošské župy v Jilemnici vyhrál Feistauer, v II. třídě obsadili 2., 3. a 4. místo jilemniční mladší závodníci Erlebach L., Horáček Václav, a Hanč Bohumil.¹⁰¹

Kvůli pořádání svazových, případně i mezinárodních, závodů byla zapotřebí rekonstruovat jilemnický můstek.

¹⁰⁰ Zprávy svazu Lyžařů – Mezinárodní závody Svazu lyžařů ČSR o mistrovství ČSR pro rok 1929 na Štrbském Plese, *Zimní sport*, roč. 18, č. 7

¹⁰¹ Zprávy župní a klubové – ČKS Ski Jilemnice, *Zimní sport*, roč. 19, č. 3

Obr. 16: Lyžařský můstek ČKS Ski Jilemnice po rekonstrukci

V roce 1929 se pod vedením technického odboru Svazu lyžařů začaly modernizovat hned dva největší československé můstky pro délky skoku průměrně kolem 60 metrů, kromě jilemnického, ještě můstek na Štrbském Plese. V Jilemnici měli za cíl, hlavně aby z malé umělé věže přešla rozjezdová dráha klidně na zem, na široký a klidný můstek.¹⁰² Můstek byl posunut o 10 metrů dále do lesa a byla rozšířena stráž.¹⁰³ Dopad zcela upravili novými prokopávkami a umělými konstrukcemi. Rovněž tak byl upraven i dojezd. Jilemničtí pořídili zvláštní tribuny pro ředitelství závodů, pro soudce a pro žurnalisty. Bylo zavedeno signalizační zařízení od startu až k dojezdu, postaveny schody po celé délce můstku a zřízena i celá řada informačních prostředků pro obecenstvo. Na můstku bude možné

¹⁰² Různé zprávy – Lyžařské můstky, *Zimní sport*, roč. 19., č. 3

¹⁰³ SLAVÍK, J. a S. *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Gentiana, 2003, str. 97

skákat více než 60 metrů.¹⁰⁴ Právě na tomto upraveném můstku se konalo 31. mistrovství ve dnech 13. -16. února 1930.

Dne 2. února 1930 se závodníci z ČKS Ski v Jilemnici zúčastnili závodů Krkonošské župy na Zvičině. Na vlhkém sněhu dokázal Jarka Lukeš zvítězit ve skoku 3. třídy. Závod na 18 km 1. třídu vyhrál Feistauer st., druhý skončil Fišera. V 2. třídě vyhrál Hanč, druhý byl Feistauer Jaroslav, pátý Buchar a šestý Erlebach. Lukeš ještě obsadil bronzové místo v závodě na 8 km.¹⁰⁵

Dne 15. února 1930 mělo být pořádáno Mistrovství RČS v jízdě na lyžích na Benecku u Jilemnice. Nakonec se však konal pouze vytrvalostní závod na 50 km. Ostatní závody musely být odloženy pro naprostý nedostatek sněhu v Jilemnici i na můstku ve Štěpanicích. Padesátikilometrového závodu se zúčastnilo 51 závodníků. Závod jich dokončilo 41. Titul mistra RČS získal Vladimír Novák z Prahy. Jilemnický Fišera dojel pátý. Ve 2. třídě vyhrál Jaroslav Feistauer, šestý Erlebach, devátý Hanč a dvanáctý Buchar. V tomto roce bylo poprvé v rámci Mistrovství RČS vypsáno i Mistrovství klubů Svazu lyžařů RČS. Po 50 km závodě vedl ČKS Ski Jilemnice. Synáčkova memoriálu pořádaného Lyžařským klubem Ostrava se v tomto roce Jilemničtí neúčastnili.¹⁰⁶

3.4.4 Pořádání 36. mezinárodních závodů v Jilemnici

ČKS Ski Jilemnice měli v roce 1930 pořádat první studentské lyžařské závody všech středních škol Československé republiky. Ty však byly pro nedostatek sněhu zrušeny. Stejně tak se měly ve dnech 30. 1. - 2. 2. 1930 v Jilemnici konat Mezinárodní lyžařské závody. I tyto závody překazil nedostatek sněhu. Pořádání těchto závodů, bylo jedním z důvodů k rekonstrukci můstku na Chmelnici, kvůli které se ČKS Ski v Jilemnici zadlužil. Na následující rok jim však bylo, rozhodnutím technického odboru Svazu lyžařů RČS, opět přiděleno pořádání 36. Mezinárodních závodů ve dnech 22. – 26. ledna 1931, s programem stanoveným minulý rok.¹⁰⁷

¹⁰⁴ Různé zprávy – Lyžařské můstky, *Zimní sport*, roč. 19., č. 3

¹⁰⁵ Závody Krkonošské župy na Zvičině, *Zimní sport*, roč. 19, č. 6

¹⁰⁶ Závody – Mistrovství RČS v jízdě na lyžích, *Zimní sport*, roč 19, č. 8

¹⁰⁷ Zprávy župní a klubové, *Zimní sport*, roč. 20, č.3

Závodů se měli zúčastnit Norové Ruud a Gebersön, Poláci a Němci. Dále byli pozváni Rumuni, Švýcaři a Francouzi.

V tomto roce byla příroda k jilemnickým sportovcům přívětivější a dopřála jim dostatečné množství sněhu k uspořádání závodů. Pro soutěžící a návštěvníky byly zřízeny ubytovací kanceláře. Jilemnice měla dostatek hotelů a hostinců, ale i autobusů, pro pořádání tak velkých závodů.¹⁰⁸ Ředitelství gymnázia povolilo uvolnění žáků na hlídky. Byl zajednán fotograf Šimůnek. Technická komise určila trať a funkce, 9 telefonních stanic, 3 lékařské stanice, 7 ošetřoven a 8 hlídek. Na závod Jilemničtí řádně připravili skok a čísla pro závodníky 1 - 600. Od 21. ledna i v průběhu celých závodů probíhalo vítání závodníků (závod na 50 km, skok a skiöring). V neděli 25. ledna, kdy se konal závod ve skoku, byl vypraven zvláštní vlak z Prahy do Jilemnice a týž den zpět do Prahy.¹⁰⁹ Zahraniční účast však nakonec nebyla tak velká, jak se očekávalo. Ve stejném termínu se totiž konaly oficiální závody FIS v Oberhofu, významné podniky ve Švýcarsku, Itálii a Rakousku. I přes to účast Norů, polského mužstva a dobrých závodníků HDW zaručila dobrou mezinárodní konkurenci. Povedlo se připravit výbornou trať na závod na 50 km. Z 39 startujících vzdali pouze tři. Na trati pomáhalo 120 lidí na kontrolách, deseti občerstvovacích stanicích a deseti telefonních stanicích, které dávaly informace zpravodajům. Diváků se také přišlo podívat historicky nejvíce, což dodalo závodu správnou atmosféru. Neméně úspěšné byly závody na 18 km, ženský závod na 8 km, závod ve skoku a motoskiöringu. Závod ve skoku byl poznamenán špatným počasím a tak celková kvalita skoků, až na výkony elitní třídy, nebyla příliš vysoká. Norský Ruud, populární skokan v Jilemnici předvedl dva nejdelší skoky dne a to 49 a 50 metrů. Jilemnický Lukeš bohužel dvakrát spadl.¹¹⁰

¹⁰⁸ K 36. Mezinárodním závodům, *Zimní sport*, roč. 20, č. 4

¹⁰⁹ *Zprávy župní a klubové*, *Zimní sport*, roč. 20, č.3

¹¹⁰ KALIBERA, J. *Jilemnice 1931*, *Zimní sport*, roč. 20, č.6

Obr. 17: Mistr Sigmund Ruud

Celkově však jilemničtí závodníci dobře uspěli v domácím prostředí v mezinárodní konkurenci. Mezi československými kluby získali titul Mistrovský klub RČS v jízdě na lyžích pro rok 1931. Nejvíce se dařilo bratrům Feistaerovým, Fišerovi, Hančovi, Erlebachaovi a dalším. Pořádání takto velkých závodů bylo pro Jilemnici premiérou, ale vydařilo se tak, že Jilemnice byla nazvaná českým Holmenkolenem.¹¹¹

Při 36. mezinárodních závodech se konal vůbec první velký závod motoskiöringu u nás. Pořadatelé se však měli ještě hodně co učit, protože docházelo k nebezpečným situacím, kdy se neuzavřenou ulicí prohánělo až třicet motocyklů. Naštěstí se nic nestalo.¹¹² Motoskiöring se stal velmi oblíbenou zimní aktivitou. Jedná se o jízdu na lyžích, kdy je lyžař tažen za motocyklem. V Jilemnici spolupracovali s místní ligou motoristů, se kterou uspořádali další závody konané 10. ledna 1932.¹¹³

V prosinci se podařilo panu Ambrožovi vydat, s pomocí pana podplukovníka Matěje Semínka, první lyžařskou mapu Krkonoš. Byla to první mapa svého druhu, velice podrobná, ale zároveň přihlížela i k reklamě. K tomuto úspěchu panu

¹¹¹ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹¹² KALIBERA, J. *Jilemnice 1931*, Zimní sport, roč. 20, č.6

¹¹³ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

Ambrožovi 22. prosince 1931 pogrataloval předseda ČKS Ski Jilemnice Otakar Holub.¹¹⁴

Postupně se stalo tradicí pořádání meziklubového závodu mezi tím jilemnickým a LZK ve Valteřicích. Je to příležitost ke změřením sil. Jilemničtí chtěli rozšířit tyto meziklubové závody i mezi další kluby.¹¹⁵

Závodníci ČKS Ski Jilemnice nadále patřili k nejlepším národním sportovcům. Proto se s nimi počítalo i na 3. olympijské hry v Lake Placid konané v termínu 4. – 13. února 1932. Původně se měli olympijských soutěží účastnit Jaroslav Faistauer a Jarka Lukeš. Tréninkového závodu ve skoku v Harrachově konaného 27. prosince 1931 jako rozřazovací závod pro Ameriku, se zúčastnil z jilemnických pouze Faistauer. V olympijských soutěžích nakonec jilemnické sportovce zastupoval Jaroslav Faistauer. Faistauer v závodě na 18 km z 61 závodníků v čase 1 hod 37 min 55 vteřin do cíle dojel jako 21. Ve sdruženém závodě obsadil 9. místo. V samostatném závodě na 18 km skončil třináctý. Ve skoku předvedl skoky dlouhé 46 a 38,5 metrů a ty mu stačily na 26. místo. I v závodě na 50 km si vedl velmi dobře. Obsadil 13. pozici a cílovou metu projel jako třetí Čechoslovák.¹¹⁶

ČKS Ski Jilemnice předvedl převahu nad ostatními československými spolky v mistrovství konaném od 25. února do 28. února 1932 na Novém Světě. Vyhráli Mistrovství klubů s náskokem 142 bodů před druhým Lyžařským závodním klubem Praha. Třetí místo obsadil S. K. Slavia Praha. Jilemnický tým byl navíc oslaben o olympionika Faistauera. Započítávány byly závody v běhu na 50 km, 18 km, sdružený závod, závod na 8 km a skok. Za jilemnický spolek do bojů zasáhli Jaroslav Buchar, František Fišera, Bohumil Hanč, Adolf Jech, Josef Erlebach, František Novotný, Valenta, Kubát, Faistauer ml., Gottstein, Hykyš, Horáček M. a L., Čech, Nedomlelová, Višňáková a Vanclová.¹¹⁷

V dalších zimních sezónách se ČKS Ski Jilemnice nadále úspěšně účastnil

¹¹⁴ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹¹⁵ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹¹⁶ <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1932/>

¹¹⁷ Naše letošní mistrovství v Novém Světě – Harrachově 25.- 28. února 1932, Zimní sport, roč. 21., č.8

místních, mistrovských i mezinárodních závodů. Pokračovala práce s mládeží a pořádání dětských závodů. Jejich cílem bylo vzbudit v mládeži zájem o sportovní výkony. Zdatný dorost je také dobrým základem starších závodníků. Kromě rozšíření oblíbeného motoskiöringu v Jilemnici vybudovali v sezoně 1933 - 1934 nové kluziště. Znamenalo to novou možnost trávení času v zimním období nejen pro děti. Při budování se však museli vypořádat s problémy s pozemky a také museli čekat na dostatečný mráz. Při slavnostním otevření kluziště byl uspořádán hokejový zápas a předvedeny ukázky krasobruslení. Postupně byl na kluzišti zřízen rozhlas, začaly se prodávat ornamentní lístky, pořádány různé akce jako třeba dětský karneval.¹¹⁸

Od 7. do 13. února 1933 se mohli jilemničtí závodníci Erlebach, Feistauer a Lukeš zúčastnit závodů F.I.S. v Innsbrucku. Soutěžilo se v závodě štafet, sjezdu, sdruženém závodě sjezd a slalom, ve slalomu, v běhu na 18 km, skoku a běhu na 50 km. Závodníci neudělali ostudu. V závodě na 18 km skončil Erlebach 52. a Lukeš 84. ze 194 startujících. Mezi prvními 26 závodníky v cíli bylo 9 Čechoslováků. Lépe se jilemnickým dařilo ve skoku. I přes nedostatek tréninku a neumožnění vyzkoušet místní mamutí můstek se Lukeš umístil na dvacáté pozici se skoky přes 50 metrů a Feistauer dvacátý osmý. Závod na 50 km musel Feistauer pro zranění vzdát.¹¹⁹

Vzápětí po závodech F.I.S. se konalo Svazové mistrovství. Bylo znát vyčerpání závodníků i činovníků účastnících se závodů v Innsbrucku, tehdejší Jugoslávii, Polsku a závodů H.D.W. V rámci mistrovství proběhly závody v běhu na 50 km, závody žen a mužů na 18 km, závod sdružený a skok. Výsledek mistrovství klubů byl dlouho nerozhodný. Po sdruženém závodě vyhrával ČKS Ski Jilemnice o 38 bodů před S.K. Slavie Praha. Ovšem ve skoku nejlepší z jilemnických v 1. třídě Josef Erlebach obsadil až čtrnáctou pozici, Jaroslav Feistauer až dvacátou, zatímco Rudolf Vrána ze Slavie závod vyhrál. 2. třídu sice

¹¹⁸ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹¹⁹ Letošní závody F.I.S. v Innsbrucku, Zimní sport, roč 22, č. 7

vyhrál Jaroslav Lukeš, ale na udržení mistrovského titulu klubů to nestačilo. Vyhrál S. K. Slavie Praha, před Jilemnicí a L. Z. K. Praha.¹²⁰

Lyžařské mistrovství republiky se v roce 1934 konalo v Bánské Bystřici. Zahájeno bylo grandiosním závodem na 50 km „Hančovým memoriálem“ konaným 31. ledna. Z jilemnických závodníků se na start postavili Jaroslav Feistauer, František Fišera a Josef Erlebach. Titul mistra ČSR však získal Jan Cífka z KLV Praha. Dále se konal závod vojenských hlídek na 30 km se střelbou, závod na 18 km, závod žen na 8 km, závod sdružený a skok. Ani ve skoku se nepodařilo jinak výbornému Lukešovi postavit na stupně vítězů a skončil čtvrtý. Jilemničtí nedosahovali tak výborných výsledků jako obvykle, proto v hodnocení klubů obsadili až třetí místo. Mistrovství klubů Svazu lyžařů tentokrát získal Lyžařský sportovní klub Praha.¹²¹

Dne 18. března 1934 se v Harrachově konaly dokonce tři závody současně. Byly to Závody o pohár kongresového můstku, závod J. Rösslera – Ořovského (přebor juniorů) a Memoriál Dr. Synáčka (přebor dorostu). Ačkoli byl termín závodů pozdní vzhledem k místu konání, závody se vydařily po všech stránkách. Osvědčilo se pořádání svazového dorosteneckého kurzu pod vedením závodníků Šimůnka a Vrány těsně před memoriálem Dr. Synáčka. V přeboru dorostu se jilemnický Jaroslav Jodas umístil na 12. místě. V přeboru juniorů byl v běhu Josef Svatý třetí a ve skoku dokonce druhý. V závodě o pohár kongresového můstku startovalo 32 závodníků. Můstek byl velmi dobře připravený. Jilemnický zástupce Jaroslav Feistauer porazil všechny soupeře, včetně Vancla a Svatého.¹²²

V roce 1935 se závody FIS konaly ve Vysokých Tatrách. V závodě štafet z dvanácti startujících vyhráli Finové. Pořadatele překvapilo množství sněhu, které se sypalo celý den před startem závodu na 18 km. Proběhl také závod sdružený. Velké množství nového sněhu provázelo i závod ve skoku a závod na 50 km byl dokonce o 24 hodin odložen kvůli vichřici. Nakonec startoval za slunečného počasí. Sníh přesto kladl velké nároky na tělesný fond závodníků, někde byl totiž prachový

¹²⁰ KRŇOUL, R. Naše mistrovství, Zimní sport, roč. 22., č. 8

¹²¹ MORÁVEK, I. Lyžařské mistrovství republiky v roce 1934 v Bánské Bystřici, Zimní sport, roč. 23, č. 6

¹²² Závody, Zimní sport, roč. 23, č. 8

jinde firm.¹²³ Těsně po závodech FIS následovalo Mistrovství republiky Československé ve Špindlerově Mlýně. Pořadatelé se obávali, že nebude o závody dostatečný zájem, po dlouhém a unavujícím pobytu v Tatrách, ale nebylo tomu tak. V sobotu 23. února 1935 se jel závod na 18 km za účasti Buchara, Jecha, Kužela a Jaroslava Lukeše. Následoval závod žen a závod třetí třídy na 8 km. K závodu ve skoku na novém můstku ve Špindlerově Mlýně, který byl největším československým můstkem, nastoupilo 37 závodníků. Mezi nimi jilemnický Lukeš obsadil 3. místo se skoky dlouhými 55,5 a 59,5 metrů. Ve sdruženém závodě byl sedmý.¹²⁴ Hančův memoriál se pořádal o měsíc později než závod na 18 km a skok a to 24. března. Kvůli nepříznivému počasí Technický sbor rozhodl, že závod proběhne na Novém Světě. Vítězem závodu se stal Cyril Musil z S. K. Nové Město na Moravě. Jaroslav Feistauer obsadil 6. a Jaroslav Buchar 8. místo. Mistrovství klubů vyhrál S. K. Slavia Praha, Jilemnice byla až třetí.¹²⁵

ČKS Ski Jilemnice ještě stihl ve dnech 2. a 3. února 1935 uspořádat veřejné lyžařské závody Krkonošské župy. Závody se skládaly z běhu na lyžích na 18 km jako první část sdruženého závodu. Kvůli nepříznivému počasí se na start na náměstí postavilo pouze 40 z původně 72 přihlášených závodníků. Vítězem se stal Josef Kužel z ČKS Ski Jilemnice. Právě špatné počasí nedovolilo uspořádat závod na 8 km pro III. závodní třídu a ženy. Ani na nedělní část závodů a to skok, se počasí příliš neumoudřilo, foukal silný vítr. Skokanskou část ovládl jilemnický Lukeš, který se stal přeborníkem Krkonošské župy pro rok 1935 a zároveň dobyl putovní pohár Josefa Rösslera - Ořovského za nejlepší skok Čecha - Krkonošáka a putovní pohár J. Veselíka za nejdelší skok člena ČKS Ski Jilemnice.¹²⁶

Jilemničtí závodníci se zúčastnili 10. března závodu o Pohár kongresového můstku v Novém Světě – Harrachově. Desátý ročník tohoto závodu se vydařil počasím, organizací i předvedenými skoky kolem 50 – 60 metrů. Jilemnický Lukeš obsadil 3. místo za závodníky z Vysokého, dále bojovali Erlebach, Kynčl

¹²³ Závody FIS 1935 ve Vysokých Tatrách, Zimní sport, roč. 24, č. 6.

¹²⁴ KRŇOUL, R. Naše mistrovství 1935, Zimní sport, roč 24, č. 7

¹²⁵ KRŇOUL, R. Pokračování, Zimní sport, roč. 24, č. 8

¹²⁶ Česká Krkonošský Spolek Ski, Zimní sport, roč. 24, č.7

a Kadavý.¹²⁷

Na 42. valné hromadě konané 11. prosince 1935 řekl předseda Otakar Holub, že cítí, že Jilemnice již není to, co byla dříve. Je opomíjena ústředím a dávána přednost Praze. Musí se pokusit postavit znovu spolek na úroveň staré a slavné tradice. Pokud mají být zase úspěšní a přednostní postavení musí zrekonstruovat lyžařský můstek, který již nevyhovuje. Můstek byl přesunut do vlastnictví třech spolků: ČKS Ski Jilemnice, Sokolu a KČST. Spolupráce ČKS Ski Jilemnice s Tělesnou jednotou Sokol je dobrá a směřuje ke společnému cíli.¹²⁸

V roce 1935 započaly intenzivní přípravy na Zimní olympijské hry konané 6. - 16. února 1936 v Garmisch - Partenkirchen. Mnoho pozornosti vzbudilo usnesení Mezinárodního olympijského výboru z 3. března 1935, kterým byl zakázán start na ZOH lyžařským cvičitelům z povolání. Očekávalo se, že hry budou postrádat účast některých svazů.¹²⁹ Kvůli tomuto usnesení byly také uspořádány v roce 1936 závody FIS v Innsbrucku. Závody FIS se nikdy předtím nekonaly v roce ZOH. Zákaz se však týkal jen některých vynikajících sjezdových závodníků, protože mezi běžci se učitelé z povolání nevyskytují a mezi skokany také téměř ne. Již v létě bylo jasné, že sportovní úroveň klasických olympijských disciplín nebude snížena zákazem startu profi - učitelů. V programu závodů FIS byly pánský a dámský slalom, curlingové mistrovství, skok a hokejový turnaj.¹³⁰

Českoslovenští závodníci se pilně připravovali na olympijský závod. Na základě výsledků závodů FIS 1935 a mistrovství 1935 byl sestaven seznam 44 nejlepších závodníků, kteří přicházeli v úvahu pro reprezentaci. Tito závodníci podepsali dotazník, že budou dodržovat letní a zimní program, během něhož bylo zorganizováno několik přípravných kurzů a závodů.¹³¹

Mezi účastníky ZOH se dostal i jilemnický Jaroslav Lukeš, který vybojoval v závodu ve skoku, jako nejlepší z našich, 27. místo z 48 startujících. Stavění mužstva přitom nebylo vůbec jednoduché, protože nejlepší Steinmüller byl kvůli

¹²⁷ KRŇOUL, R. Pohár kongresového můstku, Zimní sport, roč. 24, č. 9

¹²⁸ Jednatelské zprávy 1924-1937 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹²⁹ Zimní olympijské hry, Zimní sport, roč. 25, č. 1

¹³⁰ Z ciziny, Zimní sport, roč. 25, č. 6

¹³¹ KRAUS, J. Naše přípravy na Olympijský boj, Zimní sport, roč. 25, č. 6

zranění ze závodů vyřazen. Naši závodníci si nemohli zvyknout na můstek v Garmish – Partenkirchen, zejména na jeho velkou nájezdovou rychlost. Ve všech lyžařských disciplínách byla opět značná převaha severských států. Štafetový závod ovládli Finové před Nory. Pro Československo byla úspěchem 5. pozice. Pyšní jsme mohli být na závodníky v závodě na 18 km. Zde si první místa rozdělili Švédové, Norové, Finové a Čechoslováci (Mihalák 10., Šimůnek 11., Musil 15.). Ve sdruženém závodě obsadil Šimůnek dokonce 4. místo. V závodě na 50 km jsme se umístili jako nejlepší Středoevropani.¹³²

V roce 1936 bylo 41. lyžařské mistrovství svazu netradičně rozděleno. V samostatném termínu 26. ledna 1936 se měl konat v oblasti Čerchova na České Kubici závod na 50 km. Důvodem byla možnost pro reprezentanty na OH absolvovat ještě jeden těžký vytrvalostní závod před ZOH a zjistit kondici. Pro nepřízeň počasí byl však závod nadvakrát přesunut na 22. března 1936 do Krkonoš. Start i cíl závodu byl u Vosecké boudy. Mistrem svazu se stal František Hylčer z LZK Praha, nejlepší z jilemnických byl celkově osmý František Novotný. Ostatní soutěže (závod v běhu na 18 km, běh na 8 km pro III. třídu a pro ženy, skok a závod sdružený) proběhly od 21. do 23. února ve Špindlerově Mlýně.¹³³

Dne 6. září 1936 byla otevřena silnice, která nese název „Horská silnice prezidenta Osvoboditele T. G. Masaryka“. Je nejpohodlnějším spojením ze středu Čech a z Prahy do Krkonoš. Vede z Jilemnice přes Mísečky na Krakonoš (Zlaté návrší).¹³⁴

V roce 1937 byla velmi špatná zima. Jilemničtí závodníci se zúčastnili Mistrovství svazu a přeboru slovanských národů. Proběhly závody ve štafetě, kde československá štafeta ve složení Musil, Michalák, Šimůnek, Novák vyhrála. Následovaly již klasické disciplíny pro mistrovství: závody ve sjezdu a slalomu mužů a žen, závod na 50 km (Hančův memoriál), závod na 8 km pro III. třídu a ženy, skok a závod sdružený. Z jilemnických závodili Kubánek, Jodas, Erban a Hezký. V hodnocení Mistrovství klubů pro rok 1937 se Český Krkonošský Spolek Ski

¹³² MOSER, J. Lyžařské soutěže zimních OH 1936, Zimní sport, roč. 25, č. 8

¹³³ KRAUS, J., KRŇOUL, R., ŘÍHÁNEK, J. Lyžařská mistrovství Československa, Zimní sport, roč. 25, č.9

¹³⁴ ČÍHAL, K. Na mistrovství ČSR, Zimní sport, roč. 27, č.1

Jilemnice umístil až na 35. pozici, což byl pro Jilemnici velmi špatný výsledek.¹³⁵

Pořadí	Jméno klubu	Štafety	50 km	Sjezd a slalom		18 km	Ženy 8 km	Závod sdružený	Skok	Celkem bodů
				Muži	Ženy					
1.	LZK. Praha	229.5	655.5	605.41	468.99	594.—	430.5	1140.1	769.4	4893.4
2.	SK. Slavia Praha	207.—	490.5	525.3	346.695	609.—	430.5	1241.4	814.2	4664.595
3.	LK. B+B. Praha	195.—	556.5	129.91	—	553.5	255.—	1013.70	498.5	3202.11
4.	Ski klub Ban. Bystrica	175.5	313.5	466.—	—	420.—	—	420.40	349.20	1964.77
5.	KČST. Tatran. Kotlina	210.—	504.—	—	—	532.50	—	369.8	307.3	1923.60
6.	KČST. Mor. Ostrava	178.5	126.—	—	—	393.—	—	555.1	508.7	1761.3
7.	SK. Nové Město-Morava	240.—	853.5	—	—	584.25	—	—	—	1437.75
8.	KČST. Ban. Bystrica	175.5	162.—	193.98	—	414.75	229.5	—	—	1175.73
9.	Č. Ski klub Praha	—	427.5	186.92	—	457.50	—	—	—	1071.92
10.	KL. Vinohrady, Praha	—	—	566.27	—	288.75	—	—	—	855.02
11.	KČST. Kuněčky	—	—	—	—	148.5	178.5	320.5	159.5	807.—
12.	KČST. Košice	151.5	139.5	—	—	445.5	—	—	—	736.5
13.	Vysokoškol. sport Brno	—	165.—	142.64	—	136.50	178.5	—	—	622.64
14.	SK. Ostravica Frýdek	—	270.—	—	—	262.5	—	—	—	532.5
15.	PJ. Radhošť M. Ostrava	—	—	—	—	88.5	—	172.5	264.5	525.5
16.	SK. Sněhaři Domažlice	—	225.—	—	—	183.—	—	—	—	408.—
17.	LK. Ostrava M. Ostrava	—	—	—	—	107.—	—	171.2	63.—	341.2
18.	KČST. Rachovo	—	147.—	—	—	133.5	—	—	—	280.5
19.	KČST. St. Smokovec	—	—	—	—	157.5	—	—	—	267.—
20.	KČST. N. Hrozenkov	—	123.—	—	—	129.—	—	—	—	252.—
21.	KČST. Zvoleň	114.—	—	—	—	133.5	—	—	—	247.5
22.	K. Tatran. lyž. Košice	—	108.—	—	—	115.5	—	—	—	223.5
23.	KČST. Topolčany	—	114.—	—	—	108.—	—	—	—	222.—
24.	KČST. Užhorod	—	—	—	—	192.—	—	—	—	192.—
25.	SK. Dvůr Králové n. L.	—	—	171.05	—	—	—	—	—	171.05
26.	KČST. Poprad	—	—	158.89	—	—	—	—	—	158.89
27.	Č. Sp. pro Z. sporty Praha	—	—	—	—	127.5	—	—	—	127.5
28.	Č. Ski klub Plzeň	—	—	125.90	—	—	—	—	—	125.90
29.	Makabi B. Bystrica	—	—	—	—	114.—	—	—	—	114.—
30.	KČST. Chust	—	—	—	—	108.—	—	—	—	108.—
31.	Č. Ski klub Č. Budějovice	—	—	—	—	96.—	—	—	—	96.—
32.	KČST. Žilina	—	—	88.42	—	—	—	—	—	88.42
33.	Ski klub Pardubice	—	—	4.72	—	78.—	—	—	—	82.72
34.	ŽAK. Brno	—	—	78.82	—	—	—	—	—	78.82
35.	Č. Krk. sp. Ski Jilemnice	—	—	—	—	72.—	—	—	—	72.—

Obr. 18: Výsledky mistrovství klubů pro rok 1937

V roce 1937 se Jilemničtí opět vrhli na úpravu skokanského můstku na Chmelnici. Hlavní přestavba se týkala hrany, která byla zbourána a posunuta o 5 metrů dozadu.¹³⁶

Od 29. ledna do 6. února 1938 na počest 20 let Československé republiky uspořádal Svaz lyžařů 43. jubilejní mezinárodní závody v jízdě na lyžích o mistrovství RČS pro rok 1938, přebor svazu československého důstojnictva, V. celostátní hlídkový závod brannosti a IV. středoškolské zimní hry.¹³⁷ Mistrovství RČS bylo největším sportovním podnikem Svazu sezony 1937 - 38, uspořádané sice v jednom týdnu, ale na dvou místech. Alpská kombinace se konala v Jánských Lázních (sjezd v sobotu 29. ledna 1938, slalom v neděli 30. ledna) a klasické závody v Jilemnici (v neděli 30. ledna štafety, ve středu 2. února 50 km, v pátek 4. února 18 km, a ženy a junioři v sobotu 5. února skok sdružený, v neděli 6. února odpoledne skok prostý). Mistrovskou padesátku vyhrál Vít Fousek z Nového Města

¹³⁵ Výsledky mistrovství a přeboru slovanských národů, Zimní sport, roč. 26, č. 6

¹³⁶ SLAVÍK, J. a S. *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Gentiana, 2003, str. 97

¹³⁷ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

na Moravě. Jánské Lázně i Jilemnice uspořádaly velmi úspěšné mistrovství. Do propagace, organizace a příprav se zapojila velká spousta lidí a nemalá byla i pomoc vojska.¹³⁸

3.5 Druhá světová válka

Po podepsání Mnichovské dohody, ke kterému došlo 29. září 1938, bylo Československo donuceno k odstoupení Sudet výměnou za Hitlerův příslib, že nezabere žádné další československé území. Důsledkem této dohody došlo k nucenému odchodu Čechů, Židů a německých odpůrců Adolfa Hitlera do okleštěného Československa. Tato situace velmi zasáhla i do života v Jilemnici.

Pro Český Krkonošský spolek Ski Jilemnice to byla v roce 1938 velká ztráta. Členové spolku se velice obávali o budoucnost a další existenci spolku bez hor. Nedokázali si představit, jakým způsobem budou na samé hranici Sudet fungovat a provozovat lyžařský sport. Kromě celých Krkonoš Jilemničtí ztratili háje za Žalým, Beneckem, Štěpanicemi, Mrklovem, Křížlicemi, Víchovou a Hrabačovem.

Prosincová výborová schůze v roce 1938 měla jeden hlavní cíl, podat přihlášky pohledávek v obsazeném území. Nejdůležitější pro spolek bylo ocenit lyžařský můstek ve Štěpanicích, o který také přišli. Cenu můstku určili na 50 000 Kč. Jilemničtí se po ztrátě Krkonoš i přes velká omezení nehodlali vzdát a činnost ukončit. Vrhli se proto na propagaci Podkrkonoší. V plném provozu udržovali místní kluziště, na kterém byla denně hudba. Dokonce si kluziště pojistili proti krádeži a platili i úrazovou pojistku. Pravidelně se kluziště využívalo také k hokeji. Vyjednali také start mistryně Československé republiky Evy Nyklové při karnevalu na ledu. Ani lyžování se úplně nevzdali. Na Nový rok byl uspořádán tréninkový závod v běhu na 16 km mužů, 8 km žen a 8 km dorostu. Start i cíl všech běhů byl jako tradičně na náměstí. Prvním úspěchem v roce 1939 bylo dobytí putovního poháru p. továrníka Schnabela na přeboru KČST v Nové Pace členem spolku Z. Hykyšem. Na 25. výročí tragické smrti Hanče a Vrbaty vzpomněl spolek uspořádáním výletu do Krkonoš k mohyle. Pro krajně nepříznivé počasí, jako bylo

¹³⁸ Mistrovství RČS, Zimní sport, roč. 27, č.1

i před 25 lety, se odvážili jen 2 členové klubu Ot. Hrubý a J. Janda a za Tělocvičnou jednotu Sokol Mříčná pan Richter. U mohyly se setkali s náčelníkem Svazu lyžařů panem architektem Jarolímkem. Navečer proběhla pietní vzpomínka u hrobu Hanče.¹³⁹

Dne 24. ledna 1939 Jilemničtí uspořádali dětské závody s účastí většiny škol z okolí. Soutěže probíhaly ve sjezdu a v běhu. Ve sjezdu byli žáci rozděleni do kategorií podle věku (6 - 8 let a 8 - 10 let). Žáci od 10 do 12 let jeli závod na 2 km, 12 - 14 let závod na 3 km, 14 - 16 let 5 km, 16 - 18 let 8 km a 18 – 20 let (III. třída juniorů) také závod na 8 km.¹⁴⁰

Ve dnech 24. - 28. února 1939 proběhlo Mistrovství republiky ve Štrbském plese. ČKS Ski Jilemnice vyslal své závodníky, kteří Jilemníci rozhodně neudělali ostudu. Havlíček se umístil v běhu na 8 km jako druhý. Ve skoku prostém získal první cenu a stal se juniorským přeborníkem. Hykyš v přeboru Svazu lyžařů na 18 km ve II. třídě obsadil 9. pozici.¹⁴¹

V roce 1939 musel Svaz lyžařů poprvé odřeknout účast na FIS závodech konaných v Polsku ve Vysokých Tatrách. Účast telegraficky odřekl kvůli nedostatku možností řádného a souvislého tréninku, který je nutný pro přípravu na tak důležité světové lyžařské závody.¹⁴²

Koncem roku 1939 byla započata práce na zřízení cvičného skokanského dorosteneckého můstku na Kozinci. Bylo nutné vyřešit problém s nedostatkem tréninkových možností. Po odtržení Sudet včetně Štěpanic přišli Jilemničtí o skokanský můstek a i o možnost trénovat. Návrh skoku vytvořený architektem Jarolímkem poslali na schválení do Svazu technického odboru. Po schválení návrhu proběhl na skoku na Kozinci 6. ledna 1940 tréninkový závod. Postupně se stalo pravidlem, že se na dorosteneckém můstku konaly každou neděli cvičné skoky. V Jilemnici byl také uspořádán lyžařský kurz pod vedením O. Štětky.¹⁴³

¹³⁹ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹⁴⁰ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹⁴¹ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹⁴² FIS 1939 poprvé bez nás, Zimní sport, roč. 28, č. 3

¹⁴³ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

I ve válečném období byli jilemničtí závodníci vysíláni na Svazové závody i závody okolních spolků. Účastnili se například závodů KČT v Nové Pace (závod na 16 km Cardal a Kynčl) a závodů v Náchodě (Motyčka, Havlíček a Vrbata). Další ročník již tradičních dětských závodů v Jilemnici uspořádali 3. - 4. února 1940. Zároveň proběhl také přebor juniorů a dorostu v závodu tříčlenných štafet na 3 x 10 km. Opět všechny závody startovaly na jilemnickém náměstí. V tomto roce se začalo dařit jilemnickému reprezentantovi Cardalovi. Na závodech o Mistrovství v Beskydech se Cardal celkově umístil na 3. místě (ve II. třídě byl druhý). Cardal vyhrál i Závod "přes 3 kopce" v Chuchli. Společně se také s Havlíčkem, Kynčlem, Motyčkou, Mejsnarem a Mečířem účastnil Bedrníkova memoriálu v Náchodě. Velmi dobrou formu si udržel Cardal i do dalších let své úspěšné kariéry a stal se důležitým členem jilemnických závodníků.¹⁴⁴

V neděli 12. 1. 1941 uspořádal ČKS Ski veřejný závod v běhu a skoku. Závody v běhu byly na 12 km a 8 km a startovaly v 9:30 hod. na náměstí. Závod na 12 km ovládl Cardal, třetí míst obsadil jilemnický Novák a hned za ním závod dokončil Šimůnek. O měsíc později (2. února) Jilemničtí pořádali Synáčkův memoriál, na který navazovaly 16. února závody školní mládeže. Z Kozince startovaly závody chlapců a dívek (10 - 11 let) na 1 km a (12 - 13 let) na 2 km. Na náměstí pak probíhal start závodů chlapců a dívek ve věku 14 - 15 let na 4 km. Cíl všech běžeckých závodů byl také na náměstí. Odpoledne bylo věnované závodům ve skoku a sjezdu, které se konaly na Kozinci. V roce 1941 se konalo Mistrovství v Praze. Z Jilemnice byli vysíláni závodníci Cardal, Beneš a Mečíř na 18 km závod, Kynčl s Vojtíškem na 10 km závod. Sdruženého závodu se účastnili Beneš, Mečíř, Kynčl a Vojtíšek.¹⁴⁵

ČKS Ski Jilemnice nefungoval pouze v zimních měsících, ale zasloužil se také o otevření koupaliště a vydávání informační brožurky. Po postavení dorosteneckého skokanského můstku se Jilemničtí nespokojili pouze s malým můstkem a započali s plány na stavbu můstku v Mříčné. Dne 23. listopadu byly

¹⁴⁴ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹⁴⁵ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

podepsány smlouvy s vlastníky pozemku a stavbě už nic nebránilo.¹⁴⁶

Činnost spolku v roce 1942 probíhala podobně jako v předchozích válečných letech. Dne 11. ledna 1942 se jilemničtí závodníci účastnili jako každoročně Bedrníkova memoriálu, 1. února uspořádali dětské závody, 8. února krajské přebory MNS a 22. února štafety.¹⁴⁷

Přesto, že činnost spolku nepřerušila ani druhá světová válka a protektorát v letech 1938 – 1945, byla jeho činnost značně omezena. ČKS Ski víceméně pořádal pouze závody pro mládež.

3.6 Činnost spolku po druhé světové válce

V roce 1947 pořádal jilemnický spolek již dvacátý Hančův memoriál, kdy vítězem mistrovské padesátky se stal Jaroslav Cardal z domácího spolku.

Druhá světová válka přerušila i pravidelný čtyřletý cyklus zimních olympijských her. Proto se 5. ZOH konaly až v roce 1948. Probíhaly od 30. ledna do 8. února 1948 ve Švýcarsku v St. Moritz. Z Československa svůj stát reprezentovalo 47 soutěžících. Mezi nimi do bojů zasáhl i výborný závodník z Jilemnice Jaroslav Cardal. Nastoupil do běžeckých závodů na 18 km, na 50 km a stal se také členem štafety na 4 x 10 km. Ve všech závodech předvedl výbornou formu. Na 18 km do cíle doběhl jako 40. z 83 závodníků, jako nejlepší z Čechoslováků. Na padesátikilometrové trati obsadil 8. místo a ke stejnému umístění pomohl i ve štafetě. Vedle Cardala se her zúčastnil i jilemnický odchovanec Jaroslav Lukeš, který již závodil za SK Slavia Praha. Ten nastoupil do závodu ve skoku, závodu v běhu na 18 km a závodu sdruženému. Nejvíce se mu dařilo ve skoku, kde obsadil 21. místo z 39 startujících.¹⁴⁸

V letech 1948 – 1949 byl architektem Jarolínkem proveden návrh na přestavbu a výstavbu skokanských můstků P45 a P70.¹⁴⁹

Název spolku Český krkonošský spolek Ski Jilemnice se udržel až do roku

¹⁴⁶ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹⁴⁷ Jednatelské zprávy 1937-1941 Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice

¹⁴⁸ <http://www.sports-reference.com/olympics/athletes/ca/jaroslav-cardal-1.html>, 1.4.2013

¹⁴⁹ SLAVÍK, J. a S. *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Gentiana, 2003, str. 97

1948. V létě tohoto roku byli odvoláni jeho funkcionáři. K prvnímu lednu 1949 byl zrušen název ČKS Ski Jilemnice a nahrazen názvem Tělovýchovná jednota Sokol Technolen Jilemnice - lyžařský oddíl.¹⁵⁰

Dne 15. února 1950 bylo v Tatranské Lomnici slavnostně zahájeno 51. lyžařské mistrovství ČSR. Závod štafet na 4 x 10 km vyhrál Jihlavský kraj. Na 2. místě se umístil Liberecký kraj, za který bojoval i jilemnický Jaroslav Cardal, který byl na svém úseku nejrychlejší. Cardal získal 3. místo v závodě v běhu na lyžích na 18 km a Hančův memoriál vyhrál. Dále se jely závody ve slalomu, sjezdu, sdružený závod sjezdový a klasický a závod ve skoku. Soutěže probíhaly i v ženské kategorii. Z Jilemnice se mistrovství zúčastnili ještě Lízler a Mečíř.¹⁵¹

V roce 1952 rozhodly vládní a stranické orgány KSČ o tom, že se bude sport organizovat po odborářské linii. Proto byl název spolku změněn na DSO Slovan Jilemnice - lyžařský oddíl. Již v dalším roce se zrušila odborářská tělovýchova jako stěžejní a v Jilemnici se tělovýchova sloučila pod název Slovan. Pro lyžařský spolek to znamenalo název TJ Slovan Jilemnice - lyžařský oddíl.¹⁵²

Jilemnický spolek se opět v roce 1952 pustil do stavby skokanského můstku. Na Chmelnici na místě starého můstku postavili nový můstek s dřevěným nájezdem P44, K50.¹⁵³

Mezi 22 reprezentantů Československa se i na 6. Zimní olympijské hry konané od 14. února do 25. února 1952 v norském Oslu nominoval jilemnický závodník Jaroslav Cardal. Československé štafetě pomohl k 8. místu. Ve vytrvalostním závodě v běhu na 50 km z 36 startujících skončil čtrnáctý. Stal se nejlepším Čechoslovákem v tomto závodě a před ním proběhli cílem pouze Finové, Švédové, Norové a jeden Francouz.¹⁵⁴

¹⁵⁰ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

¹⁵¹ Slavnostní zahájení 51. Lyžařského mistrovství ČSR, Lyžařství, roč. 36, č. 4

¹⁵² Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

¹⁵³ SLAVÍK, J. a S. *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Gentiana, 2003, str. 97

¹⁵⁴ <http://www.sports-reference.com/olympics/athletes/ca/jaroslav-cardal-1.html>, 6.4. 2013

3.6.1 Obnovení tradice pořádání závodů

Lyžování v Jilemnici má dlouhou tradici. Od počátku lyžování se zde pořádalo mnoho závodů. Tato tradice byla přerušena druhou světovou válkou, od které se zatím nevzpamatovala. Staří funkcionáři přestali pracovat a mladší nezačali. K překlenutí těchto potíží nakonec vedlo to, že se povedlo znovu navázat spolupráci mezi staršími a mladšími funkcionáři.¹⁵⁵ Po několika letech tak konečně lyžařský oddíl Slovanu Jilemnice uspořádal v roce 1955 hned troje závody. Dne 29. ledna to bylo místní kolo Sokolovského závodu branné zdatnosti, 13. února veřejný štafetový závod a 20. února lyžařské závody pro mládež.¹⁵⁶ I přes špatné počasí (sníh a vítr) se dětských závodů zúčastnilo téměř 150 dětí z Jilemnice a okolí. Vítězové jednotlivých disciplín (běh na 3 km, 2 km, 1 km a 700 metrů) byli převážně z okolních obcí. Tyto děti totiž v zimě dojížděly do školy na lyžích a v létě chodily pěšky. Měly tak zajištěný pravidelný trénink. Mezi dětmi se také vyskytovala jména, která jsme již kdysi v lyžování slýchali. Ve skoku prostém se závodilo na sněhovém můstku. Jilemničtí si dali za cíl postavit malý tréninkový můstek, aby měli chlapci kde trénovat, když jim starý můstek na Kozinci spadl. Závodilo se i ve sjezdu, ale kvůli nevhodnému terénu v Jilemnici by zájemci o sjezd museli dojíždět trénovat do okolí. Velkým úspěchem závodů byl zisk 150 dětí se zájmem o lyžování. Bylo objeveno mnoho nových talentů a nových pracovníků, kteří měli chuť se o tyto děti starat. Podobný úkol stál i před jilemnickými tělocvikáři, tedy aby s talenty dále pracovali. Funkcionáři plánovali uspořádat závody i pro dospělé, což značilo dobrý start ve snaze obnovit tradici lyžování v Jilemnici.¹⁵⁷

Kromě třech organizovaných závodů se Jilemničtí v roce 1955 zúčastnili téměř třiceti závodů. Byly to převážně oblastní závody, ale mezi nimi i mezinárodní závody studující mládeže v NDR (Eva Benešová) nebo Mezinárodní závody v Harrachově.¹⁵⁸

¹⁵⁵ MEČÍŘOVÁ, M. Za obnovení lyžařské tradice v Jilemnici, *Lyžařství*, roč. 41, č. 5

¹⁵⁶ Zpráva o činnosti lyžařského oddílu Slovanu Jilemnice za sezónu 1954 - 55

¹⁵⁷ MEČÍŘOVÁ, M. Za obnovení lyžařské tradice v Jilemnici, *Lyžařství*, roč. 41, č. 5

¹⁵⁸ Zpráva o činnosti lyžařského oddílu Slovanu Jilemnice za sezónu 1954 - 55

Od 26. ledna do 5. února 1956 se konaly již 7. zimní olympijské hry v Cortina d'Ampezzo v Itálii. Tyto hry byly unikátní z několika důvodů. Všechna sportoviště až na jedno byly od sebe velmi málo vzdálené. Hry byly první, které se spoléhaly na sponzory, a byly to první zimní olympijské hry, které se vysílaly v televizi.¹⁵⁹ Pro jilemnického závodníka Jaroslava Cardala to byla již třetí účast na olympijských hrách. V roce 1956 soutěžil v závodě v běhu na 15 a 30 km. Na kratší trati se mu příliš nedařilo a obsadil až 42. pozici. V závodě na 30 km však dokázal své kvality a aktuální formu a umístil se na 18. příčce. Ještě před ním ve výsledkové listině figurovali další dva českoslovenští závodníci. Z ČKS Ski Jilemnice se poprvé do československé reprezentace probojovala žena. Eva Paulusová – Benešová ve svých 18 letech soutěžila v závodě v běhu na 10 km, kde obsadila 28. místo. Startovala také v československé štafetě v závodě na 3 x 5 km, která se umístila na 6. pozici mezi 10 startujícími státy, což bylo tehdy považováno za neúspěch.¹⁶⁰ Trenér Václav Weisshäutel ji postavil na první úsek štafety, kde byla při sjezdu drah vytlačena robustní Italkou z meze. Než se dostala zpět na trať, byly všechny závodnice pryč.¹⁶¹

Úsilí jilemnických lyžařů se začalo vyplácet, jelikož rostl počet lidí, kteří měli v Jilemnici a okolí zájem o lyžování. Velký elán byl vidět především při stavbě cvičného dorosteneckého můstku pod lázněmi, který byl dokončen 24. 12. 1957. Dále také rostl počet absolvovaných závodů a v neposlední řadě i zájem mládeže. V lednu 1958 Jilemničtí uspořádali dva závody pro mládež, které měly napovědět, kteří závodníci budou reprezentovat na okresním přeboru žáků ve Valteřicích. Ve dnech 8. – 9. února se v Jilemnici uskutečnily další závody jilemnické mládeže. V sobotu proběhly náborové závody mládeže do 10 let v běhu na lyžích a v neděli byl slavnostně otevřen nový skokanský můstek pod lázněmi. Dne 23. února 1958 uspořádali v jednom dni Velkou cenu Jilemnice a Přebor jednoty. Organizace byla pro velký příval sněhu náročná, ale oba závody se vydařily. Kvůli velkému zájmu závodníků byl dokonce 9. března uspořádán další přebor jednoty v Sokolském závodě za účasti 11 hlídek. Dále se také oddíl podílel na organizaci a přípravě tratí

¹⁵⁹http://cs.wikipedia.org/wiki/Zimn%C3%AD_olympijsk%C3%A9_hry_1956#cite_note-ioc-1, 6.4.2013

¹⁶⁰<http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1956/>, 6.4.2013

¹⁶¹ JINDŘIŠKOVÁ, N. A kol. *Sto let českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici*, 1994, str. 29

štafetového závodu „Memoriálu Hanče a Vrbaty“ 20. dubna na Vosecké boudě.¹⁶²

Na konci velmi úspěšné a aktivní sezóny, při které závodníci Slovanu Jilemnice získali mnoho dobrých umístění v oblastních, republikových a Eva Benešová i na Mistrovství světa v Lahti, Jilemničtí 15. března uspořádali sáňkařské závody pro mládež. Více než padesát chlapců a děvčat soupeřilo na dráze z Kozince.¹⁶³

V následující sezóně se v Jilemnicích opět zaměřili na rozšiřování členské základny. Hlavně v řadách mládeže se lyžování opět stávalo oblíbeným sportem, pořádali pravidelné srazy, tréninky a cvičení. Od prosince 1958 trénuje Karel Štoček skupinu mládeže (15 dívek a 25 chlapců). V lednu roku 1959 byly uspořádány náborové závody mládeže v běhu a skoku. Kromě pravidelné účasti na oblastních lyžařských závodech v roce 1959 uspořádal Slovan Jilemnice 32. ročník Mistrovství republiky na 50 km, takzvaný Hančův memoriál.¹⁶⁴ Závod se konal 15. února a ovládl ho již potřinácté Jaroslav Cardal, závodník Slovanu Špindlerův Mlýn.¹⁶⁵

Obr. 19: Oldřich Hrubý na startu mistrovské padesátky

¹⁶² Zpráva o činnosti lyžařského oddílu TJ Slovan Jilemnice za období 1957 - 1958

¹⁶³ Zpráva o činnosti lyžařského oddílu TJ Slovan Jilemnice za období 1957 - 1958

¹⁶⁴ Plán činnosti lyžařského oddílu TJ Slovan Jilemnice

¹⁶⁵ 100. Výročí tragédie Hanče a Vrbaty, Jilemnice: Gentiana, 2013

Pro jilemnické to byl další velký závod, museli zajistit ubytování a úschovu lyží pro závodníky, perfektně připravili značení tratě i se dvěma občerstvovacími stanicemi. I v roce 1960 pořádali několik menších podniků. Dne 24. ledna to byl krajský závod na 30 km mužů a 10 km žen, 14. února velká cena Jilemnice a 6. března Bucharův memoriál – veřejný závod žactva s účastí přes 200 závodníků. Své závodníky vysílali Jilemničtí reprezentovat na oblastní závody. Na Mistrovství republiky 1960 se dařilo Evě Benešové, která v závodě na 5 km obsadila těsně 2. místo. Paulusová se účastnila 8 mezinárodních závodů a Jilemničtí také zkusili závod 10 členných hlídek na 70 km.¹⁶⁶

3.7 Dění ve spolku v 60. letech 20 století

Protože si Jilemničtí uvědomovali historii svého spolku a potřebu zachovat materiály a informace o počátcích lyžování, padl 17. 12. 1958 na členské výroční schůzi návrh na vybudování lyžařského muzea v místním muzeu v zámku. Přítomní byli zároveň vyzváni ke sběru historického materiálu.¹⁶⁷

Stejně tak pamatovali i na zakladatele spolku. Dne 10. října 1960 byl uspořádán vzpomínkový večer na ukončení Bucharových oslav. Na večírek byli pozváni i starší závodníci Faistauer, Cardal a další.¹⁶⁸

V pořadí 8. zimní olympijské hry v termínu 18. února - 28. února 1960 ve Squaw Valley v USA proběhly bez jilemnické účasti. Československo reprezentovalo pouze družstvo ledního hokeje, 2 závodníci v krasobruslení a po jednom soutěžícím v běžeckém lyžování a severské kombinaci.¹⁶⁹

Dne 10. ledna 1961 byla podepsána smlouva mezi TJ Slovan Jilemnice, Jedenáctiletou střední školou a Osmiletou střední školou v Jilemnici. Tato smlouva byla velmi důležitá pro rozvoj lyžování jilemnické mládeže. Obsahovala dohodu o bezplatném zapůjčování tělocvičny, hřiště a lyžařského zařízení pro zájmovou mimoškolní TV – lyžování a pomoc trenérů oddílu. Učitelé tělesné výchovy

¹⁶⁶ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁶⁷ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁶⁸ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁶⁹ http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko_na_Zimn%C3%ADch_olympijsk%C3%BDch_hr%C3%A1ch_1960 13.4. 2013

na školách se zároveň zavázali, že budou sledovat nadané žáky a posílat je do lyžařského oddílu. Školy slíbily, že zajistí materiální vybavení a budou propůjčovat místnosti s promítacím zařízením.¹⁷⁰

Na konci ledna roku 1961 se v Jilemnici uskutečnil krajský přebor žactva a mladšího dorostu, na který oddíl obdržel dotaci ve výši 25 000 Kčs. Téměř celou zimní sezónu však poznamenal nedostatek sněhu. Většina závodů tak musela být přesunuta na jiné místo, Velká cena Jilemnice byla posunuta na jiný termín a přebor jednoty byl dokonce pro nedostatek sněhu zrušen.¹⁷¹

Na Mistrovství republiky 1961 se nejlépe z jilemnických dařilo Šírové, která v individuálním závodě na 5 km obsadila 3. místo, na 10 km 7. místo a ve štafetě pomohla k získání mistrovského titulu. Dále reprezentovali Mečířová, Hrubý, Stehlík, Jebavá, Turek a další.¹⁷²

Na konci roku 1961 bylo na atletickém stadionu vybudováno 1 km dlouhé osvětlené kolečko pro trénink na sněhu (jako první v tehdejší ČSSR). Dne 11. listopadu se poprvé rozsvítilo a 8. ledna 1962 zde byl uspořádán první lyžařský závod při umělém osvětlení za účasti reprezentantů a Dukly Liberec.¹⁷³

V roce 1962 závodníci oddílu s úspěchem reprezentovali na závodech Mistrovství ČSSR, Přeborech ČSSR dorostu, Harrachovské štafety, na Štítu Jizerských hor, Kořenovského běhu, závodů dorostu, mládeže a dalších oblastních závodech. Za zmínku stojí první místo Paulusové na Mezinárodních závodech v Harrachově v závodě na 5 km. Ve výroční zprávě předseda oddílu Stanislav Kracík, kromě pochval závodníků, zmiňuje velký nepoměr mezi počtem závodníků a trenérů. Na 54 závodníků měli totiž pouze 4 trenéry.¹⁷⁴

Možná i tyto věty předsedy oddílu vedly k dohodě s Jarkou Lukešem. Dne 12. ledna 1963 vedl zahajovací trénink skokanů a začala tak dlouhodobá spolupráce. Ještě v průběhu ledna proběhly tréninkové závody skokanů. Jilemničtí

¹⁷⁰ Smlouva mezi T.J. SLOVAN Jilemnice a školami: Jedenáctiletá střední škola a Osmiletá střední škola v Jilemnici

¹⁷¹ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁷² Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁷³ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice: Gentiana, 2004

¹⁷⁴ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

závodníci startovali na Harrachovských štafetách, Krajském přeboru mužů na 30 km a žen na 10 km v Jánských Lázních, na závodech ve Vrchlabí a v Kořenově. Okresní přebory ve Vysokém nad Jizerou vyhrál závod na 15 km Erlebach a i mezi juniory vyhrál jilemnický Faistauer. Závodů dorostu a mládeže v Dolní Branné se kromě jilemnických zúčastnilo 300 startujících. V této sezóně se mezi ženami dařilo Šírové, Švarcové, Hubené. Dne 20. ledna 1963 oddíl uspořádal propagační závody závodního družstva na hřišti. Největším podnikem sezóny bylo zajisté Mistrovství republiky v běhu na 50 km, o jehož pořádání Jilemničtí velmi usilovali. Pořádáním chtěli uctít padesáté výročí smrti Bohumila Hanče. Ze závodu byla dokonce pořízena i televizní reportáž, vítězem se stal Jan Blažíček.¹⁷⁵ Organizaci závodu a přípravu trati zvládli výborně, cílem první proběhl novoměstský Jan Blažíček. Pro mládež bylo 24. 1. 1963 uspořádáno krajské kolo Sportovních her mládeže, další kolo se konalo 27. ledna v Harrachově.¹⁷⁶

Činnost oddílu nespočívala pouze v organizaci a účasti na lyžařských závodech. Členové zabezpečují i další sportovní vyžití jako jsou například turistické výlety, přespolní běhy, sáňkařské závody a také úpravy lyžařských tratí a skokanského můstku. Dále se také podíleli na kulturním životě města, pravidelně pořádali silvestrovské večírky, pouťové zábavy, posezení či bály.

V prosinci roku 1963 v Jilemnici uspořádali slavnostní zasedání ústřední lyžařské sekce a slavnostní večer na uctění sedmdesátiletého výročí lyžování v Jilemnici a zároveň 60. výročí založení Svazu lyžařů.¹⁷⁷

Po několik sezón se ukazovala dobrá úroveň jilemnických závodníků a závodnic (Erlebach, Šírová, Hubená, Paulusová, Faistauer, Švarcová a další). Kvalitní výsledky získali na závodech v Dolní Branné, Harrachově, na krajském přeboru ve Špindlerově Mlýně, ale i na Mistrovství republiky v Hančově memoriálu na 50 km. Mládež a dorostenci se kromě oblastních závodů zúčastnili i dorosteneckého mistrovství v Novém Městě na Moravě. Největší lyžařskou akcí byly však 9. zimní olympijské hry konané od 29. ledna do 9. února 1964

¹⁷⁵ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁷⁶ 100. Výročí tragédie Hanče a Vrbaty, Jilemnice: Gentiana, 2013

¹⁷⁷ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

v rakouském Innsbrucku.¹⁷⁸ Dobrá úroveň jilemnického lyžování se projevila i účastí Evy Kracíkové (Paulusové – Benešové) mezi 46 reprezentanty Československé republiky. Byla to její druhá účast na olympijských hrách.¹⁷⁹ Z účastí na mistrovstvích světa a mezinárodních závodech měla dostatek zkušeností.¹⁸⁰ Absolvovala závod na 5 km (22. místo), 10 km (21. místo) a stala se členkou štafety na 3 x 5 km, která skončila stejně jako před 8 lety šestá.¹⁸¹

V Jilemnici pokračovala práce s mládeží, 7. – 8. 2. 1964 uspořádali veřejné závody mládeže. V pátek probíhal závod v běhu, o který byl velký zájem. V sobotu pak následoval závod ve sjezdu na Kozinci. Na konci měsíce února následoval přebor jednoty, kterého se ale zúčastnilo pouze 16 závodníků. Absolutním vítězem se stal Vlastimil Mendřický. Koncem roku 1964 projednával Jarka Lukeš rekonstrukci skokanského můstku na Chmelnici s inženýrem Jarolímkem. Úspěšný rok 1964 lyžaři opět zakončili společně Silvestrovskou zábavou.

I v následujícím roce se závodníci Erlebach, Mečíř, Hrubý a další účastnili oblastních závodů, ale i Mistrovství ČSSR na 50 km nebo 70 km závod orientačních hlídek. Dne 23. ledna na stadionu v Jilemnici pořádal Slovan Jilemnice Krajský přebor a současně veřejný závod mužů a žen v běhu na 30 a 10 kilometrů, v únoru pak závody mládeže v bězích, skoku a sjezdu, 28. března štafetový závod Memoriál Hanče a Vrbaty konaný na Benecku, kterého se zúčastnilo 58 štafet. Vzhledem k velkým zkušenostem s organizací všechny závody proběhly bez problémů. I v tomto roce probíhají Sportovní hry mládeže, což byla bezesporu dobrá možnost pro začínající závodníky pravidelně změřit síly s vrstevníky.¹⁸²

Ve školním roce 1964 – 65 byla experimentálně otevřena sportovní třída pro běh na lyžích pod vedením Karla Štočka při 1. Základní škole Komenského v Jilemnici.¹⁸³ To byl další důležitý krok ve snaze přivést k lyžování mládež a hlavně poskytnutí dostatečného prostoru, pro kvalitní práci s lyžařsky nadanými žáky.

¹⁷⁸ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965

¹⁷⁹ <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1964/>14.4. 2013

¹⁸⁰ JINDŘIŠKOVÁ, N. A kol. *Sto let českého krkonošského spolku Ski v Jilemnici*, 1994

¹⁸¹ <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1964/>14.4. 2013

¹⁸² Pozvánka na závody – Tělovýchovná jednota Slovan Jilemnice lyžařský oddíl

¹⁸³ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice: Gentiana, 2004

V roce 1966 se opět měnil název spolku. V době politického uvolňování je povoleno lyžařskému oddílu používat zkratku " SKI ": TJ Slovan Jilemnice - lyžařský oddíl SKI.¹⁸⁴

Sezóna 1965 – 1966 byla jedna z nejúspěšnějších po stránce sportovní i pořadatelské. Důležitým závodem byla Velká cena Jilemnice, která byla pořádána jako závod I. ligy a jako závod kontrolní. Závodu se účastnili nejlepší českoslovenští závodníci. Kvůli nepříznivému počasí zvládli Jilemničtí závod během 24 hodin přesunout na Benecko. Vše se podařilo, což svědčí o tom, že v Jilemnici závody pořádat umí. Kromě tohoto podniku pořádali závody žactva na Kozinci, klubový přebor, poslední mazání, taneční zábavu, opravili osvětlení na tréninkové dráze na stadionu a opravili můstek pod Lázněmi. Po sportovní stránce se dařilo jak jednotlivcům, tak i v soutěži kolektivů. Družstvo Slovanu Ski Jilemnice vybojovalo postup do I. lyžařské ligy, obsadili zde sedmé místo a obhájili tak účast i do další sezóny. V prvoligové soutěži získávali body závodníci: Paulusová, Novotný, Jonová, Krupka Fr., Hanuš, Šírová, Erlebach, Kynčlová, Tangelmayerová, Faistauer M., Voňka a Hrubý.¹⁸⁵

V roce 1967 se v Jilemnici konaly noční závody na 10 km. Ukázalo se, že trať byla příliš dlouhá a příště by stačila jen 8 km. Následovaly závody mládeže prvních až čtvrtých tříd. Závod se konal jako přebor jilemnických škol a poprvé se bojů o čokoládové medaile zúčastnily i předškolní děti. V únoru se obnovilo pořádání středoškolských závodů. Soutěžily vždy čtyřčlenná družstva mladších a starších dorostenek a dorostenců. V březnu byl uspořádán přebor jednoty, kterému příliš nepřálo počasí. Za teploty +6°C soutěžilo 33 závodníků. Na podzim roku 1967 bylo pro družstvo pořízeno první společné oblečení - tepláky s bílým nápisem SKI JILEMNICE a běžecké kombinézy, které měly na levém rameni v malém obdélníku SLOVAN SKI JILEMNICE. V prosinci se uskutečnily večerní závody za účasti olympijského družstva za umělého osvětlení.¹⁸⁶

Ještě před 10. zimními olympijskými hrami uspořádali v Jilemnici

¹⁸⁴ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice: Gentiana, 2004

¹⁸⁵ Výroční zpráva Slovanu Ski Jilemnice za rok 1966

¹⁸⁶ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

od 27. do 28. 1. 1968 Velkou cenu Jilemnice. Kromě problémů s nefunkčním rozhlasem a hodně prošlapanou tratí se závody vydařily. Byli zde také pochválení ligoví závodníci, kteří si drželi 5. místo v ligové tabulce.¹⁸⁷ Olympijských her konaných 6. února - 18. února ve francouzském středisku Grenoble se účastnil jilemnický závodník Ján Fajstavr. V závodě na 15 km obsadil 23. místo, na 30 km 22. místo a na 50 km 28. místo. Československu pomohl ve štafetě 4 X 10 km k 9. pozici z 15 zúčastněných států.¹⁸⁸ O několik dní později se Stanislavu Henychovi podařilo získat mistrovský titul na Mistrovství ČSR v Harrachově, přičemž se mu v juniorských kategoriích podařilo vyhrát několik dalších závodů. Zimní sezona byla tradičně zakončena posledním mazáním 26. dubna 1968.¹⁸⁹ V roce 1968 byl poprvé uspořádán závod v běhu do vrchu Jilemnice – Žalý.¹⁹⁰ Podzim roku 1968 byl převážně věnovaný přípravám na 75. výročí SKI Jilemnice. Toto výročí oslavili uspořádáním Mistrovství republiky v běhu na lyžích na 50 km konaným 9. února 1969. Jednalo se již o čtyřicátý druhý ročník a vítězem se stal liberecký Jan Faistauer. Jako součást závodu se jel i výběrový závod juniorů a juniorek. Přípravy byly důkladné. V tiskárně v Novém Bydžově bylo vytištěno 500 ks propozic a diplomy. Připravena byla trať, ubytování, stravování i pamětní odznaky s rokem založení 1894. V Harrachově byly zajištěny 3 poháry pro vítěze. Jilemničtí závodníci dokonce absolvovali třídní soustředění. Padesátka nakonec po organizační i sportovní stránce dopadla na výbornou. Závod vyhrál Jan Faistauer v rekordním čase 2 hodiny 40 minut. Kromě mistrovství od 8. do 12. ledna proběhlo v Jilemnici soustředění juniorů ČSSR. Dne 11. ledna Slovan Ski Jilemnice uspořádal závody mládeže. Za vynikajícího počasí se účastnilo 180 startujících. Zimní sezónu ukončily Štafety Hanče a Vrбаты pořádané také v Jilemnici. Dne 2. března se domácím velmi dařilo, protože štafeta mužů svou kategorii vyhrála a ženy byly druhé. První místo brala i štafeta dorostenců. V průběhu ledna a února se závodníci zúčastnili závodů ve Vrchlabí, Horní Branné, Tanvaldu, Harrachově, Studenci. Na konci ledna také probíhaly kvalifikační boje na Mistrovství republiky do Mšena. Většina jilemnických závodníků jak z I. ligy,

¹⁸⁷ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

¹⁸⁸ <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1968/>, 14. 4. 2013

¹⁸⁹ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

¹⁹⁰ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice: Gentiana, 2004

tak i z dorostu kvalifikací prošla úspěšně. Nejvíce se na mistrovství dařilo Stanislavu Henychovi, který se již druhým rokem stal juniorským mistrem ČSR. Henych společně s Budárkovou si vybojovali účast na Mistrovství Evropy juniorů ve švédském Bollnäs. Henych na 10 km trati obsadil 11. místo a Budárková na 5 km skončila jednadvacátá. Závodů na Šumavě byla také zakončena běžecká liga lyžařů. Ski Jilemnice obsadila v konečném pořadí 8. pozici, což oddíl poslalo do kvalifikace s vítězi oblastních lig v půlce března v Jeseníkách. Na Pradědu však Jilemnice kvalifikaci vyhrála a v první lize (rozšířené na 12 oddílů) se s přehledem udržela.¹⁹¹

3.8 Činnosti spolku v 70. letech 20. století

Následující sezóna 1969 – 1970 byla taktéž velmi úspěšná. Závodníci objeli velké množství závodů. Dokázali se kvalifikovat na přebory a mistrovství republiky. Žactvo a dorost se dokázalo z velmi těžké Jizerské župy nominovat na přebor republiky v počtu 13 závodníků. Patřili tak k nejsilnějším oddílům župy. Štafeta Martina Koldovského vyhrála a Svoboda byl členem štafety, která obsadila druhé místo. Devět závodníků si vybojovalo postup na přebory ČSSR v Rožnově pod Radhoštěm, kde také dosáhli dobrých umístění. Jilemnické může kromě úspěchů také těšit vědomí, že kromě těchto závodníků mají v oddíle celou řadu dalších talentovaných žáků a dorostenců, o které se budou moci v budoucnu opřít. Po několika letech Jilemnice dosáhla vynikajících výsledků i v kategorii mužů a to zásluhou Stanislava Henycha. Stal se mistrem ČSR v běhu na 15 km a na Mistrovství Československa na stejné trati obsadil 4. místo. Pomáhal dobrým výkonům i ve štafetových závodech. V ligové soutěži družstev jilemnický oddíl skončil na pátém místě z dvanácti a v kategorii mužů obsadil dokonce druhé místo. Lyžaři ukazovali výbornou formu také na oblastních a veřejných závodech, Budárková na závodech v Bulharsku i na 70 km Po hřebenech Krkonoš. V Jilemnici pořádali tradiční závody žactva, v únoru 1970 zemské kvalifikační závody dorostu a také XV. ročníku tradičních štafetových závodů Memoriál Hanče a Vrbaty. Zúčastnilo se 30 štafet mužů (Jilemnice 1.) a 6 štafet žen (Jilemnice 3.).¹⁹²

¹⁹¹ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

¹⁹² Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

Dne 31. 3. 1970 se na schůzi výboru objevila první zmínka o možnosti výstavby vleku na Kozinci na severní straně. Výstavba vleku by stála 25 000 Kčs. V diskuzi projednávali možnost úhrady a získání prostředků ze závodů. Stavbu prozatím zavrhli. Ale celé letní období pracovali na úpravách a přestavbě skokanského můstku.¹⁹³

V roce 1970 se v rámci reorganizací v ČSTV změnil název tělovýchovné jednoty. Došlo k vypuštění názvu Slovan a vznikl název „Tělovýchovná jednotka Jilemnice“: TJ Jilemnice - lyžařský oddíl SKI.¹⁹⁴

Protože bylo jilemnickému oddílu přislíbeno pořádání Mistrovství republiky v běhu na lyžích pro muže a ženy, juniory a juniorky pro rok 1971, na schůzi výboru konané 15. září 1970 přítomní zvolili organizační výbor MR a funkce jednotlivých členů. Termín závodů byl zvolen na 16. - 21. února 1971. Přípravám věnovali Jilemničtí mnoho úsilí, připravili propozice, plakáty a nechali vyrobit i 1000 ks odznaků. Kvůli počasí nakonec 72. mistrovství republiky proběhlo na náhradních tratích na Benecku. Opět byly závody hodnoceny jako vynikající po stránce organizační i sportovní úrovně. Nejlepšího výsledku dosáhla Jarča Budářková, která získala přebornický titul v juniorkách. Dále se dařilo jilemnické štafetě mužů ve složení Holman, Pospíšil a Tůma, která získala osmou pozici. Kromě Mistrovství republiky v Jilemnici uspořádali 14. března za slunečného počasí závody mládeže. Jilemničtí sportovci se účastnili závodů v Rokytnici, Studenci, Horní Branné, Špindlerově Mlýně, MR v běhu na 50 km, závodu Po hřebenech Krkonoš a také ligových závodů. I tuto sezónu se jim podařilo uhájit účast v první lize. Po posledním závodě na Štrbském Plese obsadili celkově 7. pozici. Nejvíce body přispěli Budářková, Holman a Pospíšil. Tak dobré výsledky umožnila i kvalitní letní a podzimní příprava, při které absolvovali několik přípravných závodů v přespolním běhu a také letní výcvikový tábor. Tábor se konal i v červenci 1971 na Vranovské přehradě. Zde se účastníci mimo jiné naučili jezdit na vodních lyžích.¹⁹⁵

¹⁹³ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

¹⁹⁴ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

¹⁹⁵ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 - 1971

Následující sezóna se pojila s konáním 11. ZOH. Ty se uskutečnily ve dnech 3. února až 13. února 1972. Jejich dějištěm se stalo Sapporo v Japonsku. Byly to první Zimní olympijské hry uspořádané na asijské půdě. Zúčastnilo se jich 1106 sportovců z 35 zemí světa. Československo v roce 1972 reprezentovalo 41 sportovců, z toho 4 ženy. Do nominace se dostal i jilemnický Stanislav Henych a Ján Fajstavr. Pro Fajstavra to byla již druhá účast, zatímco Henych mohl ukázat své kvality poprvé. Oba nastoupili do závodu v běhu na 15 km, na 30 km a ve štafetovém závodě pomohli československé štafetě k 8. místu. Fajstavr navíc absolvoval závod na 50 km, kde stejně jako v ostatních závodech skončil uprostřed výsledkové listiny. Stanislavu Henychovi se nejvíce podařil závod na 30 km, ve kterém se vešel do první desítky a obsadil 9. pozici.¹⁹⁶ Jilemničtí uspořádali s československými olympioniky s Henychem a Fajstavrem besedu, která byla spojena s promítáním filmu z MR ČSSR 71 na Benecku. Velká účast jilemnické veřejnosti potvrdila zájem o lyžařský sport. Aktivní činnost spolku zahrnovala pořádání tanečních zábav, stovky brigádnických hodin na úpravě tratí, můstku a osvětlení, i uspořádání dalšího ročníku letního tréninkového tábora. Nejnáročnějším podnikem lyžařského oddílu byl přebor ČSR žactva a dorostu, na jehož přípravu měl oddíl pouze 14 dní, protože se původně měl konat na Šumavě. V závodech 1. ligy obsadili celkově opět 7. místo. V závodech jednotlivců se nejvíce dařilo Vladimíru Pospíšilovi, Josefu Holmanovi a Jarče Řezáčové. V závodech žactva uspěl Josef Pěnička, Michal Štoček, Vláďa Horáček a dorostenky Kynčlová a Vrbatová. Nedosahovali sice nejvyšších příček, ale ukázala se široká základna kvalitní mládeže. Jilemnické ženy ve složení Paulusová, Erlebachová, Ožídaová, Řezáčová a Topičovská ovládly závod hlídek Po hřebenech Krkonoš.¹⁹⁷

Ve školním roce 1972 – 73 došlo ministerstvem školství k oficiálnímu ustanovení sportovních tříd.¹⁹⁸ Na výborové schůzi konané 30. 5. 1972 trenér Václav Mečíř informoval o zahájení činnosti sportovní třídy na ZŠ a navrhnul vybudování autocampingu k získání finančních prostředků na činnost oddílu.

¹⁹⁶<http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1972/>

¹⁹⁷ Oddíl lyžařský – zpráva 1971/72

¹⁹⁸ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice: Gentiana, 2004

V prosinci lyžařská třída absolvovala soustředění v Harrachově, při kterém najezdili přes 100 km. U všech žáků byl viditelný zájem i velké zlepšení techniky. Karel Štoček také zmínil, že 2 trenéři na 30 závodníků nestačí. Dne 21. 12. pak žáci absolvovali kontrolní závod na Horních Mísečkách.¹⁹⁹

Veškeré úsilí bylo věnováno k dobré organizaci Mistrovství ČSSR v běhu na lyžích na 50 km. To se konalo 25. 2. 1973 v Jilemnici. Trať připravovalo 20 techniků, opět byly vytištěny a rozeslány propozice, zajištěny plakáty a ceny pro vítěze. Do připravené stopy se pustilo 137 závodníků. Mezi největší favority patřili Julius Lupták, Honza Fajstavr a Zdeněk Böhm. Závodníky startující ve dvojicích ve třicetivteřinových intervalech povzbuzovalo přes dva tisíce diváků. Závod vyhrál po vyrovnaném boji Lupták o 18 vteřin před Böhmem. Závod se jilemnickým opět vydařil.²⁰⁰

V následující sezóně navázali na dobré výsledky Pospíšil, Tůma, Holman, Havlová, Erlebachová i závodníci mladších kategorií. Po mnoha letech 13. ledna 1974 Jilemničtí uspořádali závody na můstku Pod lázněmi. Z velkého počtu závodníků mezi mladšími žáky zvítězil Jaroslav Honců, starší žáky porazil Michal Štoček a dorosteneckou kategorii ovládl Josef Pěnička, který předvedl šestnácti metrové skoky. Závodníci mimo jiné absolvovali Závod přes tři kopce na Horních Mísečkách. Z Mistrovství ČSR dorostu na Benecku se na Mistrovství ČSSR kvalifikovalo hned 9 soutěžících. Dařilo se i v žákovských kategoriích. Ski Jilemnice obsadilo v mistrovství ČSSR družstev v běhu na lyžích (I. liga) 8. místo, což odpovídá dlouhodobé úrovni jilemnického družstva v I. lize. Po několika úspěšných ročnících závodu Po hřebenech Krkonoš, kdy se jilemnické týmy umísťovaly na předních pozicích, v roce 1974 ženy získaly osmé místo ze 75 hlídek a muži skončili o místo lépe ze 150 desetičlenných hlídek. Ač se nejedná o příčky nejvyšší, v tak velké konkurenci závod zvládli výborně. I v létě 1974 měli sportovci možnost přípravy na letním výcvikovém táboře na Vranově. Od září navíc nastoupila Helena Hanychová jako profesionální trenérka při sportovním středisku SKI Jilemnice. Jilemničtí nezapomněli na historii spolku a pravidelně slavili veškerá

¹⁹⁹ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

²⁰⁰ PAULŮ, Z. O mistrovské padesátce, Československý sport, roč. 21, str.5

důležitá výročí. K tomu se pojal i úmysl nechat vyrobit nový transparent s nápisem „Ať to frčí“ a ten historický předali do muzea. I k blížícímu se 80. výročí Ski Jilemnice plánují výstavu o historii Ski.²⁰¹

Dne 26. 11. 1974 dostal spolek Ski nový sněžný skútr Snowtrick pro činnost TSM. Byl to první skútr v Jilemnici. Spolku přinesl velké usnadnění práce. Ještě do Vánoc ho odzkoušeli. Dne 4. ledna Ski uspořádal kvalifikační krajský přebor žactva a dorostu, který se pro nedostatek sněhu v Jilemnici i na Benecku konal až na Horních Mísečkách. Byl to největší závod za posledních 30 let. Přihlášeno bylo sice 605 závodníků a na start se postavilo pouze 483, ale i to je úctyhodné číslo. Jilemnická mládež byla velmi úspěšná a většinu kategorií ovládla. Mistrovství ČSSR žactva proběhlo 23. 2. 1975. Kromě zajištění kvalitních tratí se organizátoři postarali o ubytování pro 120 lyžařů. Připravena byla i celodenní strava včetně pitného režimu v podobě čaje. Závody proběhly bez problémů. I dospělí se s úspěchy účastnili mnoha závodů.²⁰²

Vrcholila také příprava na 12. zimní olympijské hry. Konaly se v rakouském městě Innsbruck od 4. do 15. února 1976. Celkem změřilo síly 1128 sportovců z 37 zemí.²⁰³ Mezi 58 reprezentanty Československa se předvedli stejně jako na předchozí olympiádě lyžaři Stanislav Henych a Ján Fajstavr. O něco lepší formu předvedl Fajstavr. Oba závodníci absolvovali závody v běhu na 15 km a 50 km a umístili se ve středu výsledkové listiny. Henych navíc nastoupil do štafetového závodu na 4 x 10 km, kde československá štafeta obsadila desáté místo z 16 startujících států.²⁰⁴

Jilemnická mládež získává úspěchy i v roce 1976. Na III. mistrovství sportovních škol ve Vimperku jilemnická škola vyhrála všechny hladké běhy kromě kategorie mladších žáků a štafet. Na přeboru žactva ČSSR ve Vysokých Tatrách žáci opět nezklamali.²⁰⁵ Nejlépe zajely starší žákyně, kdy mezi 15 dívkami ve výsledkové listině se vyskytlo 7 závodnic z Jilemnice. S. Štoček uvedl, že k dobrým výsledkům

²⁰¹ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

²⁰² Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

²⁰³ DOBROVODSKÝ, V. Zimní olympijské hry v obrazech, Praha: Olympia, 1987, str. 231

²⁰⁴ <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1976/>, 28.4. 2013

²⁰⁵ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

dívek přispívá to, že jejich trenérky jsou ženy. Marcela Jebavá, která získala přebornický titul ČSR, se stala dokonce dvojnásobnou přebornicí Československa na závodech ve Vysokých Tatrách. Na výsledky mládeže nedokázali navázat dospělí, kteří v první lize nedokázali odvrátit hrozbu sestupu.²⁰⁶

Ve školním roce 1976 – 77 bylo neoficiálně a pokusně otevřeno sportovní gymnázium pod vedením tehdejšího ředitele PhDr. Josefa Jecha.²⁰⁷ Dále bylo také schváleno tréninkové středisko mládeže při TJ. To spolu se sportovními třídami na základní škole a činností 18 trenérů dalo jilemnickému lyžování širokou základnu.

Mimo zimní období se Jilemničtí zaměřili na zvýšení kvality tréninkového procesu u všech věkových kategorií a to výstavbou zařízení, která by měla trénink výrazně usnadnit a prohloubit. Na jaře roku 1976 začaly přípravy na stavbu tratě na kolečkové lyže. Ski spolupracovalo s JZD Horní Branná. Na stavbě bylo odpracováno mnoho brigádnických hodin. Snaha se vyplatila a 10. 10. 1976 byla dráha na Hraběnce slavnostně otevřena i s nově vybudovanými šatnami a garážemi. Zároveň byla stanovena cena za trénink na 3 koruny za osobu na den. To však nebyla jediná stavba, do které se spolek pustil. Na konci června získali povolení a v letním období odstartovaly práce na výstavbě lyžařských tratí na Benecku a zároveň buněk a garáže pro lyžařskou techniku na úpravu tratí. Došlo k odlesnění části lesa a následnému odstranění pařezů pálením. Buňky byly zakoupeny z Ejovic přes MěNV Jilemnice. Na místo byly však osazeny až v září 1977. Od jara se připravovala výstavba startovacího zařízení na Benecku, vyměřování pozemků, odvodnění tratí, dále brigádníci vybavili buňky a namontovali mříže. Kromě práce v létě proběhl tradiční výcvikový tábor na Vranově.²⁰⁸

Přes velkou závodní činnost i budování nového tréninkového zázemí se Jilemničtí nebránili pořadatelské činnosti. V létě pořádali přespolní běh Jilemnice – Žalý, připravili Poutní taneční zábavy a besedu s československými

²⁰⁶ Výroční zpráva lyžařského oddílu SKI 1976

²⁰⁷ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

²⁰⁸ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

reprezentanty. Dne 16. 1. 1977 proběhly na stadionu v Jilemnici Lízátkové závody. Pozváni byli mladí závodníci z okolních obcí a měst (Rokytnice, Semil, Nové Paky...). Kategorie byly rozděleny na předškolní děti a žáky 1. - 5. třídy. Pravděpodobně se jednalo o první lízátkové závody, které se v Jilemnici pořádají dodnes. O 14 dní později Jilemničtí uspořádali Krajské přebory žáků a dorostu. Zde místní mládež opět ukázala vysokou úroveň.²⁰⁹ Jilemnická základna mládeže čítala v roce 1977 celkem 180 závodníků. Dobrá práce trenérů se ukazuje v pravidelném získávání přebornických titulů v žákovských i dorosteneckých kategoriích. Žactvo po několik let suverénně vyhrálo krajskou žákovskou ligu. V roce 1977 se podařilo jilemnickému dorostu obsadit výborné druhé místo v přeboru Československa družstev a to z 60 týmů. V týmu dospělých došlo k omlazení a tento krok se ukázal dobrým. Družstvo vyhrálo s převahou Národní ligu. Po jednoroční přestávce si tak družstvo zajistilo účast v nejvyšší soutěži na Mistrovství ČSSR družstev. O úspěchy se zasloužili Šír, Vejnar, Hakl a junioři Krámský a Erlebach, mezi ženami Kynčlová a juniorky Hrubá a Sladká.²¹⁰

Následující sezóna byla opět jednou z neúspěšnějších. Nadále se zlepšovala práce s mládeží. Fungovala výborná spolupráce mezi oddílem a 1. Základní školou, kde mají sportovní třídy velkou podporu. Nenavštěvují je pouze žáci z Jilemnice, ale i ze Studence, Jablonce nad Jizerou, Horní Branné, Dolní Branné, Rokytnice nad Jizerou, Vrchlabí a Semil. Tím jilemnická devítiletka zajišťuje výcvik lyžařské mládeže pro velkou část Krkonoš i podhůří. Stejně dobrá je spolupráce i s gymnáziem. Sportovní třídy gymnázia navštěvují studenti ještě z širší oblasti. Bylo pro ně nutné zajistit internátní ubytování, což se za přispění závodníků, rodičů i profesorů podařilo.²¹¹ V dubnu roku 1978 došlo k rozdělení trenérů: mladší dorostenci - Holec, mladší dorostenky - Sauer, starší dorostenci - Kraus, starší dorostenky - Henychová a junioři - Mečíř. I toto rozdělení by mělo vést ke zkvalitnění tréninku.²¹²

²⁰⁹ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

²¹⁰ Výroční zpráva lyžařského oddílu SKI 1977

²¹¹ Výroční zpráva oddílu SKI Jilemnice 1978

²¹² Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

Největším závodem pořádaným v Jilemnici byl pro rok 1978 Národní kvalifikační závod ČSR konaný na Benecku. Závodů se zúčastnilo 445 startujících. V únoru uspořádali další ročník Lízátkových závodů. Závody byly opět určeny pro děti předškolního a mladšího školního věku. Tentokrát však byly určeny pouze pro domácí, jelikož se konaly jako náborový závod. V Jilemnici totiž pocítili nedostatek nejmladšího žactva. Přeboru a mistrovství ČSSR se zúčastnilo 36 závodníků SKI Jilemnice. Nejúspěšnější byla Marcela Jebavá, která vyhrála závod na 3 km i 5 km. Žactvo vyhrálo krajský přebor družstev a dorostenci v přeboru ČSR obsadili 2. pozici. Družstvo dospělých v mistrovství ČSSR družstev v I. lize dosáhlo dosud nejlepšího umístění, kdy skončili na 3. místě. V týmu závodili: Pěnička, Šír, Hakl, Vejnar, Hrubá, Sladká, Kynčlová a Kunátová. V závodě na 70 km Po hřebenech Krkonoš hlídka SKI Jilemnice odsadila čtvrté místo z 233 startujících.²¹³

V jarním období se opět rozběhly práce na obnově, údržbě a rekonstrukci tréninkových zařízení. Dne 17. 4. 1978 byl schválen projekt startovní plochy na Benecku. Započalo jednání o výkupu pozemků. Řešila se finanční otázka postavení zázemí startu a cíle včetně přívodu vody a elektrické energie na Benecko. Pokračovalo odstraňování pařezů, rozstřelování skal a byly postaveny informační tabule s plánem trati a směrovky. V květnu jednaly školy a oddíl se státními lesy o možnosti povolení sportovní činnosti v lese na Hraběnce a ve Žlábku. Lesy souhlasily s vykácením 50 stromů, ale trvaly na odstranění plechových značek. Značky byly udělány barevně přímo na stromy. Mnoho hodin práce se také věnovalo údržbě tratí na Benecku a asfaltové dráhy na kolečkové lyže. Na konci srpna byla na výborové schůzi projednávána podpora zřízení Lyžařského muzea v Jilemnici s celostátní působností a s podporou KRNAP. V zimě 1978 - 79 bylo na Benecko pořízeno sněžné pásové vozidlo Lavina. Připraveno bylo tažné zařízení za Lavinu na vytváření stop. Dále byly pořízeny náhradní součástky na skútr.²¹⁴

²¹³ Výroční zpráva oddílu SKI Jilemnice 1978

²¹⁴ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

Jilemničtí se 9. 12. 1978 účastnili slavnostního odhalení pamětní desky k založení svazu lyžařů v Jablonci nad Jizerou u příležitosti 75. výročí založení svazu lyžařů. Odhalení se účastnili Karel Smola, Jindra Hoch a Karlík. V prosinci se také konalo soustředění dorostu a dospělých na Jilemnické boudě. Účastníci najezdili kolem 40 km za den. Problémy dvou děvčat se zády vyvolaly snahu o zajištění doktora na část úvazku. Dalším problémem byla kvalita tratí. Museli si tratě upravovat sami. V lednu si na nových tratích na Benecku uspořádali kontrolní závody žactva a dorostu jako přebor oddílů.²¹⁵ Taktéž na Benecku následovaly NKZ a CKZ dorostu. Domácí dorostenci a dorostenky si vedli velmi dobře a umísťovali se na předních pozicích. Jilemničtí pořádali také závěrečné kolo ligy dospělých a Přebor ČSR na Mísečkách. Dne 26. 2. 1979 se konaly již tradiční Lízátkové závody. Závody se povedly, ale účast žáků 5. třídy byla velmi nízká, ačkoli právě tyto děti mohly být adepty pro nástup do sportovních tříd. Jilemničtí závodníci se s úspěchem účastnili oblastních závodů, krajských i národních přeborů a také Zlaté lyže. Na Zlaté lyži měli velmi dobře připravené tratě a úroveň závodu ještě zvýšila mezinárodní účast Norska a SSSR. Nejlépe si vedli Bárta, Hakl, Šír a Marcela Jebavá. V ligové soutěži družstvo Ski Jilemnice obsadilo třetí místo. Dne 18. 3. se závodů na 70 km Po hřebeni Krkonoš zúčastnily z Jilemnice 2 hlídky žen a 2 hlídky mužů. Hlídka žen dokázala vyhrát.²¹⁶

Na jaře roku 1979 započaly diskuze o tom, zda je účelné ještě udržovat skokanský můstek pod lázněmi. Nakonec bylo rozhodnuto, že dojde k odmontování veškerých dřevěných věcí na můstku, aby nedošlo k úrazu a připevnění cedule se zákazem vstupu. Opravy byly plánovány až příští rok. Přes letní prázdniny musel oddíl vyřešit problém nedostatku trenérů na sportovním gymnáziu. Odešli totiž Ing. Vejnar a Soukup. Dále se v létě konaly taneční zábavy, přespolní běhy, proběhla úprava tratí na Benecku, úprava příkopů a přejezdů na asfaltové dráze a příprava otoček na dráze na kolečkové lyže. V roce 1980 se plánují tyto otočky potáhnout asfaltem.²¹⁷

²¹⁵ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

²¹⁶ Výroční zpráva SKI Jilemnice 1979

²¹⁷ Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1971 - 1981

Rok 1980 členové Ski Jilemnice opět vyplnili obětavou prací. Na Benecku bylo na sklonku roku 23. 12. 1979 uspořádáno Mistrovství ČSSR v běhu žen na 20 km a Hančův Memoriál na 50 km. Závody byly poznamenány velmi špatným počasím a nedostatkem sněhu. Jen díky obětavosti pořadatelů závody proběhly zcela regulérně a vítězem mistrovské padesátky se stal Jiří Beran z Dukly Liberec. Kromě tohoto významného podniku uspořádali na tratích v Jilemnici další tři lyžařské závody. V lednu to byl krajský kvalifikační závod žactva pro východočeský kraj za účasti 400 závodníků, v únoru proběhly Lízátkové závody opět hlavně za účelem náboru nejmladších dětí, kterých se zúčastnilo 200 dětí. V březnu pak připravili krajský přebor dorostu na krátkých tratích, na kterém startovalo také 200 závodníků. Velký úspěch měl i čtvrtý ročník veřejného závodu v běhu Jilemnice – Žalý. Jilemničtí závodníci se úspěšně účastnili kvalifikačních závodů o postup na Přebory ČSR a Mistrovství ČSSR. Žáci se účastnili závodů krajského poháru, což je v jejich kategorii nejvyšší soutěž a krajských přeborů.²¹⁸

3.9 Činnost spolku v 80. letech 20. století

Rok 1980 byl olympijským rokem. Již XIII. zimní olympijské hry se konaly ve dnech 13. - 24. února v Lake Placid ve státě New York v USA. Zúčastnilo se jich celkem 1072 sportovců z 37 zemí světa a přibližně 6700 dobrovolníků. Za Československo odletělo bojovat 41 sportovců.²¹⁹ Mezi nimi se na startu biatlonových závodů na 10 km, 20 km a štafetovém závodě na 4 x 7,5 km objevil jilemnický rodák Zdeněk Hák. Nejvíce se mu podařil závod na 20 km, kde jako nejlepší Čechoslovák obsadil 14. místo z téměř 50 závodníků. Této olympiády se zúčastnila úspěšná závodnice Květa Jeriová Pecková, která v Lake Placid dokonce získala bronzovou medaili v závodě v běhu na 5 km.²²⁰ V jarním období s Jeriovou v Jilemnici uskutečnili besedu, v rámci které vyhodnotili nejúspěšnější závodníky oddílu. V letním období členové oddílu pracovali na údržbě dráhy na Hraběnce a tratí na Benecku a uspořádali poutní zábavu.²²¹

²¹⁸Výroční zpráva SKI Jilemnice 1980

²¹⁹DOBROVODSKÝ, V. Zimní olympijské hry v obrazech, Praha: Olympia, 1987, str. 255

²²⁰<http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1980/>

²²¹Výroční zpráva SKI Jilemnice 1980

O bohaté činnosti oddílu Ski Jilemnice v roce 1981 hovoří výčet akcí, které oddíl uspořádal. Na Benecku proběhl Krajský kvalifikační závod žactva za účasti 400 závodníků. Za krajně nepříznivých podmínek organizátoři zajistili regulérnost závodů. Následovaly Lízátkové závody za účasti 200 nejmladších dětí a televizních reportérů. Pro dorost připravili dva dvoudenní závody, které si vyžádaly nejvíce úsilí - v lednu v Jilemnicích Český pohár a v březnu na Mísečkách finále československého poháru. V obou závodech startovalo 300 závodníků. Na sklonku roku v prosinci 1981 připravili závod Jilemnické kritérium za účasti československých reprezentantů. V letním období uspořádali kontrolní závody Tréninkového střediska mládeže. V září se konal tradiční přespolní běh Jilemnice – Žalý, který je každoročně kontrolním testem státního družstva. Jilemničtí také propůjčovali tratě ke konání závodů jiných lyžařských oddílů a s organizací jim pomáhali. Proběhla i každoroční údržba, besedy a 2 poutní zábavy. Zajištěno bylo proškolení trenérů a rozhodčích. Nevětších úspěchů na poli závodním dosáhl dorostenecký tým, což svědčí o tom, že byl trénink směřován hlavně k všeobecné trénovanosti i za cenu menších okamžitých úspěchů. Závodnice Zuzka Valešová a Květa Vaníčková byly zařazeny do reprezentačního družstva juniorek, což také svědčilo i výborné práci a spolupráci oddílu, základní školy a gymnázia.²²²

Ve školním roce 1981 – 82 byla oficiálně zřízena Internátní sportovní škola při Gymnáziu v Jilemnicích ministerstvem školství.²²³ Závodníci měli reprezentovat SKI Gymnázium Jilemnice.

I v následujícím roce členové oddílu věnovali mnoho sil do reprezentace a pořádání nejenom sportovních akcí. Byly to Okresní přebor žactva, pomoc při pořádání Krajského kvalifikačního závodu žactva Sokolu Machov, stále populárnější Lízátkové závody pro nejmladší lyžaře, CKZ a NKZ dorostu, závod v přespolním běhu Jilemnice – Žalý a kontrolní sraz Tréninkového střediska mládeže. Proběhly besedy a dvě taneční zábavy, které přinesly dobrý finanční zisk. Pokračovaly úspěchy mládeže. Vzhledem k výborným výsledkům byli nominováni do reprezentačních družstev juniorů Beneš, Vaněk a Valešová. Jilemnická

²²² Výroční zpráva SKI Jilemnice 1981

²²³ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

odchovankyně Marcela Jebavá, nyní příslušnice vrcholového střediska RH Jablonec, byla zařazena do státního družstva žen.²²⁴

Závody, které v Jilemnici pořádali, byly již od počátků lyžování vždy na vysoké úrovni. Nebylo tomu jinak ani v sezóně 1982 - 1983. V prosinci uspořádali členové oddílu Krajský kvalifikační závod dorostu a závod Jilemnické kritérium. V lednu to byl Krajský kvalifikační závod žactva. V únoru pak připravili Lízátkové závody. Do konce zimní sezóny ještě proběhly CKZ dorostu a 10. dubna Mistrovství ČSSR žen na 20 km a Hančův memoriál v běhu na 50 km. Mistrem Československa se stal stejně jako před třemi lety, kdy se v Jilemnici konal Hančův memoriál naposledy, Jiří Beran. V dalších pěti závodech byl jilemnický oddíl jako spolupořadatel. V letním období proběhla beseda s Květou Jeriovou a Marcelou Jebavou, dvě poutní taneční zábavy a údržba a zdokonalování tréninkového vybavení oddílu. Po celou sezónu závodníci ukazovali ve všech věkových kategoriích výbornou úroveň lyžování v Jilemnici a v dorostencích téměř neměli konkurenci.²²⁵

V roce 1984 si spolek SKI Jilemnice připomněl 90 let od svého založení. V lednu členové zorganizovali okresní přebor žactva v závodě štafet. Ve stejném měsíci se konaly Lízátkové závody s rekordní účastí začínajících lyžařů. Jedním z vrcholů jilemnické zimní sezóny byl přebor ČSR dorostu v běhu na lyžích. V Jilemnici tak mohli přivítat nejlepší závodníky dorosteneckých kategorií z Čech a Moravy. Vyvrcholením oslav 90 let oddílu bylo uspořádání Mistrovství ČSSR ve vytrvalostních bězích na 20 km a 50 km. Díky dobrému počasí a organizaci byl závod hodnocen nadřizenými orgány ČSSR jako jeden z nejlepších za poslední léta. Sešla se skupina kvalitních závodníků a závod se těšil i velkému zájmu lyžařské veřejnosti.

²²⁴ Výroční zpráva SKI Jilemnice 1982

²²⁵ Výroční zpráva SKI Jilemnice 1983

Obr. 20: Funkcionáři a rozhodčí na startu 57. ročníku Hančova memoriálu

I v roce 1984 předváděli závodníci výbornou úroveň lyžování v Jilemnici a především kvalitní přípravu mládeže. Po několika velmi úspěšných letech však letos dorost polevil a získání nejvyšších pozic bylo skromnější. Naopak zima pro juniory byla velmi úspěšná, ale bohužel junioři Prachal, Hájek, Valešová a Vaníčková skončili studium na gymnáziu a odešli do oddílů vysokých škol. Aleš Vaněk navíc odešel na vojenskou službu a v jilemnickém oddíle skončila i dlouholetá opora Vašek Šír. Do dalších let tak bylo velkým cílem sestavení nového kvalitního týmu, který by se dostal na bývalou úroveň. V letním období proběhla opět beseda s nejlepší sportovkyní roku 1984, Květou Jeriovou. Rodačka z nedaleké obce Zálesní Lhota, se s jilemnickými sportovci podělila o dojmy z velmi úspěšné olympijské sezóny.²²⁶ Na 14. zimních olympijských hrách, které hostilo ve dnech 8. - 19. února roku 1984 bosenské město Sarajevo v bývalé Jugoslávii, získala dva cenné kovy. Her se zúčastnilo celkem 1272 sportovců ze 49 zemí světa, bezmála deset a půl tisíce dobrovolníků a 7393 akreditovaných novinářů. Květa Pecková získala bronzovou medaili v individuálním závodě v běhu na 5 km. Ve štafetovém závodě společně s Gabrielou Svobodovou, Blankou Paulů a Dagmar Švubovou ukořistily dokonce medaile stříbrné.²²⁷ Blanka Paulů, účastnice tří

²²⁶ Výroční zpráva SKI Jilemnice 1984

²²⁷ <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1984/> 1.5.2013

zimních olympijských her a držitelka bronzové olympijské medaile ze štafety, ukončila svou závodní kariéru v létě 1985. Poté se začala věnovat trenérské práci na internátní sportovní škole v Jilemnicích.²²⁸

V roce 1985 Československo oslavilo 40. výročí osvobození. Vyvrcholením těchto oslav pro sportovce byla Československá spartakiáda. Lyžaři sice přímo necvičili na Strahově, ale podporovali její zdařilý průběh. Dne 27. ledna si uspořádali Spartakiádní den. Při něm proběhly tradiční Lízátkové závody rozšířené o kategorii dospělých. Členové oddílu Ski v roce 1985 uspořádali také Jilemnické kritérium pro dorost a dospělé, Krajský kvalifikační závod žactva, Okresní přebor žactva v závodech štafet a 21. září tradiční přespolní běh na Žalý. Všechny závody měly dobrou sportovní i pořadatelskou úroveň. Kvůli hospodářským důvodům opět uspořádali poutní taneční zábavy, ale jejich úroveň zhodnotili jako špatnou. Velký kus práce byl odveden na údržbě lyžařských zařízení v Jilemnicích i na Benecku. Byla to především údržba poškozené tratě těžbou dřeva, mnohé úseky byly vylepšeny a rozšířeny. V soutěži o vzorný oddíl, ve které po několik let získával oddíl SKI bronzové a stříbrné plakety, usilovali již druhý rok o získání zlaté plakety. Bohužel zatím neúspěšně. Podařilo se získat novou trenérku pro nejmladší žactvo, trenéra pro dorost a vedoucího pro družstvo dospělých startující v obnovené soutěži družstev v I. lize. V sezóně se velice dařilo žactvu, především ve štafetě těžko hledali soupeře. Na přeboru ČSR jilemnické družstvo tvořilo druhý nejpočetnější oddíl a přeboru ČSSR se účastnilo 10 jilemnických závodníků. Dorost sice nebyl tak úspěšný jako v předchozích sezónách, i přesto se dařilo např. Semerákové, Synovcové a Soumarovi. Dospělí získali na přeborech ČSR a ČSSR celkem 7 medailí. Josef Vejnar si velmi dobře vedl v lize dálkových běhů, kde celkově obsadil třetí příčku.²²⁹ Jilemničtí opětovně uspořádali Hančův memoriál v běhu na 50 km, který tentokrát vyhrál Milan Blažko.

Činnost oddílu byla v roce 1986 opět velmi úspěšná. Nedílnou součástí práce lyžařského oddílu byla i soutěž „Soutěž vzorných“. Do této soutěže je oddíl zapojen již od roku 1972, kdy získal titul „Vzorný oddíl III. stupně“. Již potřetí

²²⁸ <http://www.olympic.cz/front/athlete/14771.5.2013>

²²⁹ Výroční zpráva SKI Jilemnice 1985

obhájil stříbrnou plaketu ČÚV ČSTV a po splnění úkolu v závazku uložené, doufal oddíl v získání Zlaté plakety. I v roce 1986 členové SKI odpracovali mnoho brigádnických hodin na údržbě tratí a přilehlých buněk. Oddíl uspořádal Kritérium pro dorost a dospělé, 11. ledna Krajský kvalifikační závod žactva, 9. února Lízátkové závody zároveň s okresní ligou žactva, 22. - 23. února Přebor ČSR dorostu a v září byla pořadatelská činnost ukončena během na Žalý. Největší akcí byl Přebor ČSR, ale výborně připraveny byly po sportovní i společenské úrovni všechny podniky. Závodníci oddílu se účastní všech významných událostí na národní úrovni. Sportovní výsledky ve všech věkových kategoriích byly opět výborné. Nejvíce se dařilo žactvu.²³⁰

Po několika letech úsilí, se konečně lyžařskému oddílu SKI Jilemnice v roce 1987 podařilo získat v soutěži „Vzorných oddílů“ Zlatou plaketu ČÚV ČSTV. Tím byla oceněna snaha celého oddílu. Přesto však neustalo úsilí na zlepšování. V předchozích letech byla zajišťována materiálně - technická základna především na Benecku, proto se v tomto roce zaměřili na jilemnickou Hraběnku. Došlo k úpravě zatáček a můstků, natření buněk uvnitř i zvenčí, usazení čekáren a k postřihu asfaltové dráhy. V akci „Z“ MěNV Jilemnice postavili na Hraběnce sociální zařízení se splachovacím WC. Na Benecku se provedl pouze základní úklid tratí a buněk. Organizační činnost byla také nemalá. Prvním závodem bylo tradiční silvestrovské kritérium pro dorost a dospělé, v kterém startovalo 200 závodníků. Následovaly krajské přebory žactva a dorostu, Lízátkové závody a Okresní žákovská liga. Vyvrcholením jilemnické sezóny bylo Mistrovství ČSSR ve vytrvalostních bězích, Hančův memoriál. Poprvé se startovalo hromadně.²³¹ Závod byl výborně připraven. Mezi muži závod ovládl Martin Petrásek z Dukly Liberec.²³² Na podzim se konal přespolní běh Jilemnice – Žalý. V zimní sezóně Jilemničtí zajišťovali úpravu tratí v Jilemnicích i na Benecku pro cizí oddíly, různé podniky i sportující veřejnost. Ve sportovní činnosti si Ski drží stále vysokou úroveň. V soutěžích družstev žactvo z 36 oddílů skončilo stříbrné, dorost svou kategorii vyhrál a dospěl v lize ČSSR

²³⁰ Výroční zpráva SKI Jilemnice 1986

²³¹ Výroční zpráva lyžařského oddílu SKI Jilemnice 1987

²³² 100. Výročí tragédie Hanče a Vrbaty, Jilemnice: Gentiana 2013, str 26

obsadili 8. místo z 12 celků. Nejvíce bodů pro družstvo získali Ing. Štoček a M. Bártová.²³³

Jilemnický oddíl každoročně pořádal několik podniků. V roce 1988 byl první závodem 17. ledna pořádaný Krajský kvalifikační závod žactva na Horních Mísečkách. Následovaly Lízátkové závody konané 22. února, kde se opět předvedlo mnoho nadějných dětí mezi předškoláky i dětmi mladšího školního věku. Krajský přebor dorostu se v Jilemnici konal 5. března. Ve všech kategoriích se na první místa dostali závodníci Ski a žáci gymnázia. Tento rok se konalo Jilemnické kritérium až 26. března, protože v obvyklém prosincovém termínu ho nebylo možné uspořádat. Na start se dostavila převaha domácích závodníků a závodnic. Závodníci s úspěchy objížděli závody ve svých kategoriích. V létě kromě tréninkového tábora na Vranově absolvovali v Jilemnici společné tréninky převážně na kolech. Plně se také věnovali zvelebování a údržbě tratí a zázemí na Benecku i v Jilemnici. V Jilemnici pak plánovali společně s biatlonisty úpravy asfaltu a výstavbu střelnice. U buněk pak připravovali přístavbu garáže na Lavinu. Kromě práce si udělali čas i na zábavu v podobě taneční zábavy. V září změřili své síly na přespolním běhu Jilemnice – Žalý.²³⁴ V roce 1988 se konaly další, již 15. ZOH. Československo v Calgary reprezentovalo 59 sportovců, z toho 10 žen. Sportovci vybojovali celkem tři cenné kovy. Dvě medaile získali skokani na lyžích a třetí přivezla mužská štafeta na 4 x 10 km. Do nominace se prosadil absolvent jilemnické školy Tomáš Kos.²³⁵

S koncem roku 1988 se Jilemničtí rozloučili dne 31. 12. pořádáním tradičního Jilemnického kritéria. Závod se konal na tratích na Benecku za účasti 220 závodníků. Pro nejlepší byly zajištěny medaile, skleničky, balíčky a knihy. K dopravě mezi Jilemnicí a Beneckem byl objednaný autobus. Sportovní výsledky pro SKI Jilemnice byly velmi dobré, protože kromě kategorie žen se vždy domácí umístili na stupních vítězů. Nejvíce se dařilo mezi muži Benešovi. Dne 14. 1. oddíl uspořádal Krajský přebor žactva, kde opět ve všech kategoriích Jilemničtí získali

²³³ Výroční zpráva lyžařského oddílu SKI Jilemnice 1987

²³⁴ Zápisy Oddíl SKI Jilemnice 1987 - 1990

²³⁵ http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko_na_Zimn%C3%ADch_olympijsk%C3%BDch_hr%C3%A1ch_1988 1.5.2013

medaili. V březnu byl připraven ještě krajský přebor dorostu, na který se přes problémy podařilo kvalitně připravit tratě. Zimní sezónu ukončilo poslední mazání, které organizoval Erlebach a byly zde vyhlášeny výsledky žactva dorostu i dospělých. Hodnocení to bylo příjemné, protože dlouhodobou vysokou úroveň žactva a dorostu podpořili svými výkony i dospělí. V 1. běžecké lize získali výborné třetí místo, což je po dlouhé době vynikající výsledek. Umístění dosáhli v sestavě Havlová, Harcubová, juniorka Štočková a dvě postaršené dorostenky, dále Beneš, Plecháč, Štoček, Rezler a junior Fejfar. Přes léto kromě tréninkového procesu pokračovaly práce na tratích na Hraběnce i na Benecku. Hlavním úkolem byla dostavba garáže pro Lavinu. Jilemnice se rozhodla zřídit nové tratě na Medvědině. Správa KRNAP povolila provádět úpravy. V září pokračoval trénink v podobě účasti na přespolních bězích, závodech na kolečkových lyžích a pořádání přespolního běhu Jilemnice – Žalý.²³⁶

Dění v lyžařském oddílu Ski Jilemnice ovlivnila v roce 1989 i politická situace. Sametová revoluce, která se odehrála v listopadu 1989, vedla k pádu komunistického režimu a nastartovala velké změny ve společnosti. Ty se projevíly i v tělovýchově a v oddílu Ski taktéž. Lyžaři v Jilemnici se dočkali návratu k původnímu historickému názvu: Český krkonošský spolek Ski Jilemnice.²³⁷

I pod původním jménem spolek pokračoval v práci na lyžařském zázemí, pořádání závodů a dalších akcí i v pilném tréninku. Jilemničtí uspořádali v roce 1990 Krajské kvalifikační závody žactva a dorostu a zároveň závod pro dospělé. Vše se odehrálo 13. - 14. ledna na Horních Mísečkách. Nejlepší výsledky předvedlo žactvo, kde se projevila možnost trénovat a znalost tratě.²³⁸ Dobrá účast byla i na tradičním Jilemnickém kritériu pro dorost a dospělé. Mnoho sil museli členové oddílu vložit i do pořádání přeboru ČSSR dorostu, který převzali od Šumavanu Vimperk. Tento oddíl musel závod odřeknout pro nedostatek sněhu. Závody se konaly na Benecku. Dobrých výsledků dosáhli členové oddílu i studenti gymnázia. Po posledním mazání, kde byly zhodnoceny výsledky, byli představeni nejlepší závodníci ve výlohách obchodů ve městě. Přespolní běh Jilemnice – Žalý

²³⁶

²³⁷ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

²³⁸ Zápisy Oddíl SKI Jilemnice 1987 - 1990

byl již tradičně pořádán v podzimním období. Pořadatelům se osvědčil hromadný start všech závodníků kvůli přehlednosti. Ještě před začátkem další lyžařské sezóny proběhlo soustředění žactva, formou každodenního dojíždění na sních, za finančního příspěvku účastníka a oddílu. V sezóně 1989 – 1990 se prvně v plánech závodů objevuje rozdělení, zda se závod pojede klasicky nebo bruslením.²³⁹ Značí to o dalším kroku v rozvoji lyžování, bruslení vedlo ke zrychlení a také ztraktivnění pro diváky. V počátcích lyžaři používali bruslení jednostranné, postupně přešli na oboustranné, ale pouze ve finiších závodů, kde potřebovali zrychlit. K rozšíření došlo v 80. letech 20. století, kdy se průkopníci volného způsobu začali ve větší míře objevovat na stupních vítězů. Zařazením bruslení byl také rozšířen program závodů o další tratě.

Ani v roce 1991 si Jilemnice pořadatelsky neodpočala. Oddíl připravil krajské přebory dorostu pořádané na Benecku. Ski Jilemnice získalo hned dva přebornické tituly. Kvalitu žákovského družstva ukazuje umístění ve starších žácích, kde se do první desítky vešlo 7 chlapců z Jilemnice. V únoru následoval veřejný závod v Jilemnici, kterého se zúčastnilo 88 závodníků. V lize dospělí obsadili celkově 4. místo, což je výborný výsledek. Většinu bodů pro tým však získali junioři. Členové oddílu všech věkových kategorií pravidelně pomáhali na brigádách v Jilemnici, na tratích na Benecku i na úklidových pracích po zimní sezóně na Horních Mísečkách. Třicet devět osob ze SKI se účastnilo prvomájového pochodu. Akce se velmi vydařila. Koncem roku 1991 se také začíná řešit otázka zřízení Sportcentra v Jilemnici se Svazem lyžařů, prozatím byly probírány možnosti financování a předložení rozpočtu. V říjnu pokračují závody v podobě přespolního běhu Jilemnice - Žalý. Nastal problém se složením družstva na další sezónu ligových závodů. Řešením nedostatku žen by mohlo být zařazení biatlonistky Jany Novákové, která byla ovšem v republikové reprezentaci. Nakonec za družstvo závodili Plecháč, Kopecký, Šretr, Brada, Hofman, Špaček, Petr, Horcubová Jana, Rázlová Jana, Hamáčková a biatlonistka Háková.²⁴⁰

²³⁹ Zápisy SKI 1990-1991

²⁴⁰ Zápisy ČKS SKI Jilemnice 1991 - 1993

Rok 1992 se pojil s Mistrovstvím republiky žactva a NKZ dorostu. Při závodech dorostu bylo ubytováno asi 100 lidí v internátech, 20 lůžek u pana Čecha, zbytek míst byl zajištěn v sokolovně. Další akcí byly Lízátkové závody a koncem roku nechybělo ani Jilemnické kritérium a veřejný závod žactva. Domácím závodníkům se nedařilo pouze na těchto podnicích, ale i jinde. Na mistrovství republiky obsadilo družstvo Ski Jilemnice celkově 8. místo v 1. lize smíšených družstev. Pro Jilemnici získal Tomáš Goder výborné 4. místo na Mistrovství světa v letech v Harrachově. Dne 10. dubna byla připravena beseda s bývalými žáky jilemnických škol a československými olympioniky, kterými byli: T. Goder, T. Kos, M. Ryppl a další. Zářijový běh na Žalý byl rozšířen o běh na dráze pro osm nejlepších. Projednávalo se také zřízení půjčovny lyží v buňce na Benecku, ale pouze v případě, že se tam sežene schopný člověk. Provoz a pronájem lyžařských tratí se řešil s obecním úřadem Benecko. Pomocí zveřejňování dobrých výsledků svých závodníků se SKI snažilo nalézt sponzory. Ski totiž zajišťovalo autobusy na tréninky a částečně také hradilo náklady na závody, proplácelo úpravu tratí a další práce spojené s přípravou lyžařského vybavení.²⁴¹ Český krkonošský spolek SKI Jilemnice dne 17. 6. 1992 získal svoji právní subjektivitu a tím se naprosto osamostatnil a vystoupil z tělovýchovné jednoty Jilemnice.²⁴² Dne 1. 9. vznikl samostatný účet u České spořitelny Jilemnice, na který jim TJ převedl zůstatkové peníze. Dále byla podepsána smlouva o majetkovém vyrovnání s TJ a pozměněny stanovy.

²⁴¹ Zápisy ČKS SKI Jilemnice 1991 - 1993

²⁴² Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

3.10 ČKS Ski Jilemnice po vzniku České republiky

Dne 1. ledna roku 1993 byl významným mezníkem v historii Českého státu, kdy vznikla samostatná Česká republika a vstoupila v účinnost její ústava. Pro chod spolku to však neznamenovalo žádné velké změny. Práce spolku pokračovala v kolejích zaběhnutých v předchozích letech. Závodníci se nadále účastnili veškerých závodů v okolí a kvalifikačních bojů na mistrovství republiky ve všech kategoriích. Některé mistrovské závody Jilemničtí i sami pořádali. Spolek pokračoval v pořádání tradičních závodů, mezi které už dlouhá léta patří Lízátkové závody a Běh Jilemnice – Žalý.

Lízátkové závody se poprvé vyskytly v programu závodů ČKS Ski Jilemnice v roce 1977. Od tohoto roku se závody pro děti předškolní a mladšího školního věku konají každoročně. Ročníky s účastí přes 300 dětí nebyly výjimkou. V roce 2006 proběhl tento závod s podtitulem: „Hledá se nová Kateřina Neumannová“, což přesně vystihuje původní záměr závodu. Hlavním cílem totiž bylo přivést děti k závodní podobě lyžování a objevení nových talentů.

Obr. 21: Lízátkové závody 2013

Počátky závodu Běh na Žalý spadají do let 1966 a 1967, kdy proběhly dva neoficiální závody. Zakladatelem závodu byl PaedDr. Jaroslav Honců, který v té době vedl přípravu reprezentačního družstva lyžařů běžců Československa. Závod mu poskytl informace o fyzické výkonnosti závodníků a jiné hodnoty. V pátém ročníku konaném v roce 1972 došlo ke změně tratě. Dosud se totiž běhalo nahoru i dolů, kdežto nyní závodníky čekal pouze výklus vzhůru. Seběh byl totiž shledán za příliš nebezpečný. V osmdesátých letech byl přesunut start závodu nejprve pod lázně na bývalé kluziště a poté k „Jarmaře“ v Hrabačově. Vypsány byly kategorie i žen, dorostenců a dorostenek. Rok 1990 přinesl změnu ve způsobu startu, poprvé se totiž startovalo hromadně. V předchozích ročnících byla start intervalový stejně jako běžné v lyžařských závodech. V roce 2001 byl přesunut start na jilemnické náměstí a pozměněna trať. Nově byl také pro vítěze připraven putovní pohár. Poslední změna proběhla před 43. ročníkem v roce 2010. Byl nově připraven start na náměstí a tím i změněna délka tratě.²⁴³

Přibližně od roku 1988 se olympijských her kromě členů ČKS Ski Jilemnice začali účastnit i absolventi místních sportovních tříd základní školy a gymnázia. Obrovským úspěchem a oceněním práce jilemnických trenérů byly ZOH 1998 v japonském Naganu. Ve výpravě na ZOH bylo 16 členů, kteří začínali svou kariéru jako žáci sportovních tříd v Jilemnici. Tak malé šestitisícové podkrkonošské městečko mělo na ZOH rekordní účast, kterou těžko překoná nejen jiné české, ale i světové město. Mezi závodníky to byli Zdeněk Vítek, Jiří Holubec, Eva Háková, Kateřina Losmanová, Irena Vedralová, Jan Matura, Michal Doležal, Jana Šaldová a Jan Pecka. Doprovodný tým jim tvořili jilemničtí trenéři, asistenti, servisman i lékař výpravy.²⁴⁴

Dne 3. února 2002 byla slavnostně otevřena nová, 12,5 km dlouhá turistická trať okolo Jilemnice s názvem „Buď fit“.²⁴⁵ Tato dráha je určena především rekreačním lyžařům, což napovídá i její název.

²⁴³ <http://www.skijilemnice.cz/web/beh-na-zaly/zaly-historie> 18.5.2013

²⁴⁴ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

²⁴⁵ Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku, Jilemnice:Gentiana, 2004

V roce 2005 se aktivitou Aleše Kožnara, Petra Svobody a Leoše Erbeny podařilo obnovit původní lyžařské tratě na Hraběnce, které byly nově označeny. Proběhlo prosekání a prokletění těchto tratí, barevné označení a 31. 8. 2005 byla slavnostně pověšena nová mapa těchto tratí. Bylo přitom odpracováno okolo 100 brigádnických hodin. Na úpravách a značení tratí se dále podíleli: Stanislav Kracík, Luboš Šnajdr, Jan Matoušek, Karel Král, Petr Svoboda, Stanislav Henych a orientační běžci Evžen Malý se dvěma závodníky. Tímto zároveň vzniklo znovuzrození oblíbeného závodu Jilemnický kros, kdy 10. ročník se uskutečnil v roce 2005. Po úmrtí Oldy Hrubého, autora nápadu uspořádat tento závod, se rozhodl výbor ČKS SKI Jilemnice po dohodě s rodinou pořádat tento běh, jako memoriál Oldy Hrubého. Rodina Hrubých dodala cenu, ze které byl vyroben věčně putovní pohár se jmény vítězů. Pohár byl 28. 10. 2007 slavnostně předán prvnímu vítězi memoriálu manželkou Oldy Hrubého, paní Hanou Hrubou. Tento obnovený závod je spolkem pořádán dodnes a v roce 2012 se uskutečnil již 17. ročník. Každoročně se závodu zúčastní kolem stovky sportovců.²⁴⁶

Od roku 1905 se jezdilo pravidelně Mistrovství zemí Koruny české v běhu na 50 km. V Jilemnici se v osmdesátileté historii jela Mistrovská 50 nebo Hančova memoriálu celkem 20 krát. Naposledy to bylo v roce 2007. Tehdy vznikl nápad, aby se jezdila Mistrovská 50 pravidelně v Jilemnici a byla součástí dálkových běhů. Vzhledem k tomu, že tato úvaha neprošla, výbor ČKS SKI Jilemnice rozhodl o vytvoření nového závodu, který se bude pravidelně organizovat každý rok. Do seriálu dálkových běhů Ski Tour tak byl zařazen vedle závodů Jizerská 50, Orlického maratonu a Šumavského maratonu i závod Jilemnická 50. Na schůzce v Praze Stanislav Henych a Petr Svoboda domluvili jméno seriálu, společnou propagaci, termíny závodů, časomíru, způsob financování, odměny a další. Tato schůzka odstartovala přípravy na nový tradiční závod. V průběhu léta 2007 Petr Svoboda a předseda Stanislav Henych postupně projždili okolí Jilemnice a připravili trasu v Jilemnici na Hraběnce, směrem k Mříčné okolo Klimentova vrchu, nad kravín ve Mříčné, dále směrem ke Kruhu a Roztokám, zpět přes Hraběнку do prostoru buněk. Trasa byla 25 km dlouhá. Vedla mírně zvlněným

²⁴⁶<http://www.skijilemnice.cz/web/jilemnický-kros/historie-kros-12.5.2013>

terénem po lukách a polích v okolí Jilemnice. V nejvyšším bodě se otvírá krásný pohled na panorama Krkonoš, Kotel, Žalý apod. Na podzim byla vytvořena náhradní trať v prostoru mezi Beneckem a Mísečkami. Této náhradní trati se muselo kvůli sněhu využít hned při první Jilemnické 50 v roce 2008. Z šesti prozatím pořádaných ročníků tohoto závodu se závod uskutečnil pouze jednou na jilemnické trati. Počet závodníků se z necelých 200 při prvním závodu vyšplhal až k 800 startujících. To svědčí o velké oblibě, kterou si závod hned od počátku získal.²⁴⁷

K pravidelně pořádaným závodům přibyl koncem devadesátých let závod Velká cena Jilemnice. Závod pořádaný v prosinci se stal součástí kontinentálního poháru - Slavic cup. V roce 2012 ho závodníci absolvovali již po sedmácté. Závody jsou dvoudenní, v sobotu se jezdí klasickou technikou a v neděli volnou technikou. Domácí závodníci pravidelně získávají dobrá umístění i v mezinárodní konkurenci.²⁴⁸

Mimo závody, které patří každý rok do jilemnické termínové listiny, pořádají i kvalifikační závody jednotlivých kategorií, mistrovství České republiky, závody horských kol, duatlony, triatlony a další závody propagující sport. Jilemničtí závodníci se účastní závodů na regionální, celostátní i mezinárodní úrovni.

Dlouholetá tradice kvalitní péče o lyžařskou mládež se nadále projevuje ve výsledcích mladých závodníků. Do současnosti se v Jilemnici udržely sportovní třídy na jilemnické Základní škole i Gymnáziu. Základní škola rozvíjí lyžování, atletiku a kopanou. Studenti Gymnázia se mohou věnovat běžeckému lyžování, biatlonu, skoku, severské kombinaci, alpským disciplínám, snowboardingu a atletice.

Při jakémkoli výročí nynější členové spolku rádi vzpomenou na své předchůdce nebo výročí založení spolku či lyžařského svazu. Pravidelně pořádají vzpomínku u mohyly Hanče a Vrbaty, kde se scházejí každý rok. V roce 2013 bylo již 100. výročí tragédie Hanče a Vrbaty. Jilemničtí v čele s předsedou

²⁴⁷<http://www.skijilemnice.cz/web/jilemnicka50/jilemnicka50historie>12.5.2013

²⁴⁸<http://www.skijilemnice.cz/web/fis-race/fis-archiv>12.5.2013

spolku Stanislavem Henychem připravili bohatý třídní program. Vše odstartovalo v pátek mistrovstvím ČR v běhu na lyžích závodem štafet. Poté proběhlo uctění památky u hrobů Hanče v Jilemnici a Vrbaty ve Mříčné a u domku v Hrabačově, odkud odešel Bohumil Hanč k poslednímu závodu. V sobotu program pokračoval mistrovstvím ČR v běhu na 50 km – 86. Hančovým memoriálem na Horních Mísečkách. Odpoledne členové Horské služby na jilemnickém náměstí předvedli svou techniku a ukázky zásahů. Po 100 letech zde byly představeny rodiny potomků Hančových a Vrbatových. Na slavnostní večer ve společenském domě Jilm byli pozváni pováleční vítězové Hančových memoriálů. Sešlo se celkem 14 vítězů, dále vystoupily Květa Jeriová – Pecková a Blanka Paulů. Proběhl také rozhovor s potomky obou hrdinů. Vyvrcholením celého programu bylo uctění památky položením věnců u mohyly na Zlatém návrší, v místech původní tragédie a tím i pokračování v tradici setkávání na tomto místě každý rok dne 24. března v 16:00 hodin. Pietního aktu v 16 hodin se zúčastnilo okolo 400 lyžařů - zástupců klubů, Horské služby z Krkonoš a Jizerských hor.²⁴⁹ V příštím roce čeká ČKS Ski další významné jubileum, a to 120 let činnosti spolku.

²⁴⁹<http://www.skijilemnice.cz/web/100vyroci-tragedie-hv>12.5.2013

Shrnutí a závěry

V této diplomové práci popisují historii, vznik a vývoj Českého krkonošského spolku Ski Jilemnice od jeho počátků do současnosti. Zmiňují se zde i o původu lyží a počátcích lyžování v českých zemích. Historie tohoto spolku nebyla zatím nikdy jako celek zpracována.

Historie lyžování v Jilemnici má dlouholetou tradici sahající až do roku 1892, kdy objednal hrabě Harrach první pár lyží. Český krkonošský spolek Ski Jilemnice byl prvním lyžařským spolkem založeným v Krkonoších a jedním z prvních spolků ve střední Evropě. Místní průkopníci lyžování v roce 1903 napomohli i vzniku Svazu lyžařů republiky Československé, což byl první lyžařský svaz na světě. Vedle českých spolků, mezi které patřil i ČKS Ski, v Krkonoších vznikaly i spolky německé.

Spolek překonal složitá období, mezi které patřily především 1. a 2. světová válka. Během válečných konfliktů byla činnost spolku značně omezena, hlavně kvůli odtržení území Krkonoš. Spolek však nikdy nezankl a je aktivní dodnes. V průběhu let se pouze měnil jeho oficiální název.

Důležitým mezníkem v historii spolku byl VIII. mezinárodní lyžařský závod na 50 km. Při tomto závodě tragicky zahynul člen ČKS Ski Jilemnice Bohumil Hanč, jeden z tehdejších nejlepších lyžařů, společně se svým kamarádem Václavem Vrbatou. Vzpomínky na tuto událost přetrvávají v Jilemnici dodnes. Na místě události byl vybudován památník, u kterého se lyžaři každoročně schází.

Od počátků lyžování se v Jilemnici kladl důraz na výchovu lyžařské mládeže. V 60. letech 20. století byly založeny sportovní třídy nejprve při základní škole a o několik let později i při gymnáziu. Jilemnická mládež tak má výborné tréninkové podmínky a stále patří mezi nejlepší v republice.

Tréninkové zázemí v Jilemnici prošlo velkou změnou. První skokanský můstek byl vybudován v Dolních Štěpanicích na konci 19. století. Ten byl několikrát rekonstruován a přestavován. Další skokanský můstek byl vybudován v Jilemnici

pod lázněmi. Okolí Jilemnice bylo využíváno především k běžeckému lyžování. Pro malou nadmořskou výšku se však v Jilemnici často potýkali s nedostatkem sněhu. Proto v 70. letech vybudovali běžecké tratě na nedalekém Benecku. Zároveň upravovali a rekonstruovali tratě v Jilemnici na Hraběnce a pro letní období postavili dráhu na kolečkové lyže.

Český krkonošský spolek Ski Jilemnice nadále pokračuje ve své činnosti. V roce 1997 byla dokončena stavba lyžařského vleku na Kozinci a v roce 2002 spolek otevřel novou lyžařskou trasu „Bud' fit“.

Velkou zásluhu na nynější činnosti spolku a udržování dobrého jména jilemnického lyžování má jeho předseda, bývalý reprezentant v lyžování a od roku 2000 předseda ČKS Ski Jilemnice, Stanislav Henych.

Seznam použitých zdrojů:

Knižní publikace

- 1) BARTOŠ, M. a LUŠTINEC, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988
- 2) COCHLAR, O. *Lyžařova abeceda*. Brno: Vyd. odb., 1934, str. 9
- 3) ČTVRTEČKA, J. *Lyžování*, Praha: SPN 1967
- 4) DOBROVODSKÝ, V. *Zimní olympijské hry v obrazech*, Praha: Olympia, 1987
- 5) GNAD, T. a kol. *Kapitoly z lyžování*, Praha: Karolinum, 2005
- 6) HROCH, M a kol. *Úvod do studia dějepisu*, Praha: SPN, 1985
- 7) CHOVANEC, F. *Dějiny lyžování*, Praha: SPN, 1989
- 8) KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006
- 9) KULHÁNEK, O. *Malá encyklopedie lyžování*, Praha: Olympia 1987
- 10) KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989
- 11) SLAVÍK, J. a S. *Naše skokanské můstky*, Jilemnice: Gentiana, 2003

Periodika

- 12) AMBROŽ, J. Sáňkování v Krkonoších. *Národní listy*. roč. 57, č. 44
- 13) Bedrníkův memoriál, *Zimní sport*, roč. 17, č.
- 14) BRAUNER, O. XV. Mezinárodní závod lyžařský na 50 km v Krkonoších, *Zimní sport*, roč. 1, č. 8
- 15) Česká Krkonošský Spolek Ski, *Zimní sport*, roč. 24, č.7
- 16) ČÍHAL, K. Na mistrovství ČSR, *Zimní sport*, roč. 27, č.1
- 17) FIS 1939 poprvé bez nás, *Zimní sport*, roč. 28, č. 3
- 18) Chamonix – odjezd výpravy, *Zimní sport*, roč. 13, č. 4
- 19) JEDLIČKA, M. Hrdinná sága českého lyžování, *SKI magazín*, 2003, roč. 9, č. 1, s. 74 – 76.
- 20) JÍLEK, J. Ze závodů, *Zimní sport*, roč. 1, č. 3
- 21) JÍLEK, J. Veřejné lyžařské závody v Jilemnici, *Zimní sport*, roč. 1, č. 4
- 22) K 36. Mezinárodním závodům, *Zimní sport*, roč. 20, č. 4
- 23) KALIBERA, J. Jilemnice 1931, *Zimní sport*, roč. 20, č.6

- 24) KALIBERA, J. Mistrovství Svazu RČS 1927, *Zimní sport*, roč. 16, č. 6
- 25) KALIBERA, J. Synáčkův memoriál, *Zimní sport*, roč.16, č. 5
- 26) KOMÁREK, I. Lyžařství na Zimní Olympiádě ve Sv. Mořici, *Zimní sport*, roč.17, č. 7
- 27) KRAUS, J. Naše přípravy na Olympijský boj, *Zimní sport*, roč. 25, č. 6
- 28) KRAUS, J., KRŇOUL, R., ŘÍHÁNEK, J. Lyžařská mistrovství Československa, *Zimní sport*, roč. 25, č. 9
- 29) KRŇOUL, R. Naše mistrovství, *Zimní sport*, roč. 22., č.8
- 30) KRŇOUL, R. Naše mistrovství 1935, *Zimní sport*, roč 24, č. 7
- 31) KRŇOUL, R. Pokračování, *Zimní sport*, roč. 24, č. 8
- 32) KRŇOUL, R. Pohár kongresového můstku, *Zimní sport*, roč. 24, č. 9
- 33) Leden 1924 Chamonix – odjezd výpravy, *Zimní sport*, roč. 13, č. 4
- 34) Letošní závody F.I.S. v Innsbrucku, *Zimní sport*, roč 22, č. 7
- 35) Lyžecké závody v Jilemnici. *Národní listy: Sportovní věstník.*, roč. 57,č.25
- 36) Lyžení v horách. *Národní listy: Sportovní věstník.* roč. 57, č. 16
- 37) MEČÍŘOVÁ, M. Za obnovení lyžařské tradice v Jilemnici, Lyžařství, roč. 41, č. 5
- 38) Mistrovství RČS, *Zimní sport*, roč. 27, č.1
- 39) MOSER, J. Lyžařské soutěže zimních OH 1936, *Zimní sport*, roč. 25, č. 8
- 40) MORÁVEK, I. Lyžařské mistrovství republiky v roce 1934 v Báňské Bystřici, *Zimní sport*, roč. 23, č. 6
- 41) Naše letošní mistrovství v Novém Světě – Harrachově 25.- 28. února 1932, *Zimní sport*, roč. 21., č.8
- 42) Památce Hančově a Vrbatově!, *Zimní sport*, roč. 15, č. 3
- 43) PAULŮ, Z. O mistrovské padesátce, *Československý sport*, roč. 21, str.5
- 44) Přípravný olympijský výcvik v Tatrách, *Zimní sport*, roč. 16, č. 10
- 45) Putovní cena Memoriálu Dra. Synáčka, *Zimní sport*, roč. 17 č. 6
- 46) Různé zprávy – Lyžařské můstky, *Zimní sport*, roč. 19., č. 3
- 47) Slavnostní zahájení 51. Lyžařského mistrovství ČSR, Lyžařství, roč. 36,č.4
- 48) SCHEINER, J. Chamonix 1924, *Zimní sport*, roč. 13 č. 1
- 49) Výsledky mistrovství a přeboru slovanských národů, *Zimní sport*, roč. 26, č. 6

- 50) Z ciziny, *Zimní sport*, roč. 25, č. 6
- 51) Závody, *Zimní sport*, roč. 13, č. 4
- 52) Závody, *Zimní sport*, roč. 23, č. 8
- 53) Závody FIS 1935 ve Vysokých Tatrách, *Zimní sport*, roč. 24, č. 6
- 54) Závody Krkonošské župy na Zvičině, *Zimní sport*, roč. 19, č. 6
- 55) Závody – Mistrovství RČS v jízdě na lyžích, *Zimní sport*, roč. 19, č. 8
- 56) Závody na Štrbském Plese. *Národní listy: Sportovní věstník*, roč. 60, č. 61
- 57) Zimní olympiáda, *Zimní sport*, roč. 17, č. 4
- 58) Zimní olympijské hry, *Zimní sport*, roč. 25, č. 1
- 59) Zprávy svazu lyžařů – Memoriál dr. Synáčka v Jablonci nad Jizerou,
Zimní sport, roč. 18, č. 6
- 60) Zprávy svazu Lyžařů – Mezinárodní závody Svazu lyžařů ČSR o
mistrovství ČSR pro rok 1929 na Štrbském Plese, *Zimní sport*, roč. 18, č. 7
- 61) Zprávy župní a klubové, *Zimní sport*, roč. 20, č. 3
- 62) Zprávy župní a klubové – ČKS Ski v Jilemnici, *Zimní sport*, roč. 19, č. 3

Jiné zdroje

- 63) AMBROŽ, J. *Krkonoše v zimě a v létě*, Krkonošské muzeum v Jilemnici
- 64) Český krkonošský spolek Ski Jilemnice – 110 let činnosti spolku,
Jilemnice: Gentiana, 2004
- 65) Expozice Krkonošského muzea ve Vrchlabí
- 66) Jednatelské zprávy 1894 - 1923 Českého krkonošského spolku Ski
Jilemnice
- 67) Jednatelské zprávy 1924 – 1937 Českého krkonošského spolku Ski
Jilemnice
- 68) Jednatelské zprávy 1937 – 1941 Českého krkonošského spolku Ski
Jilemnice
- 69) JINDŘIŠKOVÁ, N.a kol. *Sto let Českého krkonošského spolku Ski
v Jilemnici 1994*
- 70) Oddíl lyžařský – zpráva 1971/72

- 71) Plán činností lyžařského oddílu TJ Slovan Jilemnice
- 72) Pozvánka na závody – Tělovýchovná jednota Slovan Jilemnice lyžařský oddíl
- 73) Smlouva mezi T.J. SLOVAN Jilemnice a školami: Jedenáctiletá střední škola a Osmiletá střední škola v Jilemnici
- 74) Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1957 - 1965
- 75) Zápisy TJ Slovan Jilemnice 1965 – 1971
- 76) Zpráva o činnosti lyžařského oddílu Slovana Jilemnice za sezónu 1954 - 55
- 77) Zpráva o činnosti lyžařského oddílu TJ Slovan Jilemnice za období 1957 - 58
- 78) Výroční zpráva Ski jilemnice 1989
- 79) Výroční zpráva Slovanu Ski Jilemnice za rok 1966
- 80) Výroční zprávy lyžařského oddílu SKI 1976 - 1987
- 81) Zápisy Oddíl SKI Jilemnice 1987 – 1990
- 82) Zápisy SKI 1990-1991
- 83) Zápisy ČKS SKI Jilemnice 1991 - 1993
- 84) 100. Výročí tragédie Hanče a Vrbaty, Jilemnice: Gentiana, 2013

Elektronické zdroje

- 85) Systém ASPI [databáze] – Verze 13/2013 Wolters Kluwer ČR, a.s.
- 86) <http://www.olympic.cz/cz/olympijske-hry/109/chamonix-1924> (2.10.2012)
- 87) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1924/> (2.10.2012)
- 88) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1932/> (15.3.2013)
- 89) <http://www.sports-reference.com/olympics/athletes/ca/jaroslav-cardal-1.html> (1.4.2013)
- 90) http://cs.wikipedia.org/wiki/Zimn%C3%AD_olympijsk%C3%A9_hry_1956#cite_note-ioc-1 (6.4.2013)

- 91) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1956/>, (6.4.2013)
- 92) http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko_na_Zimn%C3%ADch_olympijsk%C3%BDch_hr%C3%A1ch_1960 (13.4. 2013)
- 93) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1964/> (14.4. 2013)
- 94) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1968/>, (14.4.2013)
- 95) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1972/>, (20.4.2013)
- 96) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1976/>, (28.4. 2013)
- 97) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1980/> (28.4.2013)
- 98) <http://www.sports-reference.com/olympics/countries/TCH/winter/1984/> (1.5.2013)
- 99) <http://www.skijilemnice.cz/web/beh-na-zaly/zaly-historie> (18.5.2013)
- 100) <http://www.olympic.cz/front/athlete/1477> (1.5.2013)
- 101) http://cs.wikipedia.org/wiki/%C4%8Ceskoslovensko_na_Zimn%C3%ADch_olympijsk%C3%BDch_hr%C3%A1ch_1988 (1.5.2013)
- 102) <http://www.skijilemnice.cz/web/jilemnicky-kros/historie-kros> (12.5.2013)
- 103) <http://www.skijilemnice.cz/web/jilemnicka50/jilemnicka50historie> (12.5.2013)

Seznam obrázků:

- Strana 11 Obr. 1: Lovec ve zvířecí masce na ostrově Rödöy u pobřeží Norska z doby 2 500 let př. n. l.²⁵⁰
- Strana 13 Obr. 2: Laponský lovec na lyžích severního typu²⁵¹
- Strana 15 Obr. 3: Rytina Cest do kostela (Olaus Magnus 1555)²⁵²
- Strana 16 Obr. 4: Cvičení norské armády 1796²⁵³
- Strana 19 Obr. 5: Sněžnice²⁵⁴
- Strana 20 Obr. 6: Svážnice²⁵⁵
- Strana 24 Obr. 7 Ukázka z časopisu Zimní sport
- Strana 33 Obr. 8: Klasifikovaní závodníci v závodě na 50 km roku 1907²⁵⁶
- Strana 35 Obr. 9: Trať tragického závodu na 50 km²⁵⁷
- Strana 48 Obr. 10: Mohyla z roku 1923²⁵⁸
- Strana 49 Obr. 11: Pamětní deska²⁵⁹
- Strana 51 Obr. 12: Vytrvalci Štefan Hevák (č.2), Josef Německý (č.6) a Antonín Gottstein (č.8)²⁶⁰
- Strana 53 Obr. 13: Putovní cena Memoriálu Dr. Synáčka²⁶¹
- Strana 55 Obr. 14 Jilemnický Feistauer na přípravném olympijském kurzu v Tatrách²⁶²

²⁵⁰ KULHÁNEK, O. *Zlatá kniha lyžování*, Praha: Olympia, 1989

²⁵¹ BARTOŠ, M. a LUŠTINEC, J. *Počátky lyžování v českých zemích*, Praha: Merkur, 1988

²⁵² HANSEN, T.T.(překlad KOMÁREK, I.),Příspěvek k historii lyžařství, *Zimní sport*, roč 16, č. 2

²⁵³ HANSEN, T.T.(překlad KOMÁREK, I.),Příspěvek k historii lyžařství, *Zimní sport*, roč 16, č. 2

²⁵⁴ COCHLAR, O. *Lyžařova abeceda*. Brno: Vyd. odb., 1934, str. 9

²⁵⁵ Expozice Krkonošského muzea ve Vrchlabí

²⁵⁶ Klasifikovaní závodníci v závodě na 50 km roku 1907, *Zimní sport*, roč. 2

²⁵⁷ KOŽÍK, F. *Synové hor*, Miloš Vognar – M&V, 2006

²⁵⁸ 90. výročí tragédie Hanče a Vrbaty 1913 – 2003, Jilemnice: Gentiana, 2003

²⁵⁹ *Zimní sport*, roč.15 č.3

²⁶⁰ DOBROVSKÝ V., *Zimní olympijské hry v obrazech*, str. 21 Praha: Olympia 1987

²⁶¹ Putovní cena Memoriálu Dr. Synáčka, *Zimní sport*, roč. 17, č. 6

Strana 59	Obr. 15: Vítězná hlídka: bratři Feistauerové a Erlebach ²⁶³
Strana 61	Obr. 16: Lyžařský můstek ČKS Ski v Jilemnici po rekonstrukci ²⁶⁴
Strana 64	Obr. 17: Mistr Sigmund Ruud ²⁶⁵
Strana 71	Obr. 18: Výsledky mistrovství klubů pro rok 1937 ²⁶⁶
Strana 79	Obr.19: Oldřich Hrubý na startu mistrovské padesátky ²⁶⁷
Strana 98	Obr. 20: Funkcionáři a rozhodčí na startu 57. ročníku Hančova memoriálu ²⁶⁸
Strana 105	Obr. 21: Lízátkové závody 2013 ²⁶⁹

²⁶² Přípravný olympijský výcvik v Tatrách, *Zimní sport*, roč. 16, č. 10

²⁶³ Zprávy svazu lyžařů, *Zimní sport*, roč. 18, č. 8

²⁶⁴ K našemu XXXV. Mistrovství v Jilemnici ve dnech 13. až 16. února 1930, *Zimní sport*, roč. 19, č. 5

²⁶⁵ KALIBERA, J. *Jilemnice 1931*, *Zimní sport*, roč. 20, č.6

²⁶⁶ Výsledky mistrovství a přeboru slovanských národů, *Zimní sport*, roč. 26, č. 6

²⁶⁷ 100. Výročí tragédie Hanče a Vrbaty, Jilemnice: Gentiana, 2013

²⁶⁸ 100. Výročí tragédie Hanče a Vrbaty, Jilemnice: Gentiana, 2013

²⁶⁹ <http://www.skijilemnice.cz/web/fotogalerie/zavody/lizatkove-zavody/20130223-lizatkove-zavody?page=1&catpage=1#category> (12.5.2013)

Seznam použitých zkratk:

HDW – Hauptverband der deutschen Wintersportvereine – Hlavní svaz německých spolků pro zimní sporty v ŠCR

LZK – lyžařský závodní klub

MR – Mistrovství republiky

ZOH – Zimní olympijské hry

ČSSR – Československá socialistická republika

TSM – Tréninkové středisko mládeže

TJ – Tělovýchovná jednota

JZD – Jednotné zemědělské družstvo

MěNV – Městský národní výbor

NKZ – Národní kvalifikační závod

CKZ – Celostátní kvalifikační závod

RH – Rudá hvězda

ČSK – Český Ski Klub

S.L. – Svaz lyžařů

RČS – Republika Československá

Čs – Československý

ČÚV ČSTV - Český ústřední výbor Československé tělových

Příloha

Předsedové ČKS SKI Jilemnice

1895 – 1898	Rudolf Kazda
1899 – 1901	Oldřich Hrubý
1901	Karel Hevera
1902	Oldřich Hrubý
1902 – 1919	Jan Buchar
1920	Hynek Bedrník
1920 – 1924	Jan Buchar
1925	Jiří Tureček
1926 – 1927	Jan Buchar
1928 – 1941	Otakar Holub
1942 – 1944	Zdeněk Krčan
1945	Václav Mečíř
1946 – 1947	Otakar Holub
1948 – 1949	Josef Bukovský
1950	Václav Mečíř
1951 – 1960	Josef Motyčka
1961 – 1987	Stanislav Kracík
1988 – 2000	Josef Vejnar
2000 -	Stanislav Henych